

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 346

Poznań, piątek dnia 31 lipca 1931

Rok XXVI

Dzungla moralna

Ostatnie czasy obfitowały w skandale rozmaitych prowincjonalnych działaczy „sanacyjnych”, którzy bądź znajdują się już pod kluczem, bądź lada dzień spoczną w więzieniu. Prym dzierzą „strzelcy” i t. z. Federacja Pracy. Pierwsi skompromitowali się szczególnie na terenie Poznańskiego i Pomorza, Federacja zaś na Śląsku przez głośną aferę Olto - Powelskiego i niejakiego Musioła, który przed dwoma laty od Korfante go przeszedł do „sanacji”, stając ostatnio na czele „Zespołu Pracy”, czyli „sanacyjnych” związków robotniczych z pod znaku p. Moraczewskiego.

Tak po pięciu latach realizuje się hasło „sanacji moralnej”, rzucone demagogicznie w r. 1926, jako przyczyna i cel przewrotu. Najbardziej nawet krytyczny, a nawet sympatyzujący z tym przewrotem obserwator życia publicznego u nas musi przyznać, że, jeżeli przed majem były niewątpliwie pewne nadużycia, które zdarzają się zawsze i wszędzie, to po maju wzrosły one w sposób zatrważający. Przypominamy cytowaną w „Kurjerze Pozn.” urzędową statystykę przestępczości, aczkolwiek ta nie notuje koligacji politycznych rozmaitych złodziei i defraudatorów. Najważniejszą jest kronika bieżąca, która zresztą z rozmaitych powodów jest nawet jeszcze bardzo niekompletna.

Dalecy jesteśmy od stawiania pod jeden strychulec wszystkich zwolenników „sanacji”, co przed i po maju czyniła stale prasa „sanacyjna”. Nie możemy jednak z drugiej strony pominąć tego ogólnego podłoża, na którym tak bujnie rozkrzewiły się typy „kombinatorów” i szantażystów, a za które odpowiedzialność spada na kierownictwo obozu „sanacyjnego” przez jego metodę walki z przeciwnikami politycznymi.

Pospolitę było i jest zjawisko, że do wszelkich awanturniczych przedsięwzięć politycznych garną się ludzie, którzy z powodu swej ciemnej przeszłości i małej lub żadnej wartości osobistej nie mogą w zwykły sposób dojść do znaczenia, zaszczytów i majątków. — Zjawisko to zauważył już i scharakteryzował stary Cicero z okazji spisku Kataliny. Jeszcze większy, masowy przypływ następuje po udaniu się przedsięwzięcia. Wtedy już nietylko ryzykanci, ale także ostrożni gracze, lubiący grać „na pewniaka”, zgłaszają się do zwycięzców, ofiarując im swoje usługi.

Oczywiście przy takim masowym przypływie trudno się ustrzec przed zbrodniczymi elementami. Ale w miarę utrwalania się stosunków obóz, który przynajmniej dla przyzwoitości, dla zyskania zaufania społeczeństwa pamiętać chce o hasłach, pod którymi objął władzę, powinien sam, nie czekając na policję i sądy, przeprowadzać staranną „czystkę” w swoich szeregach. Tak postąpił przeczorny Mussolini.

U nas inaczej. Poza jednym wykluczeniem b. posła Baćmaga, dokonaniem dopiero wtedy, gdy nie chciał on oddać mandatu poselskiego wybitnemu piśmudcy, nie słyszeliśmy nietylko o rękach moralnych w szeregach „sanacyjnych”, ale nawet o potępieniu tych,

O pomoc finansową Francji dla Anglii

Bez udziału Francji, finanse angielskie nie wybrną z obecnej trudnej sytuacji

Paryż, 31. 7. (PAT). Oczekiwano w kołach finansowych, że po powrocie do Londynu Mac Donalda, zawarta zostanie umowa między Bankiem Angielskim a Bankiem Francuskim co do pomocy, którą ten ostatni ma udzielić w celu utrzymania parytetu funta szterlinga.

Jak wiadomo, pomoc ta została zasadniczo zdecydowana w zeszłym tygodniu, w czasie pobytu w Paryżu Roberta Kindersleya, wicedyrektora Banku Angielskiego.

Okazuje się jednak, że rokowania francusko - angielskie w tej kwestii uległy zawieszeniu wobec jawnej różnicy zdań, która powstała między angielskim min. finansów Snowdenem a Normanem, dyr. Banku Angielskiego. Zaznaczyć należy, że ten ostatni jest stronnikiem przyjęcia pomocy Banku Francuskiego, wówczas gdy minister Snowden wolałby obejść się bez kredytów francuskich i urządzić ją w ten sposób, aby finanse Anglii potrafiły bez pomocy Francji wybrnąć z tej sytuacji, w której się znajdują obecnie.

Nie wydaje się, by powrót Mac Donalda wpłynął na zmianę nastroju Snowdena.

Wczoraj obiegały wiadomości, iż rokowania między Londynem a Paryżem zostały przerwane. Wiadomości te okazały się jednak nieprawdziwe. Rokowania zostały zwyczajnie chwilowo wstrzymane a to ze względów zupełnie innych aniżeli te, które wysuwano.

Według informacji, nadchodzących ze źródeł miarodajnych, wstrzymanie rokowań nastąpiło wskutek interwencji angielskich prywatnych banków, które zwróciły się do min. Snowdena z prośbą o zabezpieczenie kredytów, które banki te udzieliły. Żądanie to stawia wyższe sfery angielskie wobec nowego zadania, komplikującego poważnie ogólne zagadnienia finansowe.

Wobec tego w przyszłych okolicznościach pomoc Francji okazuje się bardziej pożądaną i rokowania zostaną prawdopodobnie w najkrótszym czasie wznowione i doprowadzą do pożądanego skutku.

Lekarstwo na chorobę Niemiec

Dziś nie wystarczyłyby skarby z całego świata

Paryż, 31. 7. (Tel. wł.). W wydawanym przez francuskie sfery ekonomiczne i finansowe dzienniku „Actualis”, Henryk Berenger pisze m. innymi co następuje:

Lekarstwa na chorobę, na którą cierpią Niemcy, szukać należy nie w Anglii, ani w Ameryce, ani we Francji. Lekarstwo to znajduje się w samych Niemczech i tylko tam znajdować się może.

Gdy Niemcy zaczną szanować swe słowo i swój podpis, gdy uporządkują swą politykę i wprowadzą do swej rachunkowości pewne oszczędności, zobaczą oni, jak odrodzi się zaufanie, a z niem razem szerokie możliwości kredytowe. Do tego czasu nic pewnego

nie da się dla Niemców uczynić. Nie wystarczy na to skarby świata całego. Stopniałyby one bez najmniejszej korzyści, ginąc w przepaści, pełnej sprzecznych przejawów.

Wśród ogólnego nerwowego kręcenia się Francja powinna zachować swą zimną krew. Ta zimna krew uratowała ją w krytycznej chwili 1926 roku. Pragniemy jedynie, aby na świecie zapanował rozsądek i bezpieczeństwo, lecz pragniemy tego stanowczo.

Jeżeli Niemcy ze swej strony zapragną tego samego, kredyt i dobrobyt przywrócone zostaną razem z pokojem i zaufaniem; w przeciwnym razie nic z tego nie wyniknie.

Herriot o plebiscytcie hitlerowskim i „republikańskiej szczerości” niemieckiej

Paryż, 31. 7. (PAT). W związku z mającym się odbyć dn. 9-go sierpnia plebiscytem z inicjatywy hitlerowców w sprawie rozwiązania sejmu pruskiego, Herriot w dłuższym artykule w „Ere Nouvelle” rozważa szanse dojścia do porozumienia z Niemcami i zaznacza, że porozumienie jest możliwe jedynie w tym wypadku, gdy, wbrew hitlerowcom, wyjdą zwy-

cięskie Niemcy szczerze republikańskie i demokratyczne, które powstały po zgromadzeniu wejmarskim, a które 9 sierpnia czeka ostateczna rozgrywka, gdyż w głębi naszego przekonania w polityce zagranicznej, która kierują pewne ogólne poglądy, nie oddzielamy od siebie dwóch pojęć: demokracji i pokoju.

Przygotowania do plebiscytu

Berlin, 31. 7. (PAT.) Na zebraniu hitlerowców, w którym wzięło udział 100 nar. socjalistów i 300 komunistów, policja przeprowadziła rewizję, konfiskując wśród uczestników szereg pistoletów i noży.

Podczas zgromadzenia doszło do bójki pomiędzy hitlerowcami a komu-

nistami, przyczem 4 osoby odniosły rany. Policja opróżniła lokal.

Berlin, 31. 7. (PAT.) Organ „Stahlhelmu” wyraża przekonanie, że plebiscyt pruski zakończy się sukcesem. „Stahlhelm” nie prosił komunistów o pomoc. Chcemy — oświadczają dziennik — przekształcić państwo w duchu wojskowym i zaczynamy od Prus.

Bomby sygnalizacyjne przeciw Polakom

Berlin, 31. 7. (PAT.) Hugenbergowska agencja „Tel. Union” donosi, że dla uniknięcia przekraczania granicy niemieckiej przez samoloty polskie, wydano polecenie ostrzegania zagranicznych samolotów przy pomocy specjalnych bomb sygnalizacyjnych nowego systemu.

Po praktycznym wypróbowaniu

którymi już zaopiekowały się władze sądowe. Thumaczyć to sobie należy

tych bomb przez komisję rzeczoznawców lotniczych, wręczono je pogranicznej policji w Trzciance i Krzyżu. Bomby te, wyrzucone w powietrze, wybuchają z silną detonacją, przyczem powstaje biała chmura w kształcie spadochronu, widoczna przez dłuższy czas na firmamencie.

przedewszystkiem obawą przed owymi indywidualiami; za wiele one bowiem

wiedzą i nieraz, szantażując „sanację”, odgrają ją jej, że pójdą do przeciwników i powiedzą im wszystko, co wiedzą. Mamy na to dowody.

Mamy tu typową moralność kliki. Zapewne, że tego rodzaju solidarność, polegająca na nieopuszczeniu „swojego” w biedzie, daje klice wewnętrznej zwarłości. Ale też z drugiej strony powoduje ona fakt zbiorowej odpowiedzialności ze strony także tych, którzy osobiście dalecy są od karygodnych uczynków. Innymi słowy: „partyjnicwo” obniża moralny poziom nietylko poszczególnych członków, ale całej grupy.

Ta odpowiedzialność zbiorowa sięga jeszcze głębiej. Jeśli za jedyne, a w każdym razie decydujące kryterium do sprawowania funkcji publicznych uważa się nie przygotowanie fachowe, nie dotychczasową nienaganną służbę, nie wypróbowaną uczciwość, ale — często nawet nieszczerą, byle głośną — przyznawanie się do obozu rządzącego, to w wielu, za wielu wypadkach skutek musi być taki, jaki notuje kronika kryminalna ostatnich czasów.

A wkońcu taka zbiorowa działalność, jaką jest akcja wyborcza. Ilu ludzi, nawet uczciwych przedtem, zdemoralizowała „sanacja” przez wybory? Jaki procent z tych olbrzymich milionów, wydanych przez „sanację” na wybory, poszedł na normalną, zgodną z prawem i moralnością publiczną agitację i organizację, a ile utonęło w kieszeniach rozmaitych bojowców i specjalistów od „cudów wyborczych”?

Tak to system i metody walki politycznej wytwarzają potworną dzunglę moralną, w której żerują rozmaite lamparty i szakale. I dlatego społeczeństwo, czytając codziennie o nadużyciach rozmaitych — drobniejszych narazie — dygnitarzy „sanacyjnych”, ma prawo zapytać głośno: Panowie, coście zrobili z rzuconem w r. 1926 hasłem „sanacji moralnej”?

Pytanie to płynie nie tylko od opozycji, nie tylko od niezależnej, naprawdę bezpartyjnej opinii publicznej, ale nawet od niektórych ideowych pilsudczyków.

Odpowiedzi dotąd niema i chyba — nie będzie.

M. K.

XII Zgromadzenie Ligi Narodów

XII Zgromadzenie Ligi Narodów rozpocznie się w tym roku dn. 7 września.

Porządek dzienny zawiera 22 punkty, wśród nich zaś sprawozdanie z działalności Ligi i dyskusję nad niem, raport komisji studjów nad Unją Europejską, wybór trzech niestających członków Rady i szereg innych.

Tegoroczne zgromadzenie budzić będzie szerokie zainteresowanie nie ze względu na zgłoszone już dziś punkty porządku dziennego, lecz ze względu na to, że odbywać się będzie po tak bardzo ożywionym letnim sezonie politycznym.

Dokoła wizyty Laval'a w Berlinie.

Paryż, 31. 7. (Tel. wł.) Dzisiejsza prasa paryska stwierdza ponownie, że premier Laval i Briand udadzą się do Berlina dopiero po głosowaniu nad rozwiązaniem sejmu pruskiego.

Kapitały zagraniczne w Polsce

P. J. Kożuchowski, wiceminister przemysłu i handlu, zestawił dane o udziale kapitałów obcych w przedsiębiorstwach w Polsce.

Dnia 1 stycznia 1931 r. spółki akcyjne w Polsce posiadały miliard 487 milionów złotych kapitału zagranicznego, a ponieważ wówczas ogółem kapitał naszych spółek akcyjnych wynosił 3 miliardy 342 milionów złotych, przeto udział zagranicy stanowił 44,6 procent.

Z tego przypada w milionach zł na poszczególne z 16 państw, których obywatele mają u nas swe kapitały, w r. 1931 w zestawieniu z r. 1930:

	1931 r.	1930 r.
Francja	385	307
Niemcy	380	311
Stany Zjedn. A. P.	318	227
Belgia	140	93
Anglia	72	51
Austria	58	37
Szwajcaria	42	90

Holandja	27	27
Szwecja	27	27
C. S. R.	16	10
Włochy	11	—
Dania	4,5	—
Węgry	3	—
Rumunia	2,5	—
Lotwa	1,5	—
Palestyna	0,125	—

W kapitałach niemieckich znajduje się 6 do 8 milj. kapitałów z Niemiec za pośrednictwem Gdańska.

Silnie zaopatrywane w kapitały zagraniczne jest górnictwo i hutnictwo a zwłaszcza przemysł naftowy. W naftciarstwie z początkiem rb. było zaangażowanych 194 milionów złotych z zagranicy. Duży udział ma kapitał obcy w przemyśle: włókienniczym 121 milionów, chemicznym 99 milj., spożywczym 36 milj., papierniczym 29 milj. Stosunkowo nikt zainteresowana jest zagranicą w handlu, transporcie i komunikacji.

Ponowne niebezpieczeństwo komunizmu w Czechosłowacji

Dla tych, którzy od lat śledzą działalność komunistów w Czechosłowacji, jasnym jest na pierwszy rzut oka, iż ruch komunistyczny na tym gruncie przybiera ostatnimi czasy coraz większe rozmiary i formę coraz niebezpieczniejszą. W latach ubiegłych pod rządami dawniejszej koalicji mieszczańskiej - chłopskiej - wpływy stronnictwa komunistycznego zmniejszały się z każdym prawie miesiącem, aż wreszcie upadły poniżej zera. Mówiono wtedy i pisano o zbliżającej się agonii politycznej i bezsilności organizacyjnej komunistów czechosłowackich, których agitację skutecznie hamowały inne stronnictwa robotnicze, głównie socjalno-demokratyczne i narodowo-socjalistyczne. Z chwilą jednak, gdy oba te ugrupowania robotniczo-socjalistyczne zrzęły się taktyki opozycyjnej i weszły do nowego gabinetu agrarno - mieszczańskiego - robotniczego, komuniści odrazu uzyskali w masach ludowych przewagę atrakcyjną nad socjalistami. Partie socjalistyczne nie mogły już przeciwstawić się w odpowiedni sposób demagogicznemu wysiłkom komunistów i były nieraz zmuszone do defensywy, przyglądając się bezczynnie agitacyjnym wybrzykom skrajnej lewicy.

Z drugiej strony nie da się zaprzeczyć, że znaczna część najpopularniejszych niegdyś przywódców socjalistycznych oddaliła się w ciągu dwóch ostatnich lat od mas ludowych i to nietylko pod względem towarzyskim i społecznym, lecz także w dziedzinie ideowej i politycznej. Komuniści sprytnie wykorzystywali każde poszczególne posunięcie socjalistów w łonie koalicyjnego rządu i większości parlamentarnej, by przedstawić ludowi socjalistów jako sprzymierzeńców

kapitalizmu przemysłowego i ziemiaństwa. Jednocześnie w samym stronnictwie komunistycznym ujawniły się fermenty wewnętrzne, które doprowadziły do zwycięstwa elementów mniej kulturalnych i pod względem duchowym bardziej radykalnych. Doszło nawet do tego, że właściwie intelektualni zostali z partii komunistycznej stopniowo wydalen i nie wywierają obecnie żadnego wpływu na kierownictwo klubu poselskiego w parlamencie i obozu komunistycznego poza sejmem.

W ostatnich czasach coraz częściej też czytamy w czechosłowackiej prasie o krwawych starciach komunistów z policją lub partiami socjalistycznymi na terytorium czechosłowackim. Niedawne gwałtowne i ostre wypadki w Duchowic, Koszutach, Chuście, Radotinie itp. świadczą wymownie, że ze strony agitatorów komunistycznych istotnie zagraża republice i jej spokojowi wewnętrznemu poważne niebezpieczeństwo. Jest to tembardziej zastanawiające, że na czele demonstrantów kroczą zazwyczaj posłowie komunistyczni i demonstracje odbywają się najczęściej na tle kryzysu ekonomicznego. Cała opinia Czechosłowacji zdaje sobie dokładnie sprawę z dwóch rzeczy: przede wszystkim z tego, że kierownicy komunistycznego ruchu krajowego ulegają dyktaturze Moskwy i powtórnie, że łatwo można podburzyć dziś masy robotnicze, niezadowolone z rosnącego bezrobocia i przesilenia gospodarczego. Pomimo to żywiły rządowe zgodnie oświadczają, że wyczerpały wszystkie siły celem osłabienia, jeśli już nie wytopienia komunistycznych radykałów w młodem państwie zachodnio-słowiańskim.

V. Dresler.

W Paryżu o „piłsudczyźnie“

Jak już donosiliśmy, ukazała się we Francji książka znanego uczonego, profesora prawa na uniwersytecie paryskim Józefa Barthelemy o „Kryzysie współczesnej demokracji“. (Joseph Barthelemy: „La crise de la démocratie contemporaine“, Paris, 1931). Książka zawiera obok ustępów, poświęconych faszyzmowi, bolszewizmowi, b. dyktaturze hiszpańskiej, rozdział p. n. „Le piłsudskisme“.

Autor przedstawia w sposób rzeczowy dojście do władzy piłsudczyzny i powody przewrotu z r. 1926. Uważa, że w Polsce istnieje „dyktatura wojskowa“ i że „siła jest podstawą systemu piłsudczyzny“, wskazuje na oryginalne cechy tej dyktatury, polegające na tem, że Piłsudski formalnie nie zajął kierowniczych stanowisk. Poszczególne ustępy rozdziału o piłsudczyźnie są zacytowane w ten sposób, że ze względów cenzuralnych przytoczyć ich nie możemy. Wywody swoje ilustruje prof. Barthelemy różnymi, charakterystycznymi ustępami z wywiadów Piłsudskiego np. z „Dna oka“, przyczem szeroko omawia sprawę Czechowicza.

Na zakończenie prof. Barthelemy prawie w całości podaje interpelację poselską w sprawie Brześcia i stwierdza, że fakty, podane w tej interpelacji, a którym nie zaprzeczono, nie wymagają komentarzy. „Podobne odczytuje — pisze — są całkowicie sprzeczne z funkcjonowaniem demokracji parlamentarnej“. Nie można ich — zdaniem autora — porównywać z metoda-

mi faszystowskimi. Prof. Barthelemy wskazuje na orjentalne źródło ich pochodzenia, przyczem wspomina o obyczajach „czeki“. Metody brzeskie „nie mogą oczywiście przyczynić się do wytworzenia moralnej jedności w narodzie polskim, i dlatego martwią one tych, którzy pozostają, zgodnie z uczuciową tradycją i z rozsądkiem, przyjaciółmi Polski“.

O systemie politycznym Piłsudskiego powiada autor: „Mimo zgryzotów, tarć, a nawet walk utrzymał Piłsudski ciała demokracji parlamentarnej w ich konstytucyjnych ramach. Gdy usunie się ze sceny politycznej, można przewidzieć, że powrót do warunków bardziej normalnych dokona się bez wstrząsów w miarę, gdy same okoliczności polityczne zetrąca swój wyjątkowy charakter“.

Tarcia w łonie sjonizmu

W Bazylej odbył się niedawno 17-ty kongres sjonistyczny, który trwał prawie trzy tygodnie. Miał on niezwykle trudne zadanie do załatwienia. Jak wiadomo, od pogromu arabskiego w sierpniu 1929 r. piętrzą się przed sjonizmem niezwykle trudności. Przychylnie dla Arabów sprawozdanie komisji śledej, wysłanej po tym pogromie przez W. Brytanję do Palestyny, biała księga, ogłoszona przez Anglię w roku ubiegłym a uważana przez Żydów za przekreślenie deklaracji Balfoura, wreszcie list Mac Donalda do dr. Weizmanna, będący niejako ko-

mentarzem do owej „białej księgi“ — wszystko to sprawiło, że tarcia, jakie powstały w łonie sjonizmu, zaostrzyły się jeszcze bardziej.

Dotychczasowy prezydent tego ruchu, dr. Weizmann, w przeciwieństwie do założyciela sjonizmu, Herzla, reprezentował t. zw. „sjonizm syntetyczny“, który zadowala się chęcią stworzenia w Palestynie nie państwa, lecz stałej kolonii żydowskiej, „żydowskiego ogniska ojczyźnego“. Kierunek ten odgrywał w sjonizmie dominującą rolę od r. 1920. Jako opozycja przeciwko niemu powstała partja „rewizjonistów“, domagająca się utworzenia większości żydowskiej w Palestynie oraz energiczniejszej polityki wobec Arabów. Rozumie się, że rewizjoniści wypowiedzieli bezwzględna walkę Weizmannowi.

W takich okolicznościach głównym zadaniem tegorocznego kongresu było opowiedzieć się za kierunkiem rewizjonistycznym albo syntetycznym, a w związku z tem za dymisją lub za utrzymaniem Weizmanna na stanowisku prezydenta. Rezolucja, powzięta przez większość kongresu, nie odznacza się wprawdzie jasnością, ale w każdym razie nie zawiera żądania większości żydowskiej w Palestynie. Mimo protestu rewizjonistów kongres wypowiedział się za tem, by list Mac Donalda był podstawą do dalszych rokowań z rządem angielskim. Przeważała, z jaką sformułowane zostały wszystkie rezolucje kongresu — poddyktował je względ na trudną sytuację zewnętrzną-polityczną sjonizmu — podrażniła jeszcze bardziej rewizjonistów, którzy w pewnej chwili zerwali sztandar sjonistyczny i wśród protestów wynieśli z sali obrad. Podrażnienia tego nie załagodził wybór Nachuma Sokołowa na prezydenta światowej organizacji sjonistycznej. Nie ulega wątpliwości, że opozycja rewizjonistów, których już dziś przeciwnicy żydowscy porównują z hitlerowcami i faszystami, z biegiem lat będzie przybierała coraz ostrzejsze formy i w konsekwencji doprowadzi do wyodrębnienia się ruchu sjonistyczno-nacjonalistycznego.

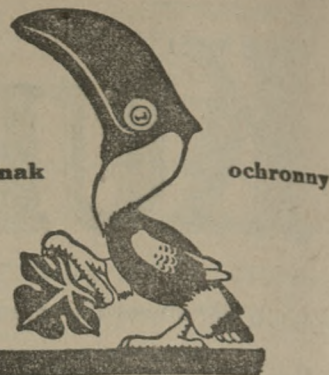
Sprawy polskie podczas rozmów w Berlinie

Niektóre pisma doniosły, jakoby w czasie pobytu ministrów angielskich w Berlinie omawiana była również sprawa stosunków polsko-niemieckich. W rozmowie z premierem Mac Donaldem, odbytej we wtorek przedpołudniem, kanclerz Brüning miał się wyrazić, że Niemcy byłyby gotowe przyjąć warunki francuskie co do „moratorium politycznego“, ale tylko w tym wypadku, gdyby problem bezpośredniego połączenia Prus Wschodnich z Rzeszą został uprzednio załatwiony w myśl intencji niemieckich (!) Kanclerz Brüning miał przytem zaznaczyć, że od tego uzależniona jest również sprawa budowy pancernika „B“, którego celem jest utrzymanie łączności Rzeszy z Prusami Wschodnimi w razie powikłań międzynarodowych.

Mac Donald miał się bardzo chłodno odnieść do tych argumentów niemieckich. Ze swej strony miał on zaproponować Brüningowi, by na przyszłą konferencję niemiecko-francuską zaprosić też przedstawicieli Polski. Tego rodzaju krok — zdaniem angielskich kół miarodajnych — nietylko przyspieszyłby porozumienie niemiecko-francuskie, ale wzmacniłby także zaufanie kół finansowych Ameryki, Anglii i Francji, od których uzależniona jest pomoc dla Niemiec oraz inwestycje finansowe w Europie środkowej i wschodniej. Ten sam wpływ — zdaniem Mac Donalda — miałaby także ratyfikacja polsko-niemieckiego traktatu handlowego.

Brüning w odpowiedzi miał oświadczyć, że stosunek do Polski oraz sprawa pancernika „B“ są problemami bardzo drażliwymi, które mogłyby za sobą pociągnąć zachwianie się pozycji obecnego rządu Rzeszy, opierającego się na autorytecie prezydenta Hindenburga. Dlatego jest rzeczą konieczną pozyskać Hindenburga dla tych myśli.

Ze swej strony Henderson w rozmowie z jednym z dziennikarzy w Berlinie miał się wyrazić w podobnym duchu, jak Mac Donald, zaznaczając, że rząd brytyjski udzielił szeregu „przyjaznych rad“ zarówno Berlinowi, jak Warszawie i podkreślił konieczność porozumienia gospodarczego. Henderson miał oświadczyć się również za odbyciem konferencji niemiecko-francusko-polskiej, któraby do-

Niech tam radio krzyczy, niech trąbi, niech szczeka — Krowa, co wciąż ryczy, mało daje mleka. Bez krzyku wie każda Kasia, Mania, Frania. Ze **MYDŁO REGERA** najlepsze do prania. Pw 5 796-R, 1416

prowadziła do odprężenia stosunków. Na zapytanie dziennikarza, czy rząd brytyjski uważa postanowienie terytorjalne traktatu wersalskiego za nie naruszalne, odparł minister krótko i z naciskiem: „Bezwarunkowo!“

Niewiadomo, o ile wyżej podane informacje o rozmowach angielskich mężów stanu z niemieckimi są ścisłe, gdyż ani prasa niemiecka, ani francuska, ani też dzienniki warszawskie nie piszą o tem nic.

„Endeckie“ plany „rozlewu krwi“

Wszystkie niemal pisma „sanacyjne“ podały w tych dniach z wielkim hałasem wiadomość, jakoby wydział śledczy w Toruniu po przeprowadzeniu dochodzeń i przesłuchaniu świadków skierował na drogę sądowną dochodzenie karne przeciwko posłowi Stronnictwa Narodowego red. „Pielgrzym“ p. Józefowi Matłoszowi za „rozsiwanie niepokojących wieści“. Mianowicie poseł Matłosz miał rozpowiadać publicznie, że „tak jak marszałek Piłsudski zdobył władzę w r. 1926, tak Stronnictwo Narodowe w roku bieżącym władzę tę odbierze, z tą jednak różnicą, że poleje się więcej krwi“.

W związku z temi fantastycznymi doniesieniami pelpliński „Pielgrzym“ stwierdza, że rzecz się ma następująco: Oto na polecenie władz administracyjnych w Tczewie (gdzie starostą jest p. Stachowski, pocięgnięty przez posła Matłosza za zniewagę do odpowiedzialności sądowej) władze śledcze przeprowadziły dochodzenie, czy naprawdę poseł Matłosz wypowiedział podobne zdanie. Doniesienie bowiem zrobił pewien osobnik z Pelplina, znany z awantur i wyrzucany często za drzwi. Sądowe władze śledcze, po przesłuchaniu szeregu świadków stwierdziły, że doniesienie jest niezgodne z prawdą i sprawę umorzyły.

Poseł Matłosz ze swej strony wniósł skargę do sądu na donosiela, a do pism „sanacyjnych“ rozesłał sprostowanie treści następującej:

„Z powodu umieszczenia nieprawdziwych wiadomości o mojej osobie wzywam na podstawie § 11 ustawy prasowej do umieszczenia na tem samym miejscu i temi samymi czcionkami następującego sprostowania:

„Prawdą jest, że policyjny Wydział śledczy przeprowadził dochodzenie o rozsiwianiu rzekomo przezemnie niepokojących wiadomości wskutek doniesienia jednego z obywateli pelplińskich, lecz prawdą jest również, że sądowe władze śledcze sprawę umorzyły z powodu braku jakichkolwiek podstaw do oskarżenia.

Nieprawdą jest, jakobym powiedział, że „tak, jak Marszałek Piłsudski zdobył władzę w r. 1926, Stronnictwo Narodowe w roku bieżącym władzę odbierze z powrotem tą samą drogą, z tą jednak różnicą, że przeleje się więcej krwi...“, natomiast prawdą jest, że takich lub podobnych słów nie powiedziałem, co też śledztwo stwierdziło.“

Należy odczekać, czy pisma te będą się poczuwały do obowiązku sprostowania podanych przez siebie twierdzeń.

Zawsze i wszędzie — on!

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) W Rymanowie (Małopolska) udało się policji zlikwidować placówkę komunistyczną. Głównych agentów aresztowano i odstawiono do Sądu Okręgowego w Sanoku. Oto kto są ci aresztowani? 1) Izaak Glazer, 2) Mendel Goldman, 3) Naftal Katz, 4) Hana Frisch, 5) Simon Herzek, 6) Roniek Gold, 7) Tischel Sponder, 8) Teodor Drugan. 8 ich jest razem — a wszyscy — Żydzi. Słowem — zawsze i wszędzie — on!

Dokoła głośnej upadłości

Grudziądz, 31. 7. (PAT.) Wczoraj odbyło się w sądzie grodzkim w Grudziądzu zebranie wierzycieli Pe-Pe-Ge. Nadzór sądowy zdał sprawę ze swoich czynności i stanu przedsiębiorstwa. Poczynione zostały wszystkie kroki przygotowawcze do sanacji przedsiębiorstwa.

Wszyscy poważni wierzyciele, w szczególności Łódzcy, przez usta swego

pełnomocnika wypowiedzieli się za utrzymanie nadzoru i przeciwko ogłoszeniu upadłości. Do sądu wpłynęły dwa nowe wnioski o rozszerzenie nadzoru. Pomorska Izba skarbowa i min. skarbu proponują inż. Mierkiewicza, obecnego prokurenta firmy, wierzyciela zaś adwokata Kurowskiego. Sąd jeszcze nie powziął decyzji w tej sprawie.

Wniosku o zwolnienie z aresztu dyrektorów Pe-Pe-Ge- sąd nie uwzględnił

Grudziądz, 31. 7. (PAT.) Izba zażądała sądu okr. w Grudziądzu odzwołać zażalenie aresztowanych dyrektorów Pe-Pe-Ge przeciwko osadzeniu ich w areszcie śledczym.

Śledztwo w sprawie Halperinów pro-

wadzi sędzia do spraw szczególnej wagi Salsberg, który w tym celu został wydelegowany do Grudziądza. — Obrony oskarżonych podjął się adwokat Ettinger z Warszawy.

Tegoroczny sezon budowlany na magistrali węglowej

Warszawa, 31. 7. (PAT.) Francusko-polskie towarzystwo kolejowe budowy kolei Herby Nowe—Gdynia przeznaczyło sumę około 60 milj. zł z wpływów, uzyskanych z pożyczki na roboty w bieżącym sezonie budowlanym. Roboty będą prowadzone jak już donosiliśmy, aż do pierwszych mrozów, niektóre z nich nawet i w okresie zimowym.

Przedewszystkiem więc pod koniec tegorocznego sezonu budowlanego linja Bydgoszcz—Gdynia wykończona zostanie całkowicie. Obecnie prowadzone są roboty na tej części magistrali nad wykończeniem torów stacyjnych, budynków oraz urządzeń, zabezpieczających ruch.

Projekt budowy linii kolejowej Kraków—Miechów

Warszawa, 31. 7. (PAT.) Inżynierowie ministerstwa komunikacji prowadzą obecnie prace nad pomiarami na trasie przyszłej projektowanej linii kolejowej Kraków—Miechów.

Projektowana linja kolejowa Kraków—Miechów ma za zadanie polepszenie komunikacji pomiędzy Warszawą a Krakowem; obecnie komunikacja ta odbywa się drogą okrężną przez Częstochowę — Zabkowice — Szczakowa, lub też przez Dęblin — Radom — Strzemieszyce — Szczakowa.

Znaczenie tej kolei jeszcze się wzmoże po wybudowaniu linii War-

szawa — Radom, kiedy odległość pomiędzy Warszawą a Krakowem wyniesie 312 km. co w porównaniu z obecną odległością Krakowa od Warszawy 364 km. da skrót o 52 km, czyli o 1/7 obecnej długości.

Koszt budowy linii kolejowej Kraków — Miechów — Kozłów wraz z niezbędnymi łącznicami wyniesie około 30.000.000 zł.

Rozpoczęcie prac nad budową tej linii uzależnione jest całkowicie od kredytów. Prawdopodobnie jednak wstępne prace rozpoczęte zostaną jeszcze w roku bieżącym.

Warszawa — Radom, kiedy odległość pomiędzy Warszawą a Krakowem wyniesie 312 km. co w porównaniu z obecną odległością Krakowa od Warszawy 364 km. da skrót o 52 km, czyli o 1/7 obecnej długości.

Koszt budowy linii kolejowej Kraków — Miechów — Kozłów wraz z niezbędnymi łącznicami wyniesie około 30.000.000 zł.

Rozpoczęcie prac nad budową tej linii uzależnione jest całkowicie od kredytów. Prawdopodobnie jednak wstępne prace rozpoczęte zostaną jeszcze w roku bieżącym.

Odnaczenie Curie-Skłodowskiej

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Jak donoszą z Paryża, rodzaczka nasza Curie-Skłodowska, będąca honorowym prezesem międzynarodowego kongresu radjologów w Paryżu, została wczoraj udekorowana wielkim złotym medalem amerykańskiego kolegium radjologów. Jest to najwyższe odznaczenie jakie Ameryka może nadać w tej dziedzinie.

Wręczenie odznaki odbyło się bardzo uroczysto w lokalu klubu międzyaljanckiego w Paryżu.

Odrzucona prośba

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Wojskowy wydział sądowy odmówił prośbie wdowy po straconym niedawno szpiegu Demkowskim, która prosiła o pozwolenie na ekshumację zwłok męża z miejsca stracenia i pochowania ich na cmentarzu. (w)

Choroba Brianda

Paryż, 31. 7. (Tel. wł.) Minister spraw zagranicznych Briand lekko zachorował. Wczoraj wieczorem rozszalała się po Paryżu wiadomość, że choroba Brianda budzi poważne obawy. Jeden z dzisiejszych porannych dzienników stojący w bliskich stosunkach do ministerstwa spraw zagranicznych stwierdza, że Briand po swoim powrocie z Londynu zapadł na atak astmy, lecz że stan jego nie budzi żadnych obaw.

Zeppelin w Friedrichshafen

Berlin, 31. 7. (Tel. wł.) Sterowiec „Graf Zeppelin”, wylądował dziś rano o godz. 5 w Friedrichshafen, czyli dwa dni wcześniej jak przy wyjeździe zapowiadano.

Wycieczki dziennikarzy zagranicznych do Polski

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) W końcu sierpnia r. b. odbędzie się w Warszawie doroczny zjazd porozumienia prasowego polsko-rumuńskiego, na który zapowiedziany jest przyjazd liczniejszej wycieczki dziennikarzy rumuńskich.

Poza tem w jesieni spodziewany jest przyjazd do Polski wycieczek dziennikarzy bułgarskich i greckich.

Dziennikarze zagraniczni po krótkim pobycie w Warszawie i zwiedzeniu stolicy, udadzą się w objazd po Polsce, by zwiedzić Gdynię, Poznań, Łódź, Kraków i inne ważniejsze ośrodki.

Egzotyczni goście w Zakopanem

Zakopane, 31. 7. (PAT.) W ostatnich dniach bawi w Zakopanem parę liczniejszych wycieczek Polonji amerykańskiej jak Sokołów, Związku kobiet itd. Również bawią w Zakopanem p. Banerji z Indyj, b. min. spraw zagr. Kaszmiru i b. min. Mysore. P. Banerji zabawi w Zakopanem kilka dni. Ostatnio przybył do Zakopanego na czas dłuższy znany przyjaciel Polaków, tłumacz dzieł Sienkiewicza na język czeski, p. Wacław Kredba.

Krwawa walka turysty z juhasami w Tatrach

Zakopane, 31. 7. (Tel. wł.) Tragiczny wypadek na wycieczce turystycznej spotkał inż. Leona Giżyńskiego z Warszawy. Inż. Giżyński udał się w Tatry z narzeczoną i siostrą na kilkudniową wycieczkę.

Na stronie czeskiej koło Kiesmarku, w chwili gdy turyści zbliżali się do szalasu, wybiegł zeń pies owczarski i rzucił się na inż. Giżyńskiego. Napastowany celem spłoszenia psa strzelił kilkakrotnie z rewolweru na postrach. Na głos strzałów z szalasu wybiegli juhasi, uzbrojeni w siekiery i zaatakowali inż. Giżyńskiego. Turysta we własnej obronie oddał jeszcze

jeden strzał i trafił jednego z pastery, który padł trupem. Wówczas rozwścieczeni juhasi rzucili się na inż. Giżyńskiego, zadając mu ze wszystkich stron ciosy. Obie towarzyszące inżynierowi panie pobiegły na najbliższy posterunek policyjny, celem wezwania pomocy. Przybyli żandarmi znaleźli inż. Giżyńskiego nieprzytomnego z wielu ciężkimi ranami. Ciężko rannego inżyniera przewieziono do szpitala w Popradzie, gdzie walczy ze śmiercią.

Nadużycia w „Orbisie” w Łodzi

Łódź, 31. 7. (Tel. wł.) W Łodzi został aresztowany dyrektor „Orbisu” Kazimierz Schimmer, a lokal „Orbisu” został opieczętowany. Powodem aresztowania są nieporządki finansowe. (w)

Dalsze redukcje w Żyrardowie

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) 31 lipca wymówiono pracę w zakładach żyrdowskich dalszej grupie około 600 osób. (w)

Tragedja miłosna

Oświęcim, 31. 7. (PAT.) Syn tutejszego bogatego mieszczanina, Tyrna, zastrzelił dziś w nocy swą narzeczoną Rezinę Okrętównę z tego powodu, że rodzice Tyrny nie chcieli zgodzić się na małżeństwo.

Zkolei Tyrna strzelił do siebie, raniąc się ciężko w skroń; przewieziony do szpitala Tyrna zmarł.

Zegadłowicz dyrektorem teatrów wileńskich?

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.) Emil Zegadłowicz zgłosił telegraficznie magistratowi w Wilnie swoją kandydaturę na stanowisko dyrektora teatrów miejskich w Wilnie. Trudność polega na tem, że magistrat posiada umowę z Z. A. S. P. (w)

Tajemnicza tragedja.

Berlin, 31. 7. (Tel. wł.) Obywatel Polski Fliederbaum postrzelił dziś rano dwoma strzałami w pewnym pensjonacie osiemnastoletnią kantorzystkę. Po dokonaniu tego czynu, Fliederbaum zastrzelił się strzałem w skroń. Ciężko ranną kantorzystkę przewieziono do szpitala. Powodów szalonego czynu dotąd nie ustalono.

Zmiany w dyplomacji francuskiej.

Paryż, 31. 7. (Tel. wł.) Dzisiejszy dziennik urzęd. przynosi wiadomość o mianowaniu dotychczasowego ambasadora Francji w Rio de Janeiro hr. Dejean, ambasadorem w Moskwie oraz dotychczasowego posła w Hadze, Kammerera, ambasadorem w Rio de Janeiro. „Journal” zapowiada nominację w najbliższym czasie podsekretarza stanu François Poncet na ambasadora w Berlinie.

Uroczystości w Tucznie pod Piłą

Piła, 31. 7. (PAT.) Miasteczko Tucznio (po niemiecku Tütz) na pograniczu obchodziło w tych dniach uroczystości 600-lecie otrzymania praw miejskich. Tucznio jest starą polską osadą, o której pierwszą wzmiankę znajdujemy w roku 1050 z okazji wyprawy biskupa Ottona z Bambergu na chrzest Pomorza.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 9.0325 zł; w Gdańsku na Warszawę — zł.

Kurs guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 guld. gd. w dewizach 171.61 do 171.87 zł. gotówką 171.27 złotych.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31. 7. 1931 r.
Zamknięcie, miesiąca giełdowego odbyło się przy tendencji naogół słabej. Z papierów państwowych płacono za 5 proc. pożyczkę konwersyjną po 43.— i robiono transakcje pożyczką inwestycyjną po 83.— Z papierów lokacyjnych poszukiwano 8 proc. oblig. m. Poznania 1926 r. po 92 proc. złoty w zlocie, natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe stare Pozn. Ziemstwa Kredyt. po 88% proc. (przy dewizie 8.90) i 6 proc. listy żytnie po 14.— (za 1 ctr. mtr.), pozatem zauważono zafiarowanie na 8 proc. listy dolarowe amortyzacyjne po 82 proc., jednakże nie było nabywców.
Z akcji bankowych względnie przemysłowych płacono za Bank Polski po 115.— oraz handlowano Cegielskiego po 30.50. W obrotach pozagiełdowych handlowano premjówką dolarową po 48.50, 48.— oraz poszukiwano 3 proc. pożyczkę bud. po 39.— bez obrotu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału):
5% Pożyczka konwersyjna 43% P.
8% obligacje m. Poznania z 1926 r. 92% P.

8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 88% O.

(Kurs w złotych):

6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 14.— O.

4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 83.— +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję):

Bank Polski I em. 115.— O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję):

Cegielski H. I em. zł. 30.50 +

Tendencja słaba.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 31. 7. 1931 r

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692.5 gr. (117.9 f w h.), b) pszenicy 735.5 gr. (124.8 f w h.), c) jęczmienia przemiałowego 667.0 gr. (113.1 f w h.), d) owsa 464.5 gr. (77.5 f w h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Żyto nowe — zdrowe, suche, zdadne do przemiału	17.50—18.00
Uspodobienie spokojne.	
Pszenica stara	20.50—21.00
Pszenica nowa zdrowa sucha, zdadna do przemiału	19.00—20.00
Uspodobienie spokojne	
Jęczmień nowy przeciętnej jakości	18.00—19.00
Uspodobienie spokojne.	
Owies pastewny nowy	19.00—20.00
Uspodobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	33.00—34.00
Uspodobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	34.50—36.50
Uspodobienie spokojne.	
Otręby żytnie	13.25—14.25
Otręby pszenne	13.00—14.00
Otręby pszenne (grube)	14.50—15.50
Rzepak	26.00—27.00
Ogólne usposobienie spokojne.	

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 360 tonn, pszenicy 45 tonn, jęczmienia 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 31. 7. 1931 r.

Spędzono: wołów 3, buhajów 11, krów 16, świń 381, cieląt 184, owiec 13, razem 608 zwierząt.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 7. 1931 r.

Waluty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 9.02½, sp.: 9.04½, kup.: 9.00½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Nowy Jork czek	8.922	8.942	8.902
Nowy Jork kabel	8.926	8.946	8.906
Londyn	43.36	43.47	43.25
Paryż	34.99	35.08	34.90
Wiedeń	125.47	125.78	125.16
Praga	26.44½	26.51	26.38
Szwajcaria	174.17	174.60	173.74
Holandja	359.80	360.70	358.90
Sztockholm	238.90	239.50	238.30

Tendencja bez zmiany.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. bud. 36.50

7% poz. stabil. 73.00

Akcje w złotych:

Bank Handlowy 0.00—100.00

Bank Polski 116.00—116.50

Częstocice 0.00—31.50

W. T. Węgla 0.00—21.00

Komentarz.

Dla pożyczek państwowych tendencja niejednolita, dla listów zastawnych słabsza, dla akcji również nieco słabsza. Z akcji bankowych Bank Handlowy utrzymany, Bank Polski słabszy. Częstocice utrzymane, Węgiel słabszy.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 31. 7. 1931 r.

Pszenica march. nowe zbiory	198.00—200.00
Tendencja słabsza.	
Żyto march. nowe zbiory	146.00—147.00
Tendencja spokojniejsza.	
Nowy jęczmień zimowy	137.00—147.00
Tendencja bez obrotów.	
Owies march od st. załad.	147.00—153.00
Tendencja stała.	
Mąka pszena	28.00—36.00
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia	22.25—25.75
Tendencja słabsza.	
Ospa pszena	11.75—12.00
Tendencja słaba.	
Ospa żytnia	10.75—11.00
Tendencja słaba.	
Groch Victoria	26.00—31.00
Groch paste wny	19.00—21.00
Makuchy lniane	13.20—13.50
Wytloki suche paryt. Berlin	7.40—7.60
Srót Soja	11.80—12.50

Ogólna tendencja bardzo spokojna.

Notowania złote w Berlinie

z dnia 31. 7. 1931 r.

Wyplaty na Warszawę 47.075 47.275

Noty wielkie 47.075 47.275

Noty małe 47.075—47.275

Nadużycia „sanacyjne” w Ostrowie

Ostrów, 30 lipca.
Główną ostoją „sanacji” na tutejszym terenie są warsztaty kolejowe, gdyż tak naczelnik tych warsztatów jak i kierownik ruchu robią wszystko możliwe, żeby spowodować pracowników tych warsztatów do „dobrowolnego” wstąpienia do różnych Federacji „Strzelców” i t. p. tworów „sanacyjnych”.

Ponieważ jednak do wszystkiego potrzebne są pieniądze, urządzono w bieżącym roku kilka przedstawień teatralnych pod egidą tych właśnie warsztatów. Ze względów oszczędnościowych przeprowadzono wszelkie przygotowania do przedstawień w czasie służbowym na terenie warsztatów. Poza tem wykonano na warsztatach wszelkie kulisy i urządzenia sceniczne, co do których znawcy twierdzą, że kosztowały kilka tysięcy złotych.

Jest rzeczą chwalebna, że zarząd warsztatów dba w obecnym krytycznym czasie o pracę dla swoich pracowników, opinia publiczna ma jednak prawo dowiedzieć się, kto za te roboty zapłaci.

Mimo wszelkich wysiłków wyżej wspomnianych panów i ich adherentów zaczyna się jednak coś psuć w szeregach „sanacji”. Ostatnio słyszy się o masowym występowaniu robotników z

Federacji, mimo, że robi im się najróżniejsze trudności, ażeby ich odstraszyć od tego kroku.

Ostatnio spotkał „sanację” bardzo nieprzyjemny cios. Zarząd Spółdzielni Budowlanej, istniejącej przy warsztatach wagonowych, uchylał się przez kilka miesięcy od rewizji kasy, tak, że komisja rewizyjna była zmuszona zawieść skarbnika w czynnościach członka zarządu. Przy rewizji stwierdzono, że w kasie spółdzielni brak około 2500 zł, których skarbnik nie mógł komisji rewizyjnej przedstawić, twierdząc, że został okradziony, zwrócił jednak sumę, której brak, o ile uzyska pożyczkę w banku. Należy zaznaczyć, że skarbnikiem tym był p. Żurawski, kierownik rachuby warsztatów wagonowych, sekretarz okręgowego komitetu wyborczego B. B., oraz sekretarz okręgowy „Strzelca”. Pan ten może się poszczycić szczególnym zaufaniem sfer „sanacyjnych”, gdyż podczas wyborów przez blisko cztery miesiące zjawiał się na warsztatach tylko po odbiór swojej pensji, resztę zaś czasu przesiadywał w restauracji, w której znajdował się lokal wyborczy B. B.

Oto jeszcze jeden przyczynek do oblicza moralnego niejednego z kierowników „sanacji”.

Niemiecki szantaż

Heleń Niemcom chodzi o wyludzenie od innych mocarstw pieniędzy, zawsze zjawia się, jak na zawołanie, grożący anarchją hitlerowiec.

Z Stronnictwa Narodowego

Wiec Stronnictwa Narodowego w Lwówku

W niedzielę, dnia 19. bm. odbył się w Lwówku wiec Stronnictwa Narodowego przy udziale ok. 500 osób, któremu przewodniczył prezes miejscowego Koła, p. dr. Szamborski. Licznie reprezentowana była wieś. Z zadowoleniem stwierdzono obecność władzy policyjnej w osobie p. starosty powiatowego dr. Cichowskiego z Nowego Tomyśla, który miał możność stwierdzić, że Lwówek stoi zwarcie przy sztandarze narodowym i że agitacja „sanacji” jest na naszym gruncie bezcelowa.

Jako pierwszy zabrał głos poseł p. dr. Wróbel z Wolsztyna, przedstawiając zebrany w półtora godzinnym swym referacie położenie gospodarcze i polityczne Polski. Mówca zachęca zebranych do organizowania się w szeregach Stron. Narodowego i Obozu

Wielkiej Polski. Wywody p. posła przyjęli zebrani z entuzjazmem.

Podnieść należy spokój, jaki panował przez cały czas zebrania na sali mimo, że byli obecni ludzie ze sfer B. B.

W dyskusji zabierali głos pp. May Maksymilian, Pawlik Jan, Wóźny Maciej oraz kierownik tutejszej szkoły p. Kądziołka. Ten ostatni wystąpił z obroną „sanacji”, ale otrzymał na swoje niefortunne wywody należyty odpór od p. posła, popartego przez ogół zebranych.

Okrzykiem na cześć naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej i odśpiewaniem pieśni „Boże coś Polskę” zakończono zebranie.

Czy jesteś już członkiem T. C. L.?
Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze T. C. L. przy ul. Fr. Ratajczaka 16, albo w redakcji pisma naszego!

W HRAJU I ZAGRANICĄ NIEMA NIC LEPSZEGO

JAH

Iste

WODA KOŁOŃSKA
I WODY KWIATOWE

J. & S. STEMPNIEWICZ-POZNAŃ

Pw 5 705-S 1868

Stary lis

W serji przypomnień ludzi listopadowych z przed stu lat pisze p. Stanisław Szpotkański („Kurj. Warsz.” nr. 190) o Krukowieckim:

„Był to człowiek w wysokim stopniu niesympatyczny. Intrzygant, chciwy władzy dla samego jej sprawowania, nie spełniający rozkazów przez pychę i krnąbrność, chociażby od ich spełnienia powodzenie decydujących bitew zależało. Przedtem nim o zdradę go oskarżono, już zniechęcony został, a zniechęcony go było o co.

„Mimo bitwy grochowskiej, gdzie tak haniebnie się sprawił, rozkazów Chłopickiego nie słuchając, wyrósł i na pierwsze miejsce wyniesiony został dzięki poparciu radykałów. Warchołąc i intrzygant, on, hrabia Krukowiecki, reakcjonista czystej wody, butny i opryskliwy, pyszałkowaty wobec niższych, bo arogancją swoją tracił, gdy go taka ręka jak Chłopickiego za kark brała, szedł do radykałów, opozycjonistów, obecując wszystkie spełnić ich żądania, gdyby władzę ujął, wyzyskując ich słuszną do Skrzyneckiego i innych generałów niechęć. Stary lis...

„Stosunek do siebie tych dwu sił: Krukowieckiego i rewolucjonistów, pod koniec wypadków był bardzo dramatyczny. Oni go na pierwsze miejsce wyforowali, a on miał za to z nimi władzę się podzielić. On przez nich, oni przez niego. I co uczynił? Między Kaliszem władzę rozdzielili, ani jednego warunku nie dotrzymując rewolucji. „Ani jednego!” — woła Mochnacki, Zaliwskiego ze stolicy oddalił, komendę Gwardji Narodowej dał Łubieskiemu, Chrzanowskiego na gubernatorstwie utrzymał. Mochnackiemu tylko na radcę stanu dał nominację, ale i tę podarł. Ich zdradził! Za to oni, gdy czas przyszedł, powiedzieli mu: zdradziłeś Polskę! Bo nie powiedzieli mu tego po bitwie grochowskiej, na której polach honor jego i dobra sława legła. Nie powiedzieli, bo z nimi się pokumał”.

Odezwa Unji katolickich związków kobiecych

(KAP) Zarząd międzynarodowej Unji związków kobiecych katolickich zwraca się z prośbą do wszystkich swych członków o gremjalne wzięcie udziału w dniu 1 sierpnia rb. (św. Piotr w Okowach) w generalnej Komunji św. wynagradzającej za przestępstwa i ataki, na które narażony został w ostatnich czasach Kościół święty.

Zgon malarza polskiego w Ameryce

Nowy Jork, 30. 7. (PAT.) Zmarł tu po dłuższej chorobie artysta malarz Ludwik de Marasse, b. wychowanek Zakładu OO. Jezuitów w Chyrowie.

Przybył on do Ameryki przed przeszło 20 laty i pracował jako artysta malarz, oddając się wyłącznie pracy dekoratorskiej w kościołach polskich.

Nowy spowiednik Ojca świętego

Città del Vaticano, 30. 7. (Tel. wł. KAP). Następcą zmarłego niedawno spowiednika swego, ojca Alisiardi, Papież mianował ojca Wilhelm Celebrano, jezuitę, należącego do domu zakonnego przy kościele Pana Jezusa w Rzymie.

Najpiękniejsza twarz

traci swój urok, gdy szpecą ją choćby najdrobniejsze nieczystości skóry, jak piegi, wagi, żółte plamy itp. Codzienne mycie się mydłem Herba i nacieranie kremem Herba zapobiega tym dolegliwościom i zapewnia uzyskanie zdrowej, czystej, miękkiej i delikatnej cery. Mydło Herba, które wyrabiane jest z najszlachetniejszych surowców z domieszką ekstraktu ziół leczniczych, posiada wszelkie zalety najlepszego mydła toaletowego — a zatem łączy sobą przyjemne z pożytecznym. Krem Herba chroni cerę przed wszelkimi szkodli-

Godna podziwu jest ta sportsmenka, łącząca siłę z wdziękiem kobiecym.

Oczy wszystkich zwracają się na nią, lecz nie obawia się ona krytyki, gdyż, dzięki TAKY, skóra jej jest biała i gładka.

Wobec panującej mody odsłoniętych ramion każda kobieta, dbająca o wytworny wygląd, musi bezwzględnie używać TAKY, krem o miłym zapachu, usuwający w ciągu kilku minut zbyteczne włosy i puszek i nie pozostawiający czarnych punktów.

Zażądajcie kremu TAKY jeszcze dziś w lepszych perfumeryjach i składach aptecznych. Cena tuby zł 5.—.

Laboratoires Charles Roger —
Boulogne s/Seine — Francja.

Tw 253

„Sanacyjni” działacze ukraińscy — łapownikami

Warszawa, 31. 7. (Tel. wł.). W Łucku wielką sensację wywołało zawieszenie w czynnościach urzędowych kierownika miejskiego wydziału technicznego inż. Filipa Filipczuka, oraz jego zastępcy Jarosława Fartucha za pobieranie łapówek przy zatwierdzaniu planów budowlanych. Specjalny posmak nadaje całej tej aferze okoliczność, że Filipczuk był prezesem klubu ukraińskiego „Ridna Chata”, ulegającego wpływowi B. B., a dawniej ministrem rządu Petlury. (w)

PRASA

Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism.

Czasopismo poświęcone sprawom wydawniczo-prasowym. Wyszedł z druku Nr. 6—7 czerwiec-lipiec).

Zawiera artykuły: Franciszka Głowińskiego — „U podstawy pracy wydawniczej”, Stanisława Kauzika — „Przyczyny ciężkiej sytuacji finansowej wydawnictw”, Jerzego Szapiro — „Genjalny dziennikarstwo wydawca Lord Nothcliffe”, Pierwszy Powstanie Zjazd Wydawców Dzienników i Czasopism R. P., „Echa Zjazdu Wydawców” oraz działy następujące: Z życia organizacyjnego — II-gie Ogólne Zebranie członków Polskiego Związku Wydawców; Z działalności władz wykonawczych Związku Wydawców, oraz z działalności Związku Syndykatów Dziennikarzy i Syndykatów Dziennikarzy; Kronika krajowa: „Czytajcie” i strajk kolporterów. Z życia prasy. Rynek krajowy papieru i farb. Przegląd Ustaw i Rozporządzeń. Kronika zagraniczna.

Objętość zeszytu 28 stron. Cena 1.50. Do nabycia we wszystkich większych księgarniach i u sprzedawców T-wa „Ruch” na większych dworcach kolejowych oraz w administracji „Prasy”, Warszawa, Krakowskie Przedmieście nr. 40 m. 11. Telefon 540-00. Konto P. K. O. 18.606.

zw 10 315

DZIAŁ GOSPODARCZY

RADJO

Programy radjofoniczne:

Sobota, dnia 1 sierpnia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 komunikaty; godz. 17.25 odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. 17.40 „Otwarte oczy na wschód”; godz. 18.00 transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie; godzina 19.00 koncert popołudniowy. Wykonawcy: Orkiestra mandolinistów Związku Drukarzy pod batutą p. Boguckiego, Antoni Warchalewski (baryton), Miec. Mierzejewski (akomp.); godz. 20.15 koncert wieczorny (transmisja z Warszawy); godzina 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 gawęda reporterska; godz. 22.30 koncert Chopinowski (transmisja z Warszawy); godz. 23.00 muzyka taneczna (transmisja z Warszawy).

Warszawa (1214 m) godz. 12.05 muzyka gramofonowa; godz. 15.25 „O autorze „Wieczorów Pielgrzyma” Stefanie Witwickim”; godz. 15.45 wiadomości wojskowe dla wszystkich; godz. 16.00 program dla dzieci; godz. 16.30 arje i pieśni; godz. 16.50 „Kajakiem z Warszawy na Hel”; godz. 17.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.35 „Wakacje polskiego zoologa”; godz. 18.00 nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie; godz. 19.20 muzyka gramofonowa; godz. 19.40 wiadomości bieżące; godz. 20.00 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.15 muzyka lekka z Doliny Szwajcarskiej; godz. 22.00 „Na widnokręgu”; godz. 22.30 koncert Chopinowski; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 12.05 i 14.00 gramofon, 16.00 koncert, 20.00 audycja wesola; **Praga (486 m)** 21.00 koncert popularny; **Wiedeń (516 m)** 19.40 koncert, 20.40 utwory Beethovena; **Rzym (441 m)** 21.00 „Bajadera” opt. Kalmana.

Niedziela, dnia 2 sierpnia 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 9.30 gazeta poranna; godz. 12.05 odczyt rolniczy p. t. „Co jeszcze należy zrobić przy uprawach jesiennych”; godz. 12.25 „Jak prowadzić gospodarkę hodowlaną w czasie kryzysu”; godz. 12.45 wykład dla gospodyń p. t. „Drob w gospodarstwie włościańskim”; godz. 13.15 audycje dla dzieci; godz. 13.45 koncert solistów. Wykonawcy: prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), Aleksander Kluchowski, art. T. W. (tenor), Mieczysław Mierzejewski (akomp.); godz. 20.00 „Poeci chińscy”; godz. 20.15 Polska muzyka lekka (transmisja z Doliny Szwajcarskiej z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Krakowa; godz. 12.10 muzyka (orkiestra Furmańskiego z „Bagateli”; godz. 13.20 muzyka ze Lwowa; godzina 13.40 feljton p. t. „Wyspa piękna”; godz. 14.10 „Jeden ze świętych starożytnych Egiptu”; godz. 14.35 „Co to jest sen”; godz. 15.00 „Przysposobienie rolnicze”; godzina 15.30 „Dobre nasienie — dobry plon”; godzina 16.00 „Co słychać, o czym wiedzieć trzeba”; godz. 16.20 muzyka ze Lwowa; godz. 16.40 program dla dzieci starszych; godz. 17.10 „Kwadran buchaltera”; godz. 17.35 odczytanie komunikatu — „Z przed stu lat”; godz. 17.40 koncert Orkiestry Policji Państwowej; godz. 19.20 muzyka gramofonowa; godz. 19.40 skrzynka pocztowa techniczna; godz. 20.00 „Święto narcyzów”; godz. 20.15 koncert z Doliny Szwajcarskiej; w przerwie kwadran literacki: „Tch troje i jeden na przyczynę” — humoreska Rudyarda Kiplinga; godz. 22.00 feljton p. t. „Egzotyczne typy”; godz. 23.00 recital śpiewaczy Anieli Szlemieńskiej; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen (1635 m) 7.00 koncert, 12.15 i 16.15 koncert, 19.00 transm. z Sopotów, 20.50 muzyka lekka; **Budapeszt (550 m)** 20.15 koncert, 21.00 słuchowisko; **Mediolan (501 m)** 20.45 koncert.

Z chwili

Nowy podział terytorjalny Rzeczypospolitej

Obecny podział terytorjalny Rzeczypospolitej jest dziełem przypadku. Na jego ukształtowanie działały najróżniejsze przyczyny: względy polityczne, brane w rachubę przez zaborców; względy gospodarcze, pojmowane pod kątem patrzenia dawnych, zaborczych organizmów ekonomicznych; racje wojenne i skutki Traktatu Wersalskiego; fragmentaryczne poczynania władz polskich itd. Tak więc nie można o podziale administracyjnym państwa polskiego powiedzieć, aby był jednolity i zadawalający.

Typowym przykładem nieracjonalnego podziału terytorjalnego są stosunki administracyjne naszych okręgów górniczych. Znajdują się one w trzech województwach: krakowskim, śląskim i kieleckim, wskutek czego muszą istnieć trzy urzędy inspekcji pracy, trzy urzędy górnicze itd. W ten sposób powstaje przerost biurokracji, niepotrzebne obciążenie maszyny państwowej i., płatników. Przez włączenie Zagłębia Krakowskiego i Dąbrowskiego do województwa śląskiego osiągniętoby się niewątpliwie daleko większe skoordynowanie i uproszczenie administracji.

Wszystkie te, liczne bardzo niedogodności i brak dzisiejszego podziału administracyjnego od dawna są znane i od dawna trwają prace nad reformą w tej dziedzinie. Nawiasem mówiąc, również we Francji, w Anglii i w Niemczech pracują nad reformą sieci administracyjnej. Jest rzeczą zrozumiałą, iż odnośne prace są długotrwałe, gdyż muszą one przeprowadzić uzgodnienie najróżniejszych, nieraz sprzecznych ze sobą, interesów.

Inne bywają częstokroć postulaty ekonomisty, inne polityka, wojskowego, czy prawnika.

Po pokonaniu licznych trudności projekt nowego podziału administracyjnego Rzeczypospolitej, opracowany przez komisję do usprawnienia administracji, istniejącej przy prezesie rady ministrów, jest gotowy i — jak donosi „Gazeta Polska” — został przedłożony rządowi.

Projekt ten przewiduje stworzenie dwunastu rejonów:

- 1) stołecznego;
- 2) warszawsko-mazowieckiego;
- 3) pomorskiego, do którego ma być dołączone m. Bydgoszcz;
- 4) poznańskiego, do którego włączona będzie ziemia kaliska, ciężąca ku Poznaniowi;
- 5) przemysłowego łódzkiego, który stanowi odrębną całość, mającą jedno zagadnienie przemysłowe;
- 6) śląskiego — górniczo-hutniczego;
- 7) krakowskiego;
- 8) rolniczego lubelskiego;
- 9) północno-wschodniego;
- 10) poleskiego;
- 11) wołyńskiego;
- 12) lwowskiego, który zjednoczy wszystkie trzy województwa Małopolski Wschodniej, przez co Lwów odzyska dawną swą rolę stolicy tych terytorjów

Na prace rządowe nad nowym podziałem administracyjnym wpłyną niewątpliwie względy oszczędnościowe, jak wiadomo, tak aktualne, i przyspieszą proces dojrzewania streszczonego powyżej projektu. Jest czas, by społeczeństwo omówioną kwestją żywiej się zajęło.

Z RYNKÓW NABIAŁU

Miniony tydzień sprawozdawczy od 24 do 30 lipca br. odznaczył się znacznym pogorszeniem sytuacji przy raptownym obniżeniu się cen.

Już w dniu 24 bm. wykazuje oficjalna cedula giełdy towarowej w Londynie poważny spadek cen mianowicie o 4—8 sh za masło holenderskie, o 4 sh za masło duńskie, o 2 sh za masło innego pochodzenia. Stosownie do tej sytuacji obniża Kopenhaga w dniu 23 bm. notowanie rozliczeniowe o 5 koron na 100 kr. per 100 kg. Podczas ub. okresu sprawozdawczego dalsza redukcja cen w Londynie była niezbędna.

Również rynek niemiecki minął bardzo spokojnie i mimo stale jeszcze zmniejszonych dowozów masła zagranicznego obniżono ponownie notowanie w dn. 30 bm. o 6 mkn.; 121 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, 111 per 50 kg. za II gatunek, 97 per 50 kg. za III gatunek przy bardzo spokojnej tendencji.

Duńskie ceny eksportowe obniżyły się z 112 sh na 107 sh per cwt fob, a notowanie rozliczeniowe z dnia 30 bm. jest o 8 koron niższe, niż w ub. tygodniu (188 kr.).

Zagadnienie kartelizacji

Sprawa karteli i im podobnych organizmów przemysłowych, mających za zadanie ochronę interesów wytwórczości drogą porozumień między przedsiębiorstwami z danej branży, wielokrotnie była omawiana na naszych łamach. Tutaj pragniemy poświęcić temu zagadnieniu kilka wierszy ze względu na rolę tych organizmów w dalszym przebiegu przeżywanego przesilenia.

Z dyskusyj, jakie na temat karteli się rozwijają, wyczuć można, że niektóre koła gospodarcze pragnęłyby całkowitego usunięcia tych organizmów z życia, ponieważ one utrudniają wyjście z przesilenia. Istotnie, w tem tkwi pewna ilość prawdy, ponieważ kartele utrudniają spadek cen wytwórców przemysłowych, wprowadzając znamienne ich sztywność, co nie leży na linii zwalczania przesilenia, gdyż powoduje owe słynne nożyce w ustosunkowaniu się cen artykułów rolnych do przemysłowych. Tego ujemnego momentu w roli karteli w okresie przesilenia zaprzeczyc się nie da i nic tu nie pomogą głosy, zwolenników karteli, pomijających milczeniem ten moment, natomiast wysuwających inne cechy karteli, które rzeczywiście uznać należy za dodatnie.

Z dodatnich cech karteli, mających znaczenie dla łagodzenia kryzysu musimy przytoczyć tę, że drogą usunięcia współzawodnictwa między wytwórcami porządkuje się stosunki w dziedzinie zbytu, ułatwiając jednocześnie przetrwanie kryzysu poszczególnym przedsiębiorstwom, co jest rzeczą nader ważną, gdyż wprowadza to w ogólne stosunki gospodarcze moment stabilizacji na miejsce dezorganizacji, która charakteryzuje się masowemi upadłościami pociągającemi za sobą ujemne skutki nawet dla najlepiej sytuowanych przedsiębiorstw. Rola karteli z tego zakresu rzeczywiście jest wielka i w obecnym rozwoju przesilenia jest szczególnie doniosła, ponie-

waż usuwa moment paniki, którąby zapanowała wtedy, gdyby bankructwa rozwijały się na większą skalę.

Zestawiając obydwie wyżej przytoczone cechy karteli, trudno nie zauważyć, że żadnej z nich negować nie należy. Innemi słowy sprawa karteli w obecnej sytuacji gospodarczej sprowadza się do tego, że zachować je należy jako czynnik łagodzący przeżywane przesilenie, natomiast czynić należy wszystko, aby łagodzić ujemny wpływ karteli na rozwój kryzysu. Zresztą, jeżeli idzie o znaczenie karteli, to zwrócono na nie uwagę jako na czynnik, który ma odegrać znaczną rolę w posunięciach około reorganizacji międzynarodowych stosunków gospodarczych. Mamy tu na myśli projekt Brianda, skierowany przeciwko Anschlussowi niemiecko-austriackiemu, a który to projekt organizację karteli uważa za sposób zastąpienia unij celnych, wysuwanych przez Niemcy w ich poczynaniach ogólnogospodarczych.

Ujemne znaczenie polityki cen karteli usuwają w pewnym stopniu porozumienia w zakresie organizacji handlu ziemiopłodami, dążąc do koncentracji eksportu zagranicę, względnie do uregulowania tego handlu na platformie międzynarodowej. Oczywiście organizacyjne ujęcie zbytu ziemiopłodów, wprowadzające zwyczaj cen tychże, byłoby najlepszym środkiem na zwalczanie ujemnych skutków polityki cen ze strony karteli przemysłowych, dlatego też dążyć należy do ujęcia w mocną formę organizacyjną handlu rolnego. Niemniej pilnie zważać należy, aby politykę cen karteli łagodzić, ponieważ przyczynić się to może do pogłębienia wewnętrznego rynku zbytu, co przecież idzie po linii interesów przemysłowych, a więc i organizacji kartelowych, które powinny rozumieć, że nie należy przeciągać struny w dziedzinie regulowania cen.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Przemysł piwowski a opodatkowanie samochodów.** Przemysł piwowski zwrócił się do min. robót publicznych z memorjałem w sprawie obniżenia podatku od samochodów ciężarowych w browarach. Memorjał motywowany jest tem, że piwowarstwo, będąc przemysłem sezonowym, ma ilość samochodów dostosowaną do ruchu w sezonie letnim, skutkiem czego przeciętna roczna wykorzystania samochodów jest daleko mniejsza, aniżeli w innych przemysłach.

Z KRAJU

(k) **Zamieszanie w gdańskich kołach bankowych.** Nieogłędne powiązanie interesów gospodarczych Gdańska z instytucjami finansowemi Rzeszy jest obecnie przyczyną dotkliwych trudności, jakie udziela się całemu gdańskiemu życiu gospodarczemu. Szczególnie ostro odczuwa to bankowość. Dowodem anormalności stosunków jest fakt, że banki gdańskie rozesłały do swych dłużników listy zawiadamiające ich o przedterminowym wymówieniu kredytów, wobec czego domagają się natychmiastowej wpłaty należności. Wymówienia te, bardzo krótkie pod względem terminu, wprowadziły w wielkie zakłopotanie dłużników, którzy z trudnością będą mogli uczynić zadość wezwaniom.

(k) **Dewizy na rynku polskim w czerwcu.** Na rynku dewizowym panowała w czerwcu mocna tendencja dla wszystkich niemal walut, co przypisać należy częściowo wynikiem sezonowym (ruch turwstyczny), głównie zaś zaburzeniom na sąsiednich rynkach walutowych i splatom kredytów zagranicznych. Znaczniejsza poprawę uzyskały przekazy na Belgię Amsterdam. Wiedeń i Mediolan. Franki francuskie, na które popyt wzrósł w związku z wystawą kolonialną, osiągnęły najwyższy kurs w połowie miesiąca, później osłabły, również franki szwajcarskie były notowane pod koniec miesiąca niżej od kursu z maja. W związku ze zwykłą kursu dolara, na giełdzie berlińskiej wzrosło silnie zapotrzebowanie na banknoty dolarowe; w obrotach prywatnych dolar gotówkowy zwiększył z 8.917 na początku miesiąca do 8.975 w połowie, poczem osłabił do 8.93 podczas gdy oficjalnie był notowany po 8.95 za 1 dol. Całe zapotrzebowanie pokrywał Bank Polski. Kurs czeków dolarowych został przejściowo podwyższony z 8.908 do 8.924, pod koniec miesiąca był notowany po 8.918.

Z rynku owoców

Przemysł przetworów owocowych, zrzeszony w większej części w Związku Wytwórców Win i Soków Owocowych, wyka-

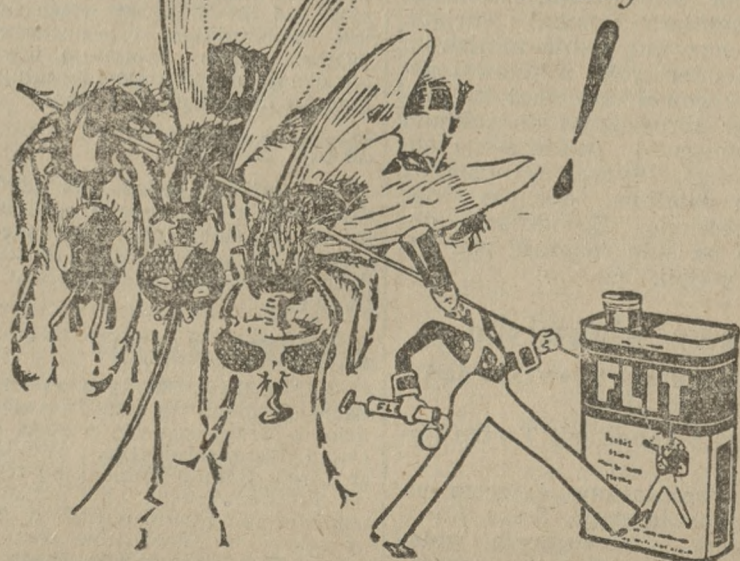
zał w tegorocznej kampanji bardzo ograniczone zapotrzebowanie na owoce.

Zapotrzebowanie na jagody, porzeczki, maliny i wiśnie zostało szybko pokryte po cenach związkowych. Z wymienionych owoców silną tendencję miały tylko wiśnie i trzymały się w cenie około 30-tu zł. za 50 kg. netto. Zbiór tego owocu udał się tylko na terenie województw centralnych, skąd w tym roku po raz pierwszy od szeregu lat wytwórcy poznańscy sprowadzali wiśnie. Wskutek stosunkowo wysokiej ceny wiśni cena soku wiśniowego surowego dla celów fabrykacyjnych wykazuje mocną tendencję i waha się około zł. 1.30 za 1 kg. netto. Popyt nań jest narazie słaby.

Najważniejszym owocem, którego zakup rozpoczyna się obecnie są jabłka. Cena jabłek została ustalona przez Związek Wytwórców Win i Soków na zł. 3.50 za 50 kg. netto loco stacja załadowania w woj. poznańskim (kwaśne do produkcji win). Zapotrzebowanie będzie średnie i zostanie prędko pokryte po notowanej cenie.

Wobec wyczerpania finansowego i fatalnej sytuacji w przemyśle przetworów owocowych dostawcy w tegorocznej kampanji oddawać muszą towar po niskich cenach.

FLIT Rozpylony Niszczy Wszelkie Owady

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Przykre skutki roztargnienia

Co gubią pasażerowie? - Istne muzeum różności w składnicach zapomnianych przedmiotów

Wprost trudno pojąć, do jakich granic dochodzi roztargnienie zwłaszcza wśród podróżnych w wagonach kolejowych, a nawet i tramwajowych. Nic więc dziwnego, że w biurach znalezionych przedmiotów tych instytucji tworzą się istne muzea niezwykłości.

Nie tak dawno odbyła się na dworcu publiczna licytacja zostawionych w wagonach i poczekalniach przedmiotów. Najwięcej zebrało się parasolów i lasek, które widocznie chcą jak najczęściej zmieniać właścicieli. Nie brak dalej również rozmaitego rodzaju i wielkości tek, torebek, walizek z zawartością oraz neseserów. Osobną kategorię tworzą zwiewne woale, damskie i męskie nakrycia głowy, kalosze, płaszcze oraz części odzieży i bielizny. Nagromadzono też sporo zapomnianych aparatów fotograficznych i radiowych, okularów, papierosów, portfeli, prowiantów, łakoci, spirytualij, papierosów itp. Największym roztargnieniem grzeszą panie i pod tym względem panowie nie mogą w żaden sposób rywalizować z nimi.

Licytacje zapomnianych przedmiotów cieszą się dużą frekwencją, zwłaszcza sfer mniej zamożnych, gdyż nieraz za tanie pieniądze nabyć można ładną rzecz, na którą w normalnych warunkach trudno byłoby się zdobyć.

Służba kolejowa, znajdując w wagonach, na korytarzach lub w poczekalniach, kruzgankach bezpieczeństwa przedmioty, zanosi je do wspomnianego biu-

ra. Każdy taki przedmiot otrzymuje swój numer bieżący, opisuje się go dokładnie w księgach, poczem dopiero wędruje do magazynu, gdzie leży przez 3 miesiące. O ile w tym czasie nikt się nie zgłosi po zgubę, wówczas wystawia się ją na najbliższej licytacji.

Najczęściej, jak stwierdzono, zapomina się pakunki z powodu zmęczenia podróży. Nierzadko również pozostawia się różne przedmioty wskutek nadmiernego serdecznego witania się z rodziną i znajomymi. Dopiero później, gdy podróżni ochłonęli z emocji i pierwszych wrażeń, czeka go przykra niespodzianka, bowiem przekonywuje się, że zostawił to i owo w wagonie czy w poczekalni. Zgłasza się zatem na dworzec do wspomnianego biura.

Nie zawsze można tam wszystko odnaleźć, bowiem w wagonach i w poczekalniach zawsze snuje się sporo podejrzanych osobistości, które tylko cychają na okazję, by obrabować podróżnych. Jeżeli jednak zostawiony przedmiot nie wpadł w szpony tych hien, a znalazła go służba kolejowa — zawsze można zgubę odebrać w wyznaczonym czasie.

Również i biuro tramwajowe skrupulatnie rejestruje każdy przedmiot, poczem oddaje go podróżnym skoro się zgłaszają. I tu licytacje odbywają się co pewien czas.

Następna licytacja na peronie dworcowym odbędzie się na początku września r. b. (z)

Zwłoki w lesie

Czy to zaginiony restaurator z Kępna?

W czwartek, 30. bm. kobiety zbierające grzyby w lesie, należącym do majątku Myjomie w pow. kępińskim, natknęły się na zwłoki mężczyzny. Zwłoki były już w zupełnym rozkładzie, tak, że tożsamości ich dotąd nie zdołano stwierdzić.

Znaleziona przy denacie odzież oraz pierścionek pozwalają przypuszczać, że są to według wszelkiego prawdopodobieństwa zwłoki mieszkańca Kępna, restauratora Augustyna Drogięgo, który w dniu 19-tym maja br. wyjechał do adwokata p. Podejmy w Ostrowie, zabierając ze sobą większą ilość gotówki. W krytycznym dniu, wracając z powrotem, Drogię wysiadł z pociągu na stacji Domanin. Zainterpelował wówczas jednego z kolejarzy w sprawie odjazdu następnego pociągu w stronę Kępna i udał się następnie do lasu myjomieckiego. Rodzina zaginionego zawiadomiła o wypadku policję, której poszukiwania nie dały jednak pozytywnego wyniku.

Na miejsce znalezienia zwłok zjechała komisja sądowo-lekarska, która w dniu jutrzejszym przeprowadzi sekcję zwłok. Bliższe szczegóły ujawni niewątpliwie śledztwo. (ck.)

„Minister wojny“ Ptak

Morderca śp. ks. prob. Robowskiego z Sadek pow. bydgoskiego staje dziś ponownie przed sądem w Poznaniu, aby ostatecznie odpowiedzieć za swą haniebną zbrodnię, dokonaną w ubiegłym roku celem rabunku. Rozprawa główna miała się odbyć już przed dwoma miesiącami, wtenczas jednak zbrodniarz udawał warjata, mianowicie nazywał siebie ministrem wojny, komenderował, mianował generałów, dekorował orderami itp. Odesłano więc zbrodniarza do zakładu psychiatrycznego i poddano go obserwacji lekarza. Symulacja choroby została tam ustalona, obecnie więc sprawę wznowiono. Zbrodniarza doprowadzono na salę rozpraw pod silną eskortą policji. (z)

Ciekawe widowisko

„Z daleka i z bliska“ powraca dziś na afisz

Piszą nam z kancelarii Teatru Nowego:

Kronikę, przeniesioną żywcem na scenę — pokazuje nam Teatr Nowy w oryginalnym, interesującym widowisku „Z daleka i z bliska“, powracającym w dniu dzisiejszym na afisz po-

3-dniowej przerwie, spowodowanej gościnnymi występami Juljusza Osterwy.

Frapujące to widowisko, inscenizowane w znakomitej obsadzie i na tle efektownych dekoracji, przyjęte niezmiernie gorąco przez publiczność — ma zapewnione długotrwałe powodzenie.

KALENDARZYK

Piątek, 31 lipca 1931.

Słońce: wschód 4,09; — zachód 19,48; — długość dnia 15 godz. 39 min.
Księżyc: wschód 20,54; — zachód 5,52; — po pełni.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 11 st. C., pochmurno, wiatr południowy, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 752 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 11 st. C.

Przepowiednia pogody na sobotę: Pogodnie z przelotnymi zachmurzeniami, chwilami parno.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 0,05 m.

Kal. rzk.: Ignacy; jutro Piotr.
Kal. słow.: Zdobysław; jutro Rolistaw.

OSOBISTE

— * **Podwójne srebrne gody.** Obywatel tutejszy, mistrz fryzjerski p. Aleksander Frankiewicz, zam. przy ul. Franciszka Ratajczaka 11, obchodzi dzisiaj z małżonką swą Stefanją z domu Kozłowicz, srebrne gody pożycia małżeńskiego. Z jubileuszem małżeńskim zbiega się jednocześnie 25-lecie usamodzielnienia się Jubilata i założenia własnej fryzjerni, mieszczącej się przez cały ten przeciąg czasu w jednym i tem samym miejscu, mianowicie przy ul. św. Marcina 64. Pan Frankiewicz, co nam szczególnie miło jest podnieść, od lat 25 zgóra wiernym i stałym jest zwolennikiem i abonentem naszego pisma. — Szan. Jubilatom towarzyszą z tej okazji nasze najserdeczniejsze życzenia: Ad multos annos! (kz.)

ZYCIE SOKOLE

— * **Sokolice gniazda 12 (Śródmieście).** Ćwiczenia gimnastyczne druchen i młodzieży żeńskiej odbywają się w porze letniej — w poniedziałki i czwartki od godziny 18 — 21, na boisku Sokola Droga Dębińska.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Z Tow. Młodych Przemysłowców.** Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 3 sierpnia br. o godz. 20 na sali Domu Rzemieślniczego. Wykład wygłosi p. red. Roman Fengler na tem: „Europa na rozdźwiękach“. Na porządku obrad uzupełnienie zarządu przez wybór zastępcy sekretarza, oraz inne ważne sprawy.
— * **Tow. Uczestników Powstania dzielnic Jezycze.** Zebranie plenarne odbędzie

się we wtorek, 4 sierpnia o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad I-szy wykład o gazach trujących i o obronie przeciwgazowej przez komendanta i instruktora O. P. G.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Wielki festyn ludowy.** Ruchliwe Kolo Śpiew. „Chopin“ na Wildzie urządza, na co w ostatniej chwili jeszcze raz zwracamy uwagę, w jutrzejszą sobotę wielki festyn ludowy w sympatycznym naszym Ogrodzie Zoologicznym. Na obfity program tej niezwyklej imprezy składają się koncert orkiestrowy, występy śpiewacze oraz rozliczne gry towarzyskie o cenne nagrody. Z zapadnięciem zmierzchu ogród będzie rześcicie oświetlony. Wieczorem zabawa na sali.

— * **Towarzystwo Powstańców i Wojaków Poznań-Starołęka** urządza dnia 2 sierpnia uroczyste składanie przysięgi młodzieży przedpoborowej z następującym programem: rano pobudka, o godz. 9-tej zbiórka wszystkich członków i towarzyszy w ogrodzie p. Ratajaka, wyjazd po sztandar, nabożeństwo oraz składanie przysięgi przez młodzież przedpoborową, defilada, akademja w sali p. Ratajaka, wspólny obiad. Popołudniu zabawa ludowa z tańcami w ogrodzie p. Ratajaka. Dojazd autobusem P. K. E. co pół godziny od Starego Rynku.

— * **Oddział Kółowników „Sokoła“ Poznańskiego.** W niedzielę, 2 sierpnia br. zbiórka wszystkich kolarzy o godz. 7,45 na Starym Rynku przy figurze św. Jana, celem wzięcia udziału w 25-leciu „Sokoła“ Poznań Wschodni.

— * **Sodalicia Pań Zawodu Kupieckiego w Poznaniu.** Z powodu pielgrzymki do Częstochowy odbędzie się nabożeństwo miesięczne w niedzielę, dnia 9 sierpnia w kaplicy św. Józefa o godz. 10. Zebranie plenarne 10 sierpnia o godz. 19,15 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej.

— * **Wenta w Puszczykowie.** W ostatniej chwili przypominamy o wencie w Puszczykowie, która odbędzie się w niedzielę, dnia 2 sierpnia w ogrodzie p. Mandlowej w Puszczykowie na wykończenie kościoła, plebanji i założenie cmentarza. — Program bardzo urozmaicony. Loteria fantowa bogato zaopatrzona w piękne fanty. Poczta japońska z premjami, kiolki z kwiatami i artystycznymi robótkami, zabawa dla dzieci oraz różne niespodzianki. W ciągu zabawy będzie przygrywała orkiestra.

— * **Zabawa wojskowa** odbędzie się w niedzielę 2 sierpnia o godz. 16 w godzinie 57 p. p. w Głównej przy ulicy Wrzesińskiej za fabryką Cegielskiego. Dojazd trolejbusem do Głównej i autobusami szosą Swarzędzka, skąd opieka nad gośćmi zapewniona.

— * **Wycieczka krajoznawcza.** Południową wycieczkę krajoznawczą do Pobiedzisk i Promna urządza Pol. Tow. Krajoznawcze — Touring Klub Oddział w Poznaniu w niedzielę dnia 2 sierpnia. W programie zwiedzenie kościoła w Pobiedziskach, piękne okolice Promna, lasy i jeziora. Zbiórka w hall'u dworca głównego o godz. 15. Powrót do Poznania o godzinie 20,23.

— * **Wielka zabawa parafjalna.** Komitet Przedstawicieli Towarzystw po prawym brzegu Warty urządza w niedzielę, 2 sierpnia w ogrodzie starostrzeleckim na Miasteczku wielką zabawę parafjalną. Dochońd z zabawy przeznaczają się na utrzymanie Domu Katolickiego na Śródcie, w którym skupia się życie organizacyjne wszystkich kat. towarzyszy parafji archikatedralnej. Organizatorzy imprezy przygotowują liczne niespodzianki i między innymi loterię fantową, zwijanie kłębka, strzelanie do tarczy itp. Wstęp do ogrodu ze względu na ciężki kryzys tylko 30 gr. W razie niepogody zabawa odbędzie się w niedzielę, 16 sierpnia.

— * **„Huflca Młodych Rozwojowców“.** Staraniem zarządu odbędzie się w niedzielę 9 bm. drugi wieczorek towarzyski w salach p. Jarockiej ul. Masztalarska 8. W programie szereg urozmaiceń jak występy artystyczne, poczta towarzyska, loteria fantowa, amerykańska, oraz szereg innych nagród i urozmaiceń. Wstęp na wieczorek za dobrowolną opłatą na zakup biblioteki dla „Huflca“ — tylko za zaproszeniami.

— * **Pająk.** Wyszedł z pod prasy świeży nr. 10 Pajaka, który zawiera kilka ciekawych artykułów, karykatur sprzedawczyków, „czarna listę“ oraz sporo satyrycznych ilustracji. Pająk jest do nabycia w Ruchu i u kolporterów lub wprost u wydawcy: Jan Kubik, ul. Kręta 24.

— * **Kolo Chemików, stud. U. P.** udziela informacji nowo wstępującym kolegom na chemię w lokalu Kola w Zamku we wtorki od godz. 18—19.

— * **Dożynki na boisku „Sokoła“.** Tow. Śpiewu im. F. Nowowiejskiego Poznań-Lazarz urządza w niedzielę, 2 sierpnia tradycyjny staropolski wieniec na boisku „Sokoła“ przy Drodze Dębińskiej. Na barwny program dożynek złożą się: produkcje chórowe i solowe. Wyjazd zniwiarzy, taboru cygańskiego, orkiestry itd. z Rynku Łazarskiego o godz. 12.

— * **Dożynki w Szelagu.** W niedzielę, 2 sierpnia podziwiać będzie można prawdziwy staropolski wieniec Kola Śpiew. im. ks. dr. J. Surzyńskiego. Wszystkich, którzy chcą przyjemnie spędzić niedzielę w pięknym i cieniastym ogrodzie Bractwa

Przy obstrukcji, zaburzeniach trawienia, zgadze, uderzeniach do głowy, bólach głowy i ogólnem niedomaganiu, bólach się rano naczco szklanke naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa“. — Zadać w aptekach i drogerjach. nw 4 855

Kurkowego w Szelagu, uprzejmie na powyższy wieniec zaprasza Zarząd.

— * **Związek Pracowników Kupieckich oddział w Poznańiu** urządza wycieczkę do Gdyni w przypadające dwa święta 15 i 16 sierpnia. Koszt przejazdu łącznie z utrzymaniem wynosi zł 65. Zapisy przyjmują jeszcze do poniedziałku sekretarjat generalny, ul. Podgórna 12b od godz. 8—10 oraz od 20—22.

— * **Święto 7 dyonu artylerji przeciwlotniczej.** W dniu 1 sierpnia br. obchodzi 7 samodzielny dyon artylerji przeciwlotniczej uroczystość święta dywizjonowego. Święto rozpoczyna się mszą św. i wspólnym obiadem żołnierskim, w czasie którego odbędzie się popis chóru dywizjonowego. O godz. 15 odbędzie się zawody wojskowo-sportowe z wielce urozmaiconym programem staraniem ref. wychowania fizycznego dywizjonu p. por. Matuli. Po zawodach wręczy dowódca dywizjonu p. major Józasz nagrody zwycięzcom. Wieczorem urządza korpus podoficerski dywizjonu zabawę taneczną na salach kasyna.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Wzajemna pomoc urzędnicza.** Członkowie Stowarzyszenia Urzędników Kasy Pogrzebowej odbyli w tych dniach swe walne zebranie. Z przedłożonych sprawozdań wynika, że Urzędnicza Kasa Pogrzebowa, założona w r. 1925, wypłaciła dotąd 97 zapomóg pogrzebowych po 900 zł każda, czyli razem 87 300 zł. — Pokrycie na tę dużą kwotę uzyskuje Kasa z drobnych składek członków, którzy za każdy wypadek śmierci płaćą po 1,50 zł. Wypłaty zapomóg pozwalają pozostałej rodzinie zmarłego nie tylko pokryć koszty skromnego pogrzebu, ale jeszcze otrzymać pewną nadwyżkę, na niezbędne za śmiercią członka rodziny połączone wydatki. Organizacja urzędnicza zdołała w r. 1930 zebrać 912 członków. Do Kasy Pogrzebowej należą mogą nie tylko sami urzędnicy, ale również ich żony i rodzice obojga małżeństwa, o ile są na ich utrzymaniu. Kasa Pogrzebowa wypłaca pozostałej rodzinie zmarłego zapomogę 900 zł, jedynie po przedłożeniu dowodu śmierci i karty uczestnictwa natychmiast. Wpisywać się można na członków w Banku Spółdzielczym Urzędników Polskich w Poznaniu lub u mężów zaufania, funkcjonujących prawie przy wszystkich urzędach państwowych. Nowy zarząd tworzą p.: Juszcak — prezes, Miczyński — zast. prezesa, Majewski — sekretarz, Hoffmann — skarbnik oraz Kochański, Kapturski i Antczak — iawnicy. (z)

— * **Z targu.** Dnia 31. b. m. na placu Sapiężyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,60—4,00 zł; masła mleczarskiego 4,00—4,40 zł; twarogu 0,80—1,20 zł; mendel jaj 1,35—1,50 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg słoniny świeżej 2,00 do 2,40 zł; słoniny wędzonej 2,60—2,80 zł; wieprzowiny 2,00—2,60 zł; wotowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,60—2,80 zł; skopowiny 2,40—3,20 zł; koziny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,60 zł; za drób: 1 para kurcząt 2,50—3,50 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; cacka 3,00 do 5,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,60—1,90 złotych; królik 3—4 złotych; za ryby: 1 kilogram karpia 4,40—4,80 zł; lina 2,40—3,20 zł; okonia 2,00—2,40 zł; karpas 3,20—4 zł; białych ryb 0,80—1,60 zł; 1 kg węgorza 4,40—4,60 zł; 1 kg sandacza 4,60—5,00 zł; 1 kg. leszcza 3,00 zł; 1 kg. suma 4,00 zł; 1 kg. szczupaka 3,40—3,60 zł; Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg młodych ziemniaków 10—12 gr; cebuli 0,70—1,00 zł; szpinaku 40 groszy; 1 kg. jarmuzu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 złotych; pecek rzodkiewek 10—15 gr; główka zielonej salaty 5—10 gr; rabarberu 20—30 gr; 1 kg. młodej fasoli 30—60 gr; gł. włoskiej kapusty 15—30 gr; białej 20—40 gr. młodej 40—70 gr; 1 mendel ogórków 25—40 gr; 1 kalafior 0,20—0,80 zł; wiązka młodej marchewki 10—15 gr; 1 kg agrestu 1,00 do 1,40 zł; czeresni 1,00—2,00 zł; śliwek 0,80—1,00 zł; pomidorów 0,80—1,20 zł; groszku w strączkach 70 gr; czarnych jagód 40—50 gr; 1 kg. wiesien 0,80—1,00 zł; mendel raków 0,60—2,25; 1 mendel zielonych orzechów 0,80—1,00 złotych; 1 kilogram jabłek 60—80 gr; 1 kg. gruszek 0,50—0,80 zł; grzyby: 1 kg. borowików 1,20—1,40 zł; pieczarek 1,00—1,40 zł; 1 kg. maślaków 1,00—1,20 zł; 1 kg. kurków 1,20 do 1,40 zł; rydzów 2,00—2,40 zł. — Dowozy duże, targ bardzo ożywiony. Ceny naogół bez zmian. (hu.)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Pożar w piwnicy.** W pewnej piwnicy na Piekarach 12 poczęły płonąć szmaty i różne tam zgromadzone przedmioty. Przywołana miejska straż pożarna ugasiła ogień sikawką ręczną. (k)

— * **Dwa samobójstwa.** W Mosinie powiesił się 24-letni Zygmunt Maczyński. Przyczynę samobójstwa nie ustalono. — W Gąskach w powiecie inowrocławskim powiesił się 65-letni rolnik Henryk Gohs.

Przed ukończeniem wielkiego dzieła

Pomnik N. Serca P. Jezusa — Zainteresowanie gości amerykańskich — Plaskorzeźby około głównej wnęki — Drzewa i wspaniałe palmy po obu stronach pomnika

Podczas uroczystości Wilsonowskich w Poznaniu pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa zwrócił na siebie uwagę gości amerykańskich, którzy przybyli do stolicy Wielkopolski, swą monumentalnością i dostojnością. Pomnikiem zainteresował się żywo twórca pomnika, Wilsona, znakomity rzeźbiarz amerykański, Gutzon Borglum, który przybył osobiście przed pomnik Serca Jezusowego i z wielkim zajęciem przypatrywał się pracom pomnikowym, wypytywał i informował się o rozmaitych szczegółach, poczem wraz z małżonką, synem i córką udał się do pracowni p. dr. Pajzderskiej.

Uwagę wielkiego artysty amerykańskiego przykuły przede wszystkim dwa medaljony, w średnicy 2,20 mtr., wykonane w dolomicie, z których jeden przedstawia dawniejszego rycerza polskiego, obrońcę wiary i Ojczyzny na przedmurzu chrześcijaństwa, a drugi żołnierza dzisiejszej Rzeczypospolitej, który stoi na straży nietykalności granic naszej ojczyzny. Uwagę artysty amerykańskiego zajęła również wielka plaskorzeźba, wynosząca 4,20 mtr. wysokości, a przedstawiająca dziękczynność i wdzięczność trzech naszych stanów społecznych dla Krzyża św., który dał nam siłę i moc do przetrwania ciężkich czasów niewoli i doczekania się oswobodze-

nia ojczyzny. „Silne to w kompozycji, a pełne wyrazu ducha” — oto słowa artysty amerykańskiego.

Najważniejszą pracą wykonywaną jest obecnie przez p. prof. Rożka. Chodzi o wielki model do posągu Chrystusa Pana w brzoźnie. Model blisko 6-metrowej wysokości jest już w wielkiej części wykonany. Sporządzi się z niego odlew, a potem właściwy posąg. Wnękę, gdzie stanie figura Chrystusa Pana, zdobi 14 plaskorzeźb.

Obie strony pomnika już dziś upiększają piękne krzewy i drzewa, oraz wspaniałe palmy. Prócz niejśca między niemi zasieje się trawą. Plac przed pomnikiem wyłożono już deseniem mozaikowym w czterech kolorach, mianowicie: szarym, białym, czerwonym i czarnym. Plac poprzecinany trzema chodnikami zbiegającymi się ku pomnikowi o białych taflach.

Codziennie liczna publiczność przychodzi ku pomnikowi, z najwyższym zainteresowaniem przyglądając się pracom przy monumentalnym dziele z najgorętszym życzeniem, aby Pan Bóg, który wrócił nam wolność, po wszystkie wieki błogosławił Ojczyznę naszą. — Składki na ukończenie budowy przyjmuje administracja pisma naszego, P. K. O. nr. 207 470 i banki.

Powodem samobójstwa była przewlekła choroba. (k.)

— * Śmierć wśród ataków epilepsji. — 72-letni robotnik Adam Pawlak z Solca Kujawskiego w pow. bydgoskim udał się na przechadzkę do lasu miejskiego. W kilka godzin później w lesie znaleziono zwłoki jego, a w dochodzeniach okazało się, że śp. Pawlak zmarł podczas ataku epileptycznego. (k.)

— * Pożary. W Kruszyńcu w pow. bydgoskim uderzył piorun w dom mieszkalny rolnika p. Gustawa Bluma. Dom wraz z urządzeniem domowym spłonął doszczętnie. Powstały straty na 5 tys. zł. — W Damasławku w pow. wągrowieckim z nieustwierdzonej przyczyny powstał ogień w zabudowaniach rolnika p. Franciszka Króla. Pastwa płomieni padła stodoła, chlew, 2 konie, 8 sztuk bydła, 13 świń i narzędzia rolnicze wartości 20 tys. zł. — W Opatowie w pow. kępińskim u p. Juliana Jezernego powstał pożar na strychu domu mieszkalnego. Spaliło się belkowanie dachu oraz różne sprzęty wartości około 1000 zł. (k.)

W majątności Bytyniu w powiecie szamotulskim, własność p. Stanisława Niogolewskiego, spalił się dom mieszkalny robotników dominjalnych. Oprócz domu wartości 3 tys. zł, spłonęło urządzenie domowe robotników: Stefana Woźnego, Władysława Wernera i Jakóba Wołoi. Ogólne straty wynoszą 8 tys. zł. Pożar powstał wskutek wadliwego komina. — W Ostrowie Kościelnym w powiecie wrzesińskim powstał ogień w zabudowaniach rolnika p. Wojciecha Rychlika. Pastwą płomieni padła obora, chlewy i stajnia. Straty wynoszą 12 tys. zł. Przyczynę powstania pożaru nieustwierdzono. (k.)

Na Pomorzu podczas burzy uderzył piorun w zabudowania gospodarza Lewandowskiego w Osetnie pod Jabłonowem i zamienił w perzynę dwa budynki gospodarcze; straty są poważne. — W Czarnocinie pod Kościerzyną powstał pożar wskutek uderzenia gromu u gospodarza Augustyna; spaliła się stodoła i chlew wraz z żywym i martwym inwentarzem; straty wynoszą 15 tys. zł. — W Tomaszowie pod Lubawą grom zabił pasacą się krowę gospodarza Preussa. — W Bałowkach pod Nowemiastem uderzył grom w dom mieszkalny kolonisty Deutera; dom spłonął doszczętnie. — W Wonnio wskutek uderzenia gromu spaliła się stodoła rolnika Olińskiego wraz z tegorocznym sprzętem żyta. (x.)

— * Eksplozująca gaśnica. Wczoraj w godzinach popołudniowych wybuchł ogień w zabudowaniach fabryki opon samochodowych „Stomil” w Starolecie. By ugasić niewielki ogień, chwycił zatrudniony w fabryce technik, Włodzimierz Poraszczak (Bystra 16) automatyczny aparat do gaszenia pożaru. Nastąpiła jednak eksplozja i rozerwała aparat przeciwpożarowy. Odpadająca część aparatu uderzyła p. Poraszczaka z taką siłą, że doznał on złamania nogi w podudziu. Ofiarę gaśnicy opatrzyło Pogotowie Lekarskie (tel. 55-55), przewożąc p. Poraszczaka do lecznicy miejskiej. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— * Kradzież w więzieniu karnym. W więzieniu karnym we Wronkach skradziono pas skórzany zapędowy. Sprawcę kradzieży niejakiego Marcina Lemańskiego bez stałego mieszkania ujęto. Pas przecięty już był na 18 kawalków. (k.)

— * Postrzelony przez złodziei polowych. Na polach w Grabówcu w powiecie szamotulskim, postrzelony został przez niewymieszanych narazie złodziei polowych

kował Stanisława Kaszkowiak. Kula rewolwerowa ugrzęzła poniżej kolana. (k.)

— * Napad z zemsty. Na drodze w pobliżu Osinca w powiecie gnieźnieńskim napadło trzech osobników na przechodzącego drogą Romana Rezulaka, raniąc go tak ciężko, że musiano go przewieźć do szpitala. Jako sprawców wysłędzono trzech wyrostków z Osinca a mianowicie Edwarda, Mieczysława i Tadeusza Krzyżaniaków. Napasć była spowodowana zemstą. (k.)

— * Kradzieże i włamania. Do mieszkania p. Jadwigi Wielowiejskiej na Rybakach 9 włamali się nieznanymi złoczyńcy i skradli sprzęty wartości 400 zł. — Przy ulicy Warszawskiej 4 skradziono ze strychu 25 koszul męskich i kilka powłoczeń na pościel. Bielizna była własnością p. Michała Pleszczyńskiego i p. Walerji Karpieńskiej. — Przy ul. Ogrodowej 2 włamano się ubiegłej nocy do pracowni p. Wacława Majera. Łupem złodziei stały się wyroby cukiernicze wartości 700 zł. — Przy ul. Szamarzewskiej 11 włamano się do mieszkania p. Adolfa Rudeckiego i skradziono odzież wartości 550 zł. — Przy ul. Patrona Jackowskiego 11 z mieszkania p. Wincentego Krzyżaniaka niewymieszani włamywacze skradli bieliznę i odzież wartości 400 zł. (z.)

— * Strzały na ulicy. W sprawie notatki „Strzały na ulicy” otrzymujemy wyjaśnienie, z którego wynika, że strzelającym z floweru nie był 13-letni Witold Wielicki, plac Bernardyński 1. Nie był on też przytrzymany przez policję, jakby to wynikać mogło z wspomnianego doniesienia.

JARMARKI

— * Szamotyły. Jarmark na bydło, konie i kramny odbędzie się w środę, dnia 12 sierpnia rb.

— * Wieleń nad Notecią. W środę, 12 sierpnia odbędzie się jarmark kramny oraz na konie, bydło, produkty rolnicze, drób itp.

— * Nowy Tomyśl. Specjalny jarmark na konie odbędzie się w czwartek, 13-go sierpnia.

Z WIELKOPOLSKI

— * Kępno. (Stan bezrobocia). W Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Kępnie, zarejestrowanych jest ogółem 1179 bezrobotnych i to: z Kępna 158, Rychtala 9, Ostrzeszowa 53, Mikstatu 4, Grabowa 4; reszta z pozostałych miejscowości powiatów kępińskiego i ostrzeszowskiego. Wolnych miejsc w ewidencji P. U. P. jest 5 dla służby domowej. Zasiłek, pobierało w ub. tygodniu ogółem 120 osób. Z ogólnej liczby 1179 bezrobotnych, przypada na pow. kępiński 946 mężczyzn i 9 kobiet, na powiat ostrzeszowski 215 mężczyzn i 9 kobiet. (ek)

Co żyje na księżycu

Czy na księżycu istnieją jakieś istoty żyjące, prócz Twardowskiego, którego umieściła tam legenda? Ależ księżyc poz ony jest atmosfery, która umożliwia wszelkie życie — odpowiadali astronomowie. Aż oto w r. 1924 wybuchła w świecie znawców gwiazd niemała sensacja. Oto astronom amerykański Pickering ogłosił wyniki długoletnich swych badań nad księżycem, przedstawił dziwnie fotografie wnętrza olbrzymiego krateru księżycowego. Erastotenesa i zabił niemałego ćwieka

kolegom. Bo fotografie przedstawiały tajemniczą wędrowkę jakichś wielkich plam, które pojawiają się sporadycznie w kraterze Erastotenesa, zmieniają położenie i rosną by zniknąć wreszcie w tak samo tajemniczy sposób. Czem są te plamy? Wędrowką pewnych istot żyjących — odpowiedział Pickering. — Nadzwyczaj ciekawe szczegóły o tem odkryciu Pickeringa, przynosi barwny, pięknie ilustrowany feljeton w ostatnim (44) numerze „Ilustracji Polskiej”.

W tym samym numerze znajdują Czytelnicy zajmujący feljeton - korespondencję p. t. „Prypeć, błogostawieństwo i kłeska Polesia”. Ciekawy jest artykuł p. t. „Mieszkanie wytwornego Anglika w XVIII w.”, godne uwagi zdjęcia, ilustrujące ostatnie wypadki w kraju i zagranicą.

Uzupełnieniem obfitego numeru są zwykle stałe działy, jak odcinek powieściowy, bajka dla dzieci, mody, humor i t. d.

Ozdobą pięknego numeru jest świetne opowiadanie historyczne Zofji Kosak - Szczuckiej p. t. „Ordunek górny”.

SPORT

Przed olimpiadą

Dokładny program X Igrzysk Olimpijskich w Los Angeles został definitywnie ustalony przez komitet organizacyjny i przedstawia się następująco: uroczystości otwarcia odbędą się w sobotę 30 lipca 1932 r. o godz. 14 w głównym stadionie olimpijskim w obecności prezydenta. W historycznej defiladzie weźmie udział 35 narodowości ze sztandarami na czele, poczem wciągnie się na maszt symboliczny sztandar olimpijski, a jeden z amerykańskich zawodników złoży uroczystą przysięgę w imieniu wszystkich uczestników igrzysk. Będą one trwały 16 dob; program przewiduje 15 rodzajów sportów, dla których przeznaczono 9 stadionów, hal i basenów. Po ceremonii otwarcia rozpoczyna się w stadionie głównym zawody lekkoatletyczne i trwać będą od 31 lipca do 7 sierpnia włącznie; w tym ostatnim dniu rozegra się również tradycyjny bieg maratoński ze startem i metą na stadionie olimpijskim. Od 1 do 6 sierpnia włącznie przewidziane są na boiskach w pobliżu stadionu spotkania eliminacyjne w hokeju na trawie; półfinały i finały wyznaczono 8 i 11 sierpnia na stadionie olimpijskim. W tem samym miejscu odbędą się: w dniach 7, 9 i 12 sierpnia pokazy amerykańskiej gry „lacrosse”; od 8 do 12 sierpnia włącznie — popisy gimnastyczne; 13 i 14 sierpnia — szampionat konia; 8 sierpnia — pokaz amerykańskiej piłki nożnej i 14 sierpnia — ceremonia zamknięcia igrzysk. — W olimpijskim stadionie pływackim przewidziane są od 6 do 13 sierpnia włącznie zawody pływackie, skoki i mecze piłki wodnej. — W pawilonie szermierczym rozegrane zostaną od 31 lipca do 13 sierpnia włącznie spotkania we wszystkich trzech rodzajach broni. — W audytorjum olimpijskim odbędą się: 30 i 31 lipca — dźwigania ciężarów; od 1 do 7 sierpnia włącznie — walki grecko - rzymskie i wolne; od 9 do 13 sierpnia włącznie spotkania pięściarskie. — „Rose Bowl Stadium” przeznaczony jest na zawody kolarskie (od 1 do 3 sierpnia włącznie), a „Riviera Country Club” — na konkursy hipiczne (10 i 11 sierpnia) i stadion morski w Long Beach — na wioślarstwo (od 9 do 13 sierpnia włącznie). Wreszcie żeglarstwo odbędzie od 5 do 12 sierpnia włącznie w porcie Los Angeles, kolarstwo drogowe — 4 sierpnia na doskonałym szlaku, oraz pięciobój nowoczesny — od 2 do 6 sierpnia włącznie w odpowiednich stadionach. Na strzelanie przeznaczono 12 i 13 sierpnia, a

olimpijski konkurs sztuki i wystawa w olimpijskim muzeum sztuk pięknych — ma trwać przez cały czas igrzysk.

Pięściarstwo

„Sokół” i „Warta”. Stadion wojskowy (wejście z ul. Marcelesińskiej) będzie w sobotę o godz. 20 miejscem ciekawych zawodów o drużynowe mistrzostwo pomiędzy doskonałym zespołem „Sokoła” a „Warta”, II. Walczą następujące pary. W muszej Romański (S) i Wyrzykiewicz II.; w koguciej Golak (S) spotka się z Kajnarem (W); w piórkowej ambitny Wolny (S) skrzyżuje swe pięści z Sipińskim (W); Forlański II (W) niewątpliwie zechce pomścić swą porażkę na Misiurzewicu (S), to samo stara się Giesman I (W) z Holaszem (S). Poza tem w lekkiej walczą Pierrard (S) i Wasiewicz (W), oraz w półciężkiej Wasiak (S) i Polaszyk (W).

Piłka nożna

Niedomagania organizacyjne Poleskiego OZPN spowodowały ustąpienie dotychczasowego zarządu, na skutek czego zostało zwolone nadzwyczajne walne zgromadzenie z terminem na dzień 2 sierpnia.

Nadzwyczajne walne zebranie ligi zapowiada się zupełnie spokojnie, gdyż rozważa wytrawniejszych działaczy ligowych oczyściła już atmosferę. Nastąpi jedynie pewna zmiana w obsadzie wydziału gier, oraz uchwali się pewne ścisłe ramy organizacyjne dla w. g. i d.

Różne

Zawody wojskowo - sportowe 7 dyw. art. przeciwlotniczej, urządzone z okazji święta dywizjonu, w sobotę o godz. 15 na boisku w Górczynie, (ostatni przystanek czwórki), zapowiadają się bardzo ciekawie. W programie konkurencje lekkoatletyczne, walka na bagnety, pokaz gimnastyczny i t. p. Wstęp wolny.

Tennis

Jędrzejowska bierze udział w mistrzostwach Niemiec w Hamburgu i gra w ćwiartce: Heeley (An), Haff i Fehlmann (Szw.), Redlich (Austr.) Friedleben, Loewenthal (Niem.) W grze mieszanej gra z Frenzem (Niem.), w ćwiartce Heeley i Lester, Horn i Zappa, Rost i Maier, Loewenthal i Henkel, Friedleben i Hecht. W grze podwójnej par Jędrzejowska w parze z Deutsch gra w ćwiartce: Kuhlmann i Weihe, Rost i Kallmeyer, Redlich i Baumgarten.

Teatr Polski

DZIS — „Hiszpańska mucha”. Sobota, 1. 8. „Pokojówka szuka miejsca”. Niedziela, 2. 8. „Pokojówka szuka miejsca”. Poniedziałek, 3. 8. „Hiszpańska mucha”. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIS — „Z daleka i z bliska”. Sobota, 1. 8. „Z daleka i z bliska”. Niedziela, 2. 8. „Z daleka i z bliska”. Poniedziałek, 3. 8. „Z daleka i z bliska”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

TEATR „REDUTA”

„Ladna historia” (Caillavet'a, Flers'a i Rey'a) Sobota — Wolsztyn. Niedziela — Rawicz. Poniedziałek — Leszno. Wtorek — Gostyń. Środa — Krotoszyn. Czwartek — Kalisz. Piątek — Ostrów.

Przez szybkę

Pomysły

Jak się popatrzeć na to słowo — pomysł — to się człowiekowi wydać może, że pochodzi ono od — myśleć. Ale gdzie tam! Pomysł, to nie jest wcale produkt myślenia. Wprost przeciwnie, to dzieło natchnienia. Przyjdzie na człowieka takie ośnienie, jak blyskawica. Jest! Jest pomysł!

Poszukajmy przykładów. Były sobie w Polsce telefony. Każdy telefon miał swój numer, a numery były spisane w książkach telefonicznych. Dla każdego większego okręgu oddzielna książka z numerami telefonów.

Jeśli ktoś chciał telefonować do kogoś w innym okręgu, to albo musiał znać numer jego telefonu, albo dowiedzieć się o to na poczcie w informacji. Było to wprawdzie mniej wygodne, ale ponieważ przeciętnemu śmiertelnikowi zdarzało się raz na rok, więc ludzie godzili się jakoś z tą przykrością. Kto miał częściej takie wypadki mógł sobie ostatecznie kupić książkę telefoniczną z innego okręgu.

Aż komuś pewnego razu wpadł do głowy p o m y ś l. Zrobić książkę telefoniczną, wspólną dla całej Polski. I jechać prędko do roboty.

Nie myśleć, czy to będzie dobrze,

czy źle, bo myślenie, jako się rzekło, szkodzi pomysłom!

W ten sposób powstała księga p. t. „Spis abonentów państwowych i koncesjonowanych sieci telefonicznych w Polsce”, tak wielka, że dla jej podawania każde biuro musi utrzymywać specjalnego chłopca.

Niema wprawdzie w tej księdze Warszawy, która przydałaby się najbardziej abonentom wszystkich okręgów; jeśli chce znaleźć Poznań, to muszę go szukać pół godziny, ale za to mogę sprawdzić, jaki numer ma Izrael Kohn, skład delikatesów w Adamówce, albo urząd gminy Kompina.

Ma ta księga dwa braki, które dałoby się usunąć (bo z innymi nie da rady) primo: przydałaby się zakładka, jakie to miały dawniej księgi telefoniczne, do zaznaczania najbardziej potrzebnych rozdziałów, secundo — szkło powiększające, żeby można je używać, bo druk jest bardzo drobny. Przydałoby się też coppersoda zapalki, żeby ich nie trzeba szukać, kiedy abonent zeszlaczony zechce księgą napalić w piecu, ale to już dalsza historia.

Tak wygląda pomysł w praktyce, pomysł — ośnienie geniuszu. Powiadają ludzie doświadczeni, że na każdym pomysłu zawsze ktoś zarabia. Chciałbym wiedzieć, kto zarobił na tym pomysłu.

X. A wery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Rewizja poglądów na kulturę renesansu. Nie doszła jeszcze do szerszego ogółu wiadomość, że najświetniejszy z naszych miesięczników rozpoczął wydawać własną „Bibliotekę Przeglądu Współczesnego”; jako tom pierwszy ukazała się ciekawa praca M. Starzewskiego „Ze studjów nad ustrojem faszystowskim” (Kraków 1931). Drugi tom stanowi wydana w tymże miesięczniku praca dr. M. Brahmery, młodego a bardzo uzdolnionego docenta romanistyki, pt. „Problem renesansu we Włoszech współczesnych”. W doskonale ujętym skrócie, daje tu autor krytyczny przegląd badań włoskich nad kulturą renesansu, poczynając od okresu pozytywizmu aż po ostatnie tygodnie. Badania te sięgają do najgłębszych podstaw kultury renesansu, wydobywają przedewszystkiem jego dynamiczne wartości, wiążą renesans ze średniowieczem, wskazują na dalekie związki z romantyzmem. Wobec trudnego dostępu do głównych źródeł zagranicznej wiedzy publikacja ta jest niezwykle pożądaną, cenną i obfitym źródłem informacji zarówno dla specjalisty jak i dla każdego prawdziwego inteligenta. Z radością należy powitać zapowiedź większej podobnej pracy informującej nie tylko o włoskich pracach o renesansie, ale i ogłoszonych w innych językach. (P.)

TEATR

Zgon aktora chorwackiego. Z Zagrzebia donoszą nam: Umarł tutaj Ivo Raić, znakomity aktor i reżyser. Liczył zaledwie 50 lat życia. Od r. 1909 był członkiem zagrzebskiego teatru unarodowego, którym też kierował trzy razy w ciągu lat 1920—1931. Zaczął karierę jako aktor niemiecki w berlińskim Neues Theater, potem dwa lata pracował w Pradze, wreszcie w Hamburgu. Grywał bohaterów w amantów (Romeo, Hamlet, Oswald w „Upiorach” i t. d.) Położył wielkie zasługi około rozwoju teatru chorwackiego. (tc)

Jannigs jako Edward VII. Z Berlina donoszą nam: Pisarz dramatyczny Karol Zuckmayer pisze nowy dramat, w którym jedną z głównych postaci będzie Edward VII. Do roli tej zamierza autor pozyskać znanego aktora filmowego Emila Janningsa. (tb)

TEATR LWOWSKI I NOWY SEZON

Ze Lwowa donoszą nam: Miasto zawarło umowę o prowadzeniu teatru w przyszłym sezonie z dotychczasowymi dyrektorami, znakomitym śpiewakiem Zygmuntem Zaleskim i dyr. Stanisławem Czapelskim. Prezydent Brzozowski wrócił umyślnie z urlopu, aby umowę oświadczyć podpisane.

W ten sposób teatr lwowski zostaje w rękach tej samej spółki dyrekcyjnej, która w ciągu roku podniosła go z upadku i postawiła w pierwszy mrzędzie scen polskich. Wiadomo, że odnowienie umowy zostało poprzedzone nielojalną kampanią pewnej części członków lwowskiego ZASPU, która miała za najdalszy cel oddanie sceny lwowskiej w tej czy w innej formie pod wpływy zarządu Związku Artystów Scen Polskich. Nie inne następstwa miały wpływać z powtarzanych ciągle zapowiedzi „strajku aktorów”, z nieprawdziwych opowiadań o bliskim, czy już nawet dokonaniem bankructwa teatrów itd. itd. Atak ten, prowadzony natarczywie, obudził czujność opinii, która zaczęła badać pobudki i to uniemożliwiło owdarcie teatru lwowskim sferom, związanym z ZASPEM. Co do przyszłego sezonu, to miasto zrezygnowało, jak wiadomo z teatru muzycznego i będzie swoją egidą prowadziło tylko dramat. Operetka będzie już zupełnie prywatną imprezą obecnej dyrekcji i nie otrzyma żadnej subwencji, zaś przedstawienia operowe w Teatrze Wielkim, o ile je dyrekcja również na własny rachunek będzie urządziła, otrzymają jakąś niewielką subwencję, (podobno 2000 złotych od wieczoru, na maksimum 60 przedstawień w roku). Los teatru muzycznego został w ten sposób złożony w ręce samego społeczeństwa, które swoim udziałem w przedstawieniach ma wykażać, czy opera i operetka są mu potrzebne, i czy chce je podtrzymać.

Sezon przyszły jest w ogóle pod znakiem zapytania o tyle, że dotychczas ZASP zakazuje aktorom i śpiewakom angażować się, gdyż chce zmusić teatry polskie — jak wiadomo — do dwunastomiesięcznego sezonu, i do opłacania przymusowego podatku od każdego biletu. Oddając teatr obecnej dyrekcji, miasto Lwów stało się solidarnie z innymi ośrodkami kulturalnymi do odporu przeciw tym żądaniom. L. K.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Kaplica we Wrześni. Donoszą nam z Wrześni: Przy szpitalu powiatowym znajduje się nowozbudowana w stylu neomańskim kaplica. Wystrój jej wnętrza powierzyła komisja, czuwająca nad jej estetyką, młodemu artyście-plastykowi p. Marjanowi Turwidowi, wychowankowi krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, wrześnianinowi. P. Turwid ma zaprojektować polichromje wnętrza, oraz siedem kartonów witrażowych. (wp)

POMOC DLA TWÓRCÓW

POLSKIE NAGRODY KULTURALNE

Warszawa, 29 lipca.

Niemalą utworzono w Polsce nagród dla artystów, literatów i uczonych, ale nie mieliśmy jeszcze ich historii, chociażby krótkiej. Zapewnił ten brak p. Stanisław Sierostawski, znany literat i kierownik „Kroniki Miasta Warszawy”. W ostatnim zeszycie tego cennego wydawnictwa zebrał mianowicie daty i cyfry, odnoszące się do tych nagród, z Warszawy oczywiście na czele.

Przypomina na wstępie, że inicjatywę do tworzenia nagród takich dało państwo, stwarzając w r. 1924 pierwszą nagrodę literacką. Nagroda ta wynosiła początkowo 5 tysięcy złotych, w roku 1927 podniesiono ją do 10 tysięcy, a w roku 1930 do 20 tysięcy złotych. Pierwszą nagrodę otrzymał Stefan Żeromski za „Wiatr od morza”, dalszymi laureatami byli: Kornel Makuszyński, Leopold Staff, Juliusz Kaden-Bandrowski, Ferdynand Goetel i Jerzy Szaniawski.

Na wzór nagrody państwowej w roku 1926 utworzyła nagrodę literacką stolica, Nagroda w wysokości 15 tysięcy złotych jest od roku 1927 przyznawana corocznie pisarzom polskim za całokształt twórczości w zakresie poezji, powieści, dramatu, studjów i krytyki literackiej, albo też za jeden utwór z tych samych dziedzin, ogłoszony drukiem lub wystawiony na scenie w ciągu ostatniego trzylecia. Pierwszą nagrodę literacką przyznała Rada Miejska, odznaczając nią Władysława Mickiewicza, nestora literatury polskiej. Dalsze nagrody przyznawał już powołany specjalnie Sąd Konkursowy.

W roku 1927 utworzona została przez stolicę analogiczna nagroda za twórczość plastyczną, w roku 1929 — nagroda muzyczna i w tymże roku — nagroda naukowa, każda w wysokości 15 tysięcy złotych.

Wszystkie nagrody kulturalne stolicy mają w swych statutach tę cechę, że wprowadzają dwa systemy nagradzania. Mianowicie nagrodę przyznaje się albo za całokształt twórczości, albo za jedno dzieło, ukazujące się w ostatnich trzech czy pięciu latach. To ostatnie jest ważne już choćby z tego względu, że umożliwia kilkakrotne nagrodzenie jednego twórcy. W przeciwnym razie sąd nie mógłby odznaczyć raz już za całą twórczość nagrodzonego artysty, znalazłby się nieraz wobec konieczności odznaczania twórcy podrzędniejszego, nie zasługującego może na nagrodę. A wyróżniane być mogą tylko wybitne dzieła i wybitni twórcy. Przy systemie nagradzania dzieł, nagroda nie jest uwiecznieniem i zakończeniem kariery twórczej, ale stanowi wyróżnienie, zachętę i pomoc w dalszej pracy.

Stołeczna nagroda naukowa, jak inne, jest przyznawana corocznie, ale corocznie z innego działu. W pierwszym roku odznaczono pracę z dziedziny nauk techniczno-matematycznych, w drugim — nauk humanistycznych, w trzecim — prawno-ekonomicznych i w czwartym — przyrodniczo-lekarskich.

Za przykładem stolicy poszły też jak wiadomo inne miasta Polski.

W roku 1926 ufundowały nagrody literackie: Poznań — w wysokości 10 tysięcy złotych, przyznawaną co dwa lata. Łódź — dorocznie w wysokości 10 tysięcy i Sosnowiec — 5 tysięcy złotych jednorazowo. W roku 1927 utworzył nagrodę literacką Lwów — w kwocie 5 tysięcy, podwyższając ją od roku 1928 do 7.500 złotych. W roku 1929 utworzyło Wilno nagrodę w wysokości 5.000 zł, a Grodno opracowywała obecnie statut nagrody, która ma być wprowadzona w roku bieżącym.

Z większych miast polskich nie posiadają dotąd nagród: Katowice, Kraków, Lublin, Bydgoszcz, Toruń. Kraków ma wszelako w budżecie odpowiednią kwotę, którą przyznaje „po cichu” jako rodzaj emerytury czy zapomogi dla ludzi zasłużonych. Bardzo słusznie zwrócono się ostatnimi czasy do przekształcenia nagród czysto literackich na literacko-naukowe. Nasi uczeni nie opływają w dostatki i na koszt swych prac łożą najczęściej... sami, z ubogich swych dotacji, nie mamy zaś, niestety, tylu wybitnych pisarzy-beletrystów, aby co roku było kim nagrodę „obsadzić”, tak że zdarzały się już z tem epizody trochę mało poważne. T. W.

ZA HASŁEM REGIONALIZMU

(„Pamiętnik Świętokrzyski“)

Można oglądać w księgarniach wspaniałą tom na welinie, bogato ilustrowany, podwójnego formatu zwinnej książki (stron 448): „Pamiętnik Świętokrzyski Rok 1930. Pod redakcją Aleksandra Patkowskiego”. Nakiąd tego dzieła dokonali: Wydział wojewódzki w Kielcach i Sekcja regionalistyczna Związku nauczycielstwa polskiego z zasiłkiem Funduszu Kultury Narodowej. Łożył więc na nie skarb państwa z dwu źródeł i potężna organizacja społeczna. Lekko biorąc, koszt takiego wydawnictwa wyniósł około 50 000 złotych. Widocznie uznano doniosłość jego, skoro przed takim wydatkiem nie cofnęły się instytucje tak odpowiedzialne. Dzieło jest zapewne owocem ich porozumienia co do celu treści i sposobu redagowania. Był czas na głębokie zastanawianie się, bo jak widzimy z listu Żeromskiego (1923), pracowano nad wydawnictwem od siedmiu lat.

Recenzent jest przytoczony wysokim autorytetem wydawców, rozmianami i ciężarem książki, której nie podobna dźwignąć, ani do oczu ustawić, wreszcie bogactwem materiału, nieraz doskonałego i poszczególnie bardzo interesującego, ale rzuczonego w zupełnym beztądzie. Na całość składa się 60 prac, przeplecionych lub ilustrowanych 220 rycinami. Myśl recenzenta pracuje więc przedewszystkiem nad tem, aby sam w tym materiale się nie zgubił, więc żeby zrozumiał cel doboru i plan układu tego wielkiego materiału, bo wtedy dopiero będzie mógł wydać sąd o wartości dzieła.

Prace następują po sobie w ten sposób: Listy Żeromskiego, Św. Emeryk na Łysej Górze, Jan Kochanowski w Czarnolesiu, Poeci polscy o Kochanowskim, Granice gór Świętokrzyskich, Podziały administracyjne woj. Sandomierskiego do w. XVIII, Początki Kielc, Rozsiedlenie rodów rycerskich w woj. Sandomierskim w wieku XV, Związki tajne w Świętokrzyskiem (XIX w.), Sandomierz w litografiach Wyczołkowskiego, dwa artykuły o Dygasińskim, Badania geologiczne nad górami Świętokrzyskimi. A w ilustracjach nie tylko Świętokrzyskie Kielce i Sandomierz, ale nawet krakowskie, radomskie, Częstochowa, jednym słowem wszystko, czem się pochwalic może dzisiejsze województwo kieleckie.

Co w tem jest Świętokrzyskiego? Jakież to „regjon” mieć musieli na myśli wydawcy i redaktor? W przedmowie napisano: „Inicjatywę powstania tej księgi był zachwyt dla złota pszennej niziny Powiśla, nawskroś jedyne Sandomierskiego płaskowzgórza”. Na drugiej stronie tej przedmowy czytamy: „Intencją tej książki przez hołd dla ziemi, która wydała pierwszego wielkiego artystę — Jana Kochanowskiego”, a skąd też pochodzi Wes. Kochowski, St. Konarski, A. Dygasiński i St. Żeromski. Z listu tego ostatniego*) dowiadujemy się, że idee dzieła powziął p. Patkowski z publikacji Żeromskiego „Snobizm i postęp”, że miało ono być poświęcone Sandomierskiemu. Żeromski się pyta: „Czy też praca Sz. Panów zapędzi się i w Świętokrzyskie?” Robota, jak widać rozrastała się i ostateczną myśl nadał jej przypadek w postaci zapomogi od wojewody, dla którego zaakragliło się granice „Regjonu” granicami województwa.

Trzebaż trafu, że jednocześnie z ukazaniem się tego dzieła ogłoszono zapowiedź rządu, że województwo kieleckie będzie skasowane. Niechże się tak stanie, to wtedy zginie nawet ta formalna podstawa regionalizmu „Pamiętnika”.

Wogóle należałoby ustalić, co nazywamy regionalizmem i czego od niego chcemy. Mianowicie, co w tem literacko uczuciowym znaczeniu bierzemy za podstawę regionalizmu? Inny przecież jest regionalizm geologa, inny geografa, baczącego na rysunek powierzchni ziemi, inny etnografa, inny administratora, który dzieli kraj na opola, kasztelanje, czy województwa i ziemie, na diecezje, czy okręgi sądowe. Nasz regionalizm jest w każdym razie antropogeograficzny, a po-

tem humanistyczny. Za podstawę swoją ma jakieś ognisko i jego zasięg geograficzny na promieniu takim, jaki odpowiada kolisku zwykłych stajnych z tem ogniskiem stosunków. Jest to mała ojczyzna, konkretnie ludzkiem znana, związana ściśle z przeżyciami naszymi od dzieciństwa, jednym słowem: miejscowość, która staje w wyobraźni, ilekroć naciśniemy pojęcie: kraj. Regjon to człowiek widnokraj, jeśli to pojęcie zastosujemy do wzroku duszy. Dla ludzi oświeconych i z wyobraźnią może to być kraj kraju szeroki, w każdym razie pierwiastek psychiczny jest wymiarem jego promienia.

Każdy ma swój regjon w duszy; ludzie w dawnym ognisku zbiorowo uzgadniają te swe horyzonty w pojęciu regjonu, który w rezultacie odpowiada pojęciu raczej dawnej Ziemi, niż Województwa. Wszystkie inne regjony wykreślone są obiektywnie; ten regjon, którym my dzisiaj w literaturze operujemy, oparty jest na pierwiastku subiektywnym. P. Patkowski te dwa pojęcia polamał i zgubił myśl przewodnią. Główna komenda policji wojewódzkiej może wskazać granice województwa, ale co jej regionalizm obchodzi tych, którzy regjon swój widzą z Sandomierza? Literat Żeromski kochał swój regjon Świętokrzyski i mógł się cieszyć z poczyną Sandomierzaków, ale stąd nie wynika, żeby pamiętnikowi sandomierskiemu dawać dla uczczenia Żeromskiego tytuł Świętokrzyskiego. A gdyby nawet za podstawę wziąć dawne woj. Sandomierskie z XVIII w. to należałoby uwzględnić Lublin i Łuków. Że woj. Paciorekowski dał pieniądze na ozdobne wydanie albumu województwa, to bardzo chwalebne, ale Żeromski miał na myśli co innego w swoim „Snobizmie i postępie”.

Idea regionalna ma szczęście do snobizmu większe niż do postępu. Gubernatorzy wydawali dawniej „Księgi pamiątkowe” swoich regjonów, ale na to niepotrzeba było inicjatywy literatów i nauczycieli. My ludzie, tworzący cywilizację, pragnęlibyśmy wnieść do idei regjonów żywy pierwiastek, oprzeć ją na uczuciu przywiązania do miejsc, przez nas i naszą tradycję spychizowanych, miejsc, z którymi się łączy uczucie bezpośrednie. Gdyby każdy został porwany przez taki swój widnokraj do konkretnego obowiązku, cała cywilizacja odrzuciłaby zyskała.

Ten pierwiastek moralny jest ważny. Regionalizm nie jest podmiotowy. Nie mamy prawa hodować regionalizmów przedmiotowych, mających na względzie odrębność, chyba naukowo. Regionalizm n. p. etnograficzny, tak nieraz popierany w widokach separatyzmu, jest wprost dla cywilizacji naszej zbrodniczy. A niechżebyśmy jeszcze zaczęli uprawiać — dzielnicowy (według kordonów rozbiórczych), ładna byłaby korzyść!

Poszczególne prace z „Pamiętnika” są bardzo piękne. Do najcelniejszych zaliczam świetne studjum historyczne prof. Uniwersytetu Poznańskiego Kazimierza Tymienieckiego „Początki Kielc w związku z pierwotnym osadnictwem Łysogór”. Natomiast, co tu robi na czele tomu notatka historyczna Diveky'ego o Św. Emeryku na Łysej Górze, trudno zrozumieć. Kilkadziesiąt stron poświęconych Kochanowskiemu w zbiorze krajoznawczym (przytem innego regjonu) jest niespodzianką, bo ktoś czekał na „Pamiętnik Świętokrzyski”, żeby się dowiedzieć o Kochanowskim? Żeromskiemu zaś należało się coś więcej, jak „braterski” hymn Al. Janowskiego, godny jakiejś jednodniówki.

Całość robi wrażenie rzeczy nieprzemysłanej, zakrojonej ponad stan kompetencji. Zamiast iść na ilość i przepych, należało raczej pomyśleć, jak uprzystępnić wiedzę o „regjonie” szerokim sferom ludności tego regjonu. Oczekiwać tego należało od imprezy, obmyślonej (jak utrzymuje przedmowa) na kursach wakacyjnych nauczycieli szkół powszechnych. Ten sam materiał, przebrany, uzupełniony i usystematyzowany, w zwykłych tomikach rozszedłby się po ludziach szerzej, niż wielki tom albumowy, sprzedawany po 30 zł.

Zygmunt Wasilewski
Warszawa.

*) W ostatnim liście Żeromskiego 6 wiersz od końca trzeba poprawić błąd: W Świętokrzyskim „lisa mówią „zapichali”, lecz „zapiekali”.

Niezwyczajne dzieje murzyna

Ucieczka z Abisynji do Europy — Czarny dżokej włoskiego następcy tronu — Trydent — Wiedeń — Czarny Michele — obywatelem austriackim

W Wiedniu żyje murzyn, który mieszka tam od lat 30 i posiada obywatelstwo austriackie. Michał Tella, powszechnie zwany „Michele”. Nie jest to ani tenor liryczny, ani mistrz boks, ani wreszcie atrakcyjny kabareciarz czy dancingu. A jednak postać niesłychanie popularna. Od lat 30 jest umundurowanym t. zw. „marszałkiem” hotelu Bristol, stojącym w drzwiach hotelu, przyjmującym taksówki, przenoszącym bagaże gości i t. d. Wogóle ważne fakty, wyreczytelnie nieoceniony w wielkiem tem przedsiębiorstwie hotelowem.

Tella jest rodowitym abisyńczykiem. Urodzony w Adna w r. 1878 jako dwunasty syn swych rodziców, wychowany w wierze katolickiej. Odną była wówczas stolicą Abisynji, o ludności przeważnie katolickiej, trudniący się uprawą roli oraz handlem krajowym. Mały Michele był — jak sam o sobie powiada — żądny wiedzy i posiadał zawsze duży pociąg ku „białym”. Innowali mu barwę skóry, ubraniem i wogóle wszystkiemi. Pragnął dlatego poznać Europę. To było głównym tematem rozmów jego z rówieśnikami, których również do tej idei zapalił.

Tella miał wówczas lat dwanaście. W krytyce tedy przed rodzicami zebrał trochę pieniędzy na podróż i w towarzystwie 15 przyjaciół udał się w podróż do kraju białych. Po przewycięzeniu rozlicznych trudności dotarł ostatecznie do Palermo. Sam jeden. Towarzysze jego bowiem w trakcie podróży odpadli. Jedni ulegli tęsknocie za krajem ojczystym, zrezygnowali z chęci poznania tajemniczego kraju białych i wrócili do swoich, innym zmiana klimatu dała się srodze we znaki i chorzy odpadli po drodze, kilku nawet zmarło. Koniec końców mały Michele pozostał sam, ale zawsze tą samą żądzą poznania opanowany.

Na ziemi włoskiej stanawszy, zaczął szukać pracy. Niewiele z domu wyniósł nauki, ale znał się wybornie na koniach. I trafił szczęśliwy zawiódł go do generała karabinierów Salvatore Guccione. I dobrze mu się tam działo, kochał swej pieczy oddane konie, które były mu bliższe, niż obcy biali. Znakomity jeździec, zdobył sobie wkrótce wielką popularność, do czego nie miało też przyczynić się jego „czarna cera”. I wtedy zdarzyło się, że natknął się na niego ówczesny następca tronu Wiktor Emanuel, namiętny koniarz i zapalony jeździec. — Przywołał go, pogadał z nim i kazał się zgłosić następnego dnia w pałacu królewskim. Następca tronu zaangażował go jako ujeżdżacza i trenera swych koni wyścigowych. Michele awansował na stanowisko dżokeja następcy tronu i

w rozlicznych wyścigach w Medjolanie, Florencji, Rzymie i Weronie prowadził swe konie do pięknego zwycięstwa. — „Czarny dżokej” następcy tronu stał się najpopularniejszym dżokejem Włoch. Następca tronu darzył go wielkiem zaufaniem i hojnie nagradzał.

Michele miał wtedy lat 24. Żądza poznania pchała go w dalszy świat. Mimo sukcesów i świetnych dochodów we Włoszech, chciał poznać inne kraje. — Więc wyjechał do Trydentu i dostał się do hotelu „Imperial” do obsługi liftu. Właściciel hotelu, Franciszek Józef Oesterreicher, podobno naturalny syn cesarza Franciszka Józefa, używał Michele do dekoracji. A więc spełniał usługi woźnicy i lokaja przy obsłudze gości królewskich, jak np. królowej Wiktorji angielskiej, arcyksięcia Eugenjusza i t. p. Michele po rocznym pobycie w Trydencie, mając spory zasób zaoszczędzonych kapitałów i mnóstwo pierwszorzędnej garderoby, puścił się po raz pierwszy w podróż dla przyjemności. Pojechał do Fiume, do Budapesztu, a wreszcie do Wiednia.

Wiedeń przypadł mu do gustu, więc postanowił tu pozostać. W poszukiwaniu pracy wstąpił na chybił — trafił do hotelu „Bristol”. Zaangazowano go w charakterze garderobiera i różnych dodatkowych usług, a przedewszystkiem dla reklamy. Murzyn budził powszechną sensację, a grzecznością swą i usługowością zyskał sobie powszechną sympatię. I tak od 30 lat stoi czarny Michele przy „Bristolem”, zalewając dorozki, przyjmuje bagaże, towarzyszy gościom do numerów i spełnia ooczko i z uśmiechem wszelkie polecenia. W tych 30 latach Michele Tella przyjął obywatelstwo austriackie. Czemu? Oto pewnego razu w czasie urlopu, wyjechał na pobliską wioskę, by przyjrzeć się europejskim żniwom. Tam zawarł znajomość z zamożnym gospodarzem, zakochał się w jego córce — z wzajemnością i ożenił się z białą Austriaczką.

Od 17 lat więc jest szczęśliwym małżonkiem i ojcem dwóch synów; jeden z nich jest utalentowanym jazzbandzistą, drugi motocyklistą.

I dziwna rzecz, czarny ulubieniec Wiednia, jedyny murzyn obywatel austriacki, przywiązał się tak do przybranej ojczyzny, że ani na chwilę jeszcze nie odezwała się w nim tęsknota, albo chęć powrotu do gorącej Abisynji. A z przedziwną lubością wspomina czasy przedwojenne, kiedy to obsługiwał różnych przedstawicieli domów panujących. I wierzy, że obecne czasy nędzy wkrótce miną i znowu będzie tak, jak dawniej. Szczęśliwy czarny Michele.

K. Al.

Choroby włosów i ich leczenie

Wypadanie włosów może spowodować ogólne przerzedzenie włosów, lub też tylko lokalne.

Wiek włosa ogólnie obliczają na 4—5 lat, w granicach fizjologicznych wypada na dzień na 3 długie włosy i krótki. Jeśli liczba wyczesanych włosów krótkich jest dziennie większa niż 25 proc. ogólnie wyczesanych, prognoza jest zła, chociaż wypadanie pozornie nawet nie jest duże. Przy krótkich włosach, jakie jednak przeważnie mają panowie, trudno jest ten procent zaobserwować. Wobec tego za normalne uważa się wypadanie ogólne włosów od 25—30 dziennie, o ile granica ta jest przekroczone mamy do czynienia z patologicznym wypadaniem włosów, które należy leczyć.

Wypadanie włosów może występować w formie ostrej lub też chronicznej.

Ostre wypadanie

Włosów spotyka się przy chorobach infekcyjnych: grypie, szkarlatynie, przy tyfusach, gruźlicy. Wszystkie te choroby wywołują zaburzenie w odżywianiu korzonka włosa, powodują osłabienie, wreszcie zanik cebulki włosowej.

Ostre wylusienie występuje szybko, lecz jest tylko napozór przerażające, w większości wypadkach przechodzi bez śladu, a nawet włosy odrastają mogą jeszcze silniejsze i bujniejsze.

Przy chronicznym wypadaniu włosów rozpoczyna się proces stopniowego skracania włosa, włos traci na długości i gęstości, owłosienie staje się rzadsze wreszcie występuje tak zw. łysina. Tego rodzaju wylusienia występują najczęściej przy ogólnych chorobach wyniszczających organizm, np. choroby serca, zlej przemiany materji i t. d.

Przy ostrem wypadaniu włosów może nastąpić zupełne wyleczenie, natomiast przy chronicznym wypadaniu włosów, wy-

leczenie jest tylko problematyczne. W każdym jednak razie przy racjonalnem leczeniu można uzyskać znaczną poprawę.

Wylusienie ogniskowe.

Jedną z rzadziej spotykanych chorób włosów jest to wylusienie ogniskowe. Nie prowadzi ono do wylusienia kompletnego, lecz występuje w formie okrągłych, lub podłużnych placków, które występują nagle. Tło tego nie zupełnie jest wyjaśnione, najprawdopodobniej działa tu wpływ gruczołów o wewnętrznym wydzieleniu.

Zaobserwowano, że przy chorobach gruczołu tarczycowego, najczęściej spotyka się plackowate wylusienia. Przy chorobach kły występuje inny rodzaj wylusienia, umiejscawia się zwykle na tyłogłowiu. Wylusienie bywa też t. zw. urazowe z powodu uderzenia, zwłaszcza w wieku dziecięcym.

Charakterystyczny jest objaw, że prawie wszystkie wylusienia oprócz plackowatego, nie występują odrazu po chorobie, ale po objawieniu cebulki włos tkwi w skórze jeszcze przez około 8 tygodni, dopiero po upływie tego czasu wypada.

Łojotok.

Najczęściej powodem wypadania włosów jest stan chorobowy skóry zw. łojotokiem.

Łojotokowe wypadanie włosów jest spowodowane chorobliwym funkcjonowaniem gruczołów łojowych. Rozróżnia się naogół 2 rodzaje łojotoku 1) nadmierna ilość łoju gęstego przepaja łuszczy się naskórek i w ten sposób tworzy lupież przepojony tłuszczem (lupież tłusty), 2) wydzielnia łoju jest oleista, skóra głowy nie łuszczy się, ale włosy są stale tłuste, świecące się. Wydzieliny te działają na cebulki włosów, upośledzają ich odżywianie i powodują wypadanie włosów.

Można śmiało twierdzić, że 90 proc. wylusienia lub przerzedzenia włosów, zwłaszcza u panów, jest spowodowane łojotokiem skóry. Włosy przy tej chorobie wypadają powoli, nieznanie. Zaobserwo-

wano wpływ funkcjonowania gruczołów wewnętrznych na wypadanie włosów, czego dowodem jest fakt, że dzieci do lat 15 nie cierpią na łojotok, gdyż występuje on dopiero z chwilą dojrzewania gruczołów płciowych. O ile tej chorobie włosów w czas się nie zapobiegnie przez odpowiednią higienę włosów i skóry, wypadanie włosów postępować będzie stale, i mężczyzna w sile wieku może być zupełnie łysy.

Dlaczego włosy tak często się natłuszczają? Najczęściej gra tu rolę nieodpowiednia pielęgnacja, oraz środki do mycia łiche i tanie, które drażnią gruczoły łojuwe w skórze i powodują nadmierne natłuszczenie się włosów. Każdy włos posiada gruczoł łoju, który wydziela ilość łoju, potrzebną do życia włosa. O ile wydzielnia gruczołu łojuwego bywa spowodowana przez podrażnienie samem wzrostem włosa, jest to natłuszczenie włosów w granicach fizjologicznych. Jeśli natłuszczenie jest bardzo znaczne, wtedy mamy do czynienia z łojotokiem.

Łojotok należy leczyć zależnie od przyczyny, uwzględniając:

1. stan skóry, sucha czy normalna,
2. stadium choroby,
3. stadium wypadania.

Jeżeli włosów więcej wypada niż normalnie 25—30 dziennie, a przytem skóra na głowie swędzi oraz ukazuje się lupież, jest to objaw najbardziej spopolity choroby włosów t. zw. łojotoku. Należy wtedy bezzwłocznie udać się do lekarza specjalisty. Gdyby każdy dość wcześniej zastosował odpowiednią kurację, napewno uniknąłby tak nieestetycznego defektu jakim jest łysina. Niestety, panowie zazwyczaj dopiero wtedy udają się do lekarza, gdy ich czupryny mocno się przerzedzą i następuje zanik cebulek włosowych.

Czy zawsze można uratować włosy? W większości wypadków tak, chociażby nawet wypadanie włosów miało podstawę w poważnej chorobie ogólnej, w tym jednak wypadku leczyć należy przedewszystkiem podstawowe cierpienie.

Dr. J. Świtalski

10 milionów dolarów

przepuścił sławny bokser.

Jack Dempsey, najwiękzy bokser amerykański i były mistrz świata, stał się niewypłacalnym i niebawem na nowo ukaże się na arenie bokserskiej. Donoszą o tem pisma amerykańskie, a chicagoski „American” zaopatrzył wiadomość tę w dalsze ciekawe szczegóły z życia tego światowej sławy boksera.

W ciągu czterech lat Jack Dempsey potrafił przepuścić przeszło dziesięć milionów dolarów (blisko sto milionów złotych), z czego trzy miliony stracił na spekulacjach giełdowych. Dempsey jest wściekłym hazardzistą, a wysokie jego stawki w „totka” na wyścigach konnych stanowiły często prawdziwą sensację. Obecnie już rozwiedziony, a więc byłej swej żonie pani Stelle Talor czynił niezwykle prezenty, które kosztowały około 3 miliony złotych.

Teraz podobno znowu ma zamiar zabrać się do boksu, ażeby zarobić z 100 milionów złotych, potrzebnych mu do życia. Popularność Dempsey'a jest mocno ugruntowana w Stanach Zjednoczonych, tak, że osoba jego będzie niewątpliwie wabikiem kasowym dla żadnej mocnych wrażeń sportowej publiczności amerykańskiej. Manager Dempsey'a szuka już stosownego partnera dla Dempsey'a, celem urządzenia meczu bokserskiego w końcu października. W każdym razie nie ulega wątpliwości, że Dempsey stanowić będzie atrakcję, czy jednak po tak hulawczem życiu, bez uprawiania treningu zwycięży, trudno powiedzieć.

Swoją drogą, pieniądze lekko zarobił i lekko przetrwonil.

Zbytek w strojach ubiegłych wieków

Każda epoka ma swój zbytek, każda epoka odzwierciedla się w przepychu swych festynów, ciekawe światło rzucające na stan kultury ówczesnej.

Jakże charakterystycznym jest np. taki szczegół, że małżonka króla francuskiego Ludwika XIV (1638—1715), księżniczka hiszpańska Marja Teresa wystąpiła w sukni, pokrytej szczerbami złotem i drogimi kamieniami. Król Ludwik XIV sam lubił przepych. Kiedy przyjmował posła tureckiego, przywdział na siebie strój, którego brylanty oceniano na 5 milionów talarów. O małżonkę króla hiszpańskiego Filipa II (1527—1598) donosi historia, że żadnej toalety nie przywdziewała dwa razy. Damy dworskie bardzo rade były z takiego zwyczaju swej pani, gdyż otrzymywały wszystkie jej toalety, z których żadna nie kosztowała mniej ni 200—400 talarów.

Ciekawe światło na ówczesne czasy rzucają także ceny niektórych strojów. Książę Karol burgundzki, lubiący bardzo przepych, wystąpił w stroju, który oceniano na 20 tys. dukatów. Marja Medici otrzymała jako wiano naszyjnik wartości 200 tys. guldenów, pierścienie i inne kosztowności za 200 tys. guldenów. Ze Cecylja Renata, siostra cesarza Ferdynanda III, miała karę z okuciem z szczerzego złota i srebra, zawdzięczała to królowi Władysławowi IV, który jej zrobił ten iście królewski prezent. Jeżeli się czyta, że Henryk Walezy nosił na swem ubraniu 4 tys. łokci złotych galonów, nie można się dziwić zbytnio, że ten późniejszy król polski nieraz nie miał pieniędzy na zapłacenie swej orkiestry dworskiej, która wówczas zastrajkowała. W i P.

Z różnych stron Polski

Ze sposobów propagandy komunistycznej.

Według doniesienia sosnowieckiego „Kurjera Zach.”, do Olkusza komuniści zagłębiowscy przywieźli w tych dniach sporo bibuły, jak ulotek, odezw, broszur itp. celem rozpowszechnienia na Olkusz i okolice w związku ze świętem komunistycznym w dniu 1 sierpnia. — Materiał ten zakopano w 2 dużych pudełkach blaszanych od herbaty w wiklinach za torem kolejowym. Stamtąd bibuła miała być wydana w miarę zgłaszania się kolporterów.

Policja olkuska zauważyła, że w ubiegłą sobotę w towarzystwie dwóch podejrzanych o komunizm mieszkańców Olkusza 25 letniego Altera Wajcmana i 21 letn. Chaima Berkowicza szła młoda żydówka w stronę lasu. Towarzystwo znikło w wiklinach, a obserwujący funkcję narjusz zauważył, że po przybyciu na miejsce jeden z nich podniósł towarzysze suknie w górę, a drugi oblawował ją papierami. Wajcman i Berkowicz pozostali w lesie, nieznaną żydówka zaś wróciła do miasta, i usiłowała wyjechać do Wolbromia. Przy trzymaniu ją w autobusie, i sprowadzono na posterunek.

Podczas osobistej rewizji znaleziono przy niej na golem ciełe około 500 broszur i ulotek C.K.K.P. i K.Z.M. przeznaczonych do Wolbromia. Nazwisko komunistki brzmi: Chaja Sztorchana (pseudonim „Hella”), lat 20, z zawodu rzekomo krawcowa, zamieszkała w Wolbromiu. W odkopanym w wiklinach „skarbie” znaleziono osporo bibuły poukładanej w paczki z napisami: „Olkusz”, „Bolesław”, „Klucze” itd., z czego wynika, że przygotowany materiał miał obsłużyć wszystkie okolice Olkusza. Wajcmana i Berkowicza zaarrestowano. Odznaczają oni wszyscy wszelkich wyjaśnień.

Potworek o dwóch głowach.

We wsi Krajewicze, pow. Wieluńskiego urodził się w tych dniach niezwykle potworek. Jest to dziecko płci żeńskiej o dwu, zupełnie prawidłowo ukształtowanych głowach. Również tułów, ręce, oraz kończyny dolne potworka są rozwinięte prawidłowo. Rodzice potworka, miejscowi gospodarze, są zbudowani normalnie i posiadają już ośmioro dzieci zupełnie normalnych. Niezwykły potworek żyje już od czterech dni, jest jednak bardzo słaby i prawdopodobnie nie uda się utrzymać go przy życiu.

Historja jakich wiele.

„Kurjer Zach.” sosnowiecki zamieszcza poniższy znamieny obrazek:

Do pewnego mieszkańca tutejszego zgłasza się jakiś młodzian z teczką. Dzień upalny, rodzina siedzi przed domem. Wywiązuje się następująca rozmowa:

- Proszę mnie wpuścić do mieszkania — mówi przybysz.
- Idź pan na zbyty łeb. Ktoś pan jest?
- Jestem sekwestратор miejski. Przyśzedłem zrobić zajęcie za zaległy podatek.
- A ile to wynosi?
- 9 złotych.
- Ma pan tu 9 złotych i niech pan da spokój gratom.
- Ba, kiedy mnie przyjąć pieniędzy nie wolno, ja jestem od sekwestru.

Tego rodzaju historje powtarzają się ostatnio bardzo często. Ciekawa rzecz, jakby postąpił sekwestратор w razie sprzedaży rzeczy na licytacji? Czy i wtedy nie przyjąłby pieniędzy? Taki sposób postępowania wygląda i robi wrażenie, jakby Magistratowi chodziło o rekord sekwestrów. Tem też zapewne tłumaczyć należy falangę sekwestratorów miejskich.

Zlicytowany gabinet pana radcy magistrackiego.

Przed kilku dniami — w godzinach porannych — przed gmach magistratu w Białymstoku zjechał wóz urzędu skarbowego. Sekwestратор urzędu wraz z pomocnikami udał się do gabinetu naczelnika wydziału gospodarczego i zażądał uszczenia grzywny 150 zł., nałożonej na magistrat za „jakieś przewinięcie w dziedzinie przepisów o opłatach stempowych.

Kiedy naczelnik wydziału gospodarczego zaczął oponować przeciwko natychmiastowej egzekucji, egzekutor polecił swoim pomocnikom zabrać... biurko naczelnika na zabezpieczenie tej należności(!)

Skonsternowany naczelnik, któremu zagrażała przymusowa bezczynność wobec braku biurka, wdał się w pertraktację z egzekutorem i ostatecznie stanęło na tem, że biurko naczelnika zostanie na swym miejscu, zaś magistrat zapłaci należność 150 zł. przy rozrachunku z urzędem skarbowym.

Rewolucyjna piątka bojowa.

Władze bezpieczeństwa w Białymstoku wpadły na trop antypaństwowej organizacji terrorystycznej. Policja wykryła rewolucyjną 5-kę bojową, składającą się z 5-ciu członków, na których czele stał uczeń 8 klasy gimnazjum w Lublinie, Mieczysław Targoński.

Bojówka, której wszystkich członków wraz z przywódcą Targońskim i jego pomocnikiem Mierzyńskim aresztowano, wykonywała polecenia przewodów komunistycznej partji Zachodniej Białorusi, prowadząc akcję terrorystyczną, a więc przerywając połączenia telefoniczne, dokonując zamachów na pociągi, itd. Ośrodkiem działalności bojówki była Hajnówka.

Jak ustalono, Mierzyński zamordował swego czasu obywatela czechosłowackiego Józefa Felta, którego następnie obrabował.

Ile pożywienia potrzebuje człowiek?

Sprawa odżywienia w ostatnich czasach szczególnie budzi zainteresowanie tak w kołach naukowych, jak też szerokiej warstwy ludności. Zauważyć się daje w tej dziedzinie dużo jednostronności i przesady, szczególnie w Niemczech, gdzie powstawały nawet specjalne sekty żywnościowe.

Tyle zdaje się być pewnym, że na ogół wzięwszy, ludzie za wiele przyjmują pożywienia.

Przez dłuższy czas miarodajną była teoria uczonego monachijskiego prof. Voita, który jako normę dla dorosłego człowieka o wadze 70 kg. ustawił na dzień 120 gr. białka, 60 gr. tłuszczu i 500 gr. węglowodanów przy średnio-intensywnej pracy.

Szersze doświadczenia na ludziach wykazały, że miary Voita były za wysokie, szczególnie co do ilości białka. W początku bieżącego stulecia uczonego amerykańskiego Chittenden poddał przez kilka miesięcy badaniom szereg osób, na których wypróbowano pożywienie o znacznie mniejszej wartości białka. Między 26 osobami temi, do których sam Chittenden przyłączył się jako 27, znajdowało się 6 profesorów uniwersyteckich, 12 żołnierzy, i 8 atletów z pośród studentów. W czasie próby, trwającej 8-12 miesięcy, nie zaznaczyły się żadne objawy słabości, przeciwnie, zauważyć się edała wzmożona siła fizyczna. Studenti nietylko w dalszym ciągu oddawali się pilnie studjom, lecz także sportowi, a niektórzy z nich zdołali nawet zdobyć poważne nagrody.

Prof. Chittenden stwierdza, że stan zdrowia i sił fizycznych oraz wydajność umysłowa i fizyczna nietylko zostały osłabione, lecz nawet wykazały pewną poprawę. Chittenden nie widzi zatem racji, dla którejby przeładowywać trzeba organizm nadmiarem białka i ciepłoty, jeżeli wystarczy mu 40 gr. białka i 2 tys. kaloryj.

Krytyka fachowa jednakże nie zadowolila się wynikiem Chittendena, uważając go za niewystarczający. Lekarz duński Hindhede powtórzył doświadczenia uczonego amerykańskiego i doszedł do innych wyników, ustalając konieczną ilość białka mniej więcej na 30 gr.

Nowsze badania wykazały wszakże, że taka ilość białka wystarcza w dawdzie na okres kilku a nawet kilkunastomiesięczny, jest atoli niedostateczna, dla stałego odżywiania człowieka i utrzymania go przy dobrym zdrowiu. Jako normalną ilość potrzebnego dorosłemu człowiekowi (70 kg.) białka uważa należy 70 gr. dziennie, w tem winna być połowa o wysokiej wartości fizjologicznej (masło, ser, mięso). Natural-

nie, winny być inne składniki pożywienia odpowiednio uwzględnione. W i P.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Atl.-Sportowy „Spalla”. Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę, dn. 1 sierpnia o godz. 19,30 w lokalu p. Soleckiego, ul. Masztalarska.

— Żeńskie Stow. „Strażnica” urzędują w niedzielę, 2 sierpnia wycieczkę do Ludwikowa. Wjazd z Poznania o godz. 11,05, zbiórka przy głównym dworcu.

— Pierwsze Poznańskie Zjednoczone Amatorskie Tow. Hodowli Kanarków. Zebranie miesięczne odbędzie się 2 sierpnia o godz. 10 w sali „Pawilon” przy ul. Podgórznej.

— Związek Wermistrzów Polskich w Poznaniu. Zebranie odbędzie się w niedzielę, 2 sierpnia o godz. 11 w lokalu posiadzeń przy ul. Wronieckiej 13.

— Polski Związek Lokatorów i Sublokatorów — Koło Wilda zwołuje na poniedziałek, dnia 3 sierpnia br. o godz. 19 w lokalu p. Grotowskiego w Poznaniu przy Dolnej Wildzie, zebranie, celem wyboru delegatów na zjazd Związku.

— Tow. Abstynenckie św. Kazimierza. Zebranie odbędzie się 3 sierpnia o godz. 20 w sali księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22.

— Zjednoczenie Pracowników Rzemieślniczych — sekcja szewska. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 3 sierpnia w kasynie Domu Rzemieślniczego.

— Towarzystwo Powstańców i Wojaków Poznań — Stare Miasto. Plenarne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 3 sierpnia o godz. 19,30 w Domu Katolickim na Śródece

— Polski Związek Pracowników Krawieckich — sekcja pomocników miarowych C. Z. P. P. O. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 3 sierpnia o godz. 20 w lokalu „Pod Ulem”, ul. Ślusarska.

— Chór kościelny parafii św. Jana w Poznaniu. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek, 3 sierpnia o godz. 19,30 w sali parafialnej.

— Centr. Zw. Prac. Przem. Odzież, z siedzibą w Poznaniu. Biuro jest czynne w poniedziałki i środy od godz. 18-20, ul. Łąkowa 13 m 17. Biuro załatwia członkom pisma, wnioski, odwołania, pozatem udziela porady prawnej.

Klub Sp. Warta. Plenarne zebranie oddziału lekkoatletycznego odbędzie się we wtorek 4 sierpnia br. o godz. 19,30 w salce Koła Senjorów nad sekretarjatem klubowym.

— Związek Niższych Funkc. Państw. i Sam. Koło Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się 5 sierpnia w lokalu zebrań, ul. Wroniecka 13.

— Tow. Restauratorów na m. Poznań i okolice. Zebranie plenarne odbędzie się 4 sierpnia br. o godz. 16 w lokalu p. Walczaka „Ogród Szwajcarski”. Droga Dębińska.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: B. F. 10 zł. — M. K. 1 zł. — Irena Tabaczanka, Swarzędz w pewnej intencji 15 zł. — J. K. z podziękowaniem za wystuchanie, prosząc o dalszą opiekę i bogosławieństwo 5 zł. — Aleksander Szyfter zamiast wieńca na trumnę śp. Pawła Semmy 25 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1200 złotych.

Na chleb św. Antoniego: W. R. za otrzymaną łaskę z prośbą o dalsze, 5 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi 106 złotych.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: M. K. 1 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 27 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgodny: Emil Stanisław Cybulski, modelarz stolarski, 20 l. Józefa Staruszcakowa, z domu Strysiówna, 75 l. Maksymilian Binzewski, elektromonter, 20 l. Jadwiga Banaszakówna, 24 l. Tadeusz Cichocki, reżyser kas, 38 l. Bernard Hoffmann, uczeń szkolny, 10 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— J. Idzi Jabłoński, Owszem, w myśl wyroków Sądu Najwyższego I. C. 157/31 z 17. 4. 1931 i I. C. 188/31 z 7. 5. 1931 (K.)

— P. Paluszkiewicz, Szamotyły. Nie posiadamy Pańskiego zapytania; prosimy je powtórzyć. (K.)

— Władysława Sz. Należy się Pani około 70 zł. (K.)

— P. Ig. Zygmantowski. W podanym numerze naszego pisma niema takiego ar-

Na lato i na wyjazd

modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe. Nadeszło dużo nowości na podarki. Dla zdrowia olejki i kremy na opalenie i preparaty od potu. Mydła toaletowe, wody do włosów, pudry, róże, pomadki do ust i ołówki do brwi, jaknajtaniej. Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa. Korzystna okazja kupna.

Perfumerja Paryska, Gwarna 10

tykułu. — W drugiej sprawie: Skoro Pan nie ma kwitu, radzimy podatek zapłacić. (K.)

— A. S. Nie rozumiemy zapytania. Czy chodzi o powołanie na ćwiczenia, czy o pobór do wojska? (K.)

— P. E. Kawiecki. Państwowa Szkoła Leśna w Margoninie, pow. Chodzież. (K.)

— P. Sołński. Jeżeli Pan ma z czego, to musi Pan zapłacić, mimo pozbycia się przedsiębiorstwa. Jeżeli Pan nie ma z czego, troska zbyt duża. (K.)

— Fryzjer. Jeżeli Pan w czasie urlopu pracuje zarobkowo, w stosunku najemnym, pracodawca nie potrzebuje Panu wypłacić wynagrodzenia za czas urlopu. Po całorocznej pracy przysługuje 8-dniowy urlop, po trzech latach pracy 15-dniowy. Wynagrodzenie za czas urlopu należy obliczyć na podstawie przeciętnego zarobku za ostatnie 3 miesiące. (K.)

— Abonent z Śródmieścia. Różnica pochodzi stąd, że gospodarz zwaloryzował komorne przedwojenne na pełną stawkę złotą, podczas gdy ustawa o ochronie lokatorów przelicza 1,23 zł za markę i według tego płaci się podatek od lokali. Sprawę trudno nam osądzić, gdyż nie znamy warunków umowy. (K.)

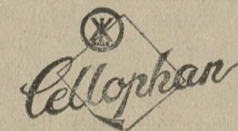
— Wolsztyń Prebenda. Waloryzacja 18% proc. Należność bez zaległych odsetek wynosi 14990 zł. Zaległe odsetki do końca 1924 r. dolicza się do kapitału, a od tej sumy należą się dalsze odsetki, nieprzedawnione, tj. za 4 lata. (K.)

— P. A. Sołtyśiak. Należność bez zaległych odsetek wynosi 525 zł. (K.)

ŚWIEŻOŚĆ KONFITUR ZAPEWNIŁA

tylko przy zastosowaniu oryginalnego

„Cellophanu do konserw“

Żądać w drogerjach i składach mat. piśmiennych. KONCERN FABRYK CELLOPHANU

Uwaga: Wobec pojawienia się bezwartościowych falsyfikatów „Cellophanu do konserw“ ostrzegamy przed ich nabywaniem. „Cellophan do konserw“ zarejestrowany w U. P. R. P. nw 4854

W dniu 27 lipca 1931 roku, rozstał się z tym światem, ś. p.

Józef Terlecki

adwokat i notariusz w Krotoszynie.

Cześć Jego pamięci.

Wydział Izby Adwokackiej w Poznaniu.

zw 10 307

Przewielebnemu Duchowieństwu a mianowicie ks. ks. kanonikom Zmiesznińskiemu i Nizifskiemu, ks. prałatowi Bajerowiczowi, ks. ks. dziekanom Laskowskiemu, Braunowi i Panewiczowi, ks. prof. Lissonowi, organizacjom kościelnym, społecznym, kulturalnym i wojsk. - wychowawczym a szczególnie Koła Śpiew. i Tow. Gimn. „Sokol” z Pniew oraz wszystkim tym, którzy okazali nam współczucie i tak licznie oddali ostatnią przysługę najdroższemu bratu, szwagrowi i wujkowi naszemu, ś. p.

ks. prob. Walentemu Skąpskiemu składa najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

w ciężkim smutku pograżona rodzina.

Duszynki, w lipcu 1931 r.

Generalne przedstawicielstwo

naszego artykułu do oddania na Polskę. Poważnym reflektantom, którzy posiadają około 20.000.— zł, nadarza się sposobność objęcia stanowiska, związanego z niebywale wysokim zarobkiem rocznym w wysokości ok. 150.000.— zł. Oferty pod: „I. W. 6133“ do Rudolf Mosse, Berlin SW. 100. Tw 254

PRZEDSTAWICIELSTWO

firm krajowych i zagranicznych na zachodnie ziemie Polski wł. Gdańska, ewtl. ze składem konsygnacyjnym, przyjmie doświadczonego, odpowiedzialnego kupiec w średnim wieku, z siedzibą na Pomorzu. Łaskawe zgłoszenia z branży: żywnościowej, kolonialnej, cukrów, delikatesów, win, wódek, art. pierwszej potrzeby, chemicznej i technicznej proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 10 295

Ogrodnictwo Ordynacji Kobylniki p. Szamotyły ma do oddania z początkiem sierpnia b. r. większą ilość

primulek melacoides

w mieszance do dalszej hodowli po 6.— zł za 100 sztuk; doskonały kwiat na zimowe miesiące. zw 10 310

TAPETY

kupuje się bardzo tanio

WALIGÓRSKIEGO

w Poznaniu ul. Pocztowa 31 i w Bydgoszczy ul. Gdańska 164 obok Hotelu pod Orłem. Pw 5125/6-14.60/62

PIEGI

oraz wszelkie nieczystości skórne usuwa radykalnie od lat wypróbowany i niezawodny.

Krem Bella

wysyłka każdej ilości. Cena za słoik 2,50 zł Mydło Bella 1,25 zł do nabycia w aptekach i drogerjach lub wprost we wytwórni.

Apteka p. Koronę Poznań, Górna Wilda 61. dw 3254

W bieżącym roku jedyna

Wielka

Wyprzedaż Posezonowa

trwać będzie od 1-go do 15-go sierpnia niestychanie tanio

Płaszczki	już od 20 zł	Swetry	już od 10 zł
Kostjumy	„ „ 25 „	Spódnice	„ „ 5 „
Suknie	„ „ 10 „	Poranniki	„ „ 9 „
Bluski	„ „ 4 „	Jumpry	„ „ 8 „

Konfekcję Dziecięcą

Płaszczki, Sukienki, Mundurki znacznie zniżone.

Lekko uszkodzony towar za bezcen!

M. MALINOWSKI

Fabryka Konfekcji Damskiej Poznań, Stary Rynek 57.

Podczas wyprzedaży hurtowa sprzedaż wykluczona.

dw 699-700

WIELKA SPRZEDAŻ POSEZONOWA od 1 do 10 sierpnia 1931 roku

Rekord taniości!

Rzadka okazja!

Za bezcen!

Pończochy damskie jedwabne od 1,95 zł
 Pończochy damskie Bemberga dobry gatunek . . . 3,95 „
 Skarpetki dziecięce z wełn. brzegiem 0,75 „
 Skarpetki męskie rozm. desenia od 0,58 „
 Chusteczki dziecięce 0,09 „
 Chusteczki damskie z koronką 0,28 „
 Koszule damskie płócienne przybrane koronką . 1,95 „
 Biustonosze płócienne przybrane koronką . . . 0,95 „

Fartuszki dziecięce kolorowe 1,95 zł
 Kapelusze dziecięce filcowe i pluszowe od 0,95 „
 Trykoty damskie kol. od 0,95 „
 Kołnierzyki georgetowe białe i kolorowe z żabotem 1,45 „
 Nici do szydełkowania 10 gr 0,15 „
 Jedwab do szycia różne kolory 50 mtr. 0,10 „
 Bawełna czarna, biała i bronz. składka 0,95 „
 Koronki klockowe i hafty za bezcen

Na nie objęte towary wyprzedają 10% rabatu.

WAWRZYNIAK i MROZIKIEWICZ, Poznań, 27 Grudnia 10.

T. z o. p.

Sprzedaz POSEZONOWA

Od 1 sierpnia

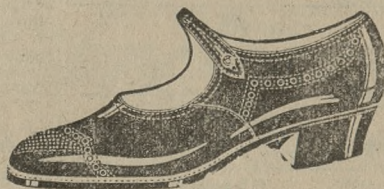
Olbrzymia zniżka cen

LUDWIK KRUK

Największy skład obuwia

Stary Rynek 9 parter i I piętro **Telefon 33-51**

Pw 5805/6-30,71/72

Gevaert

Nazwa Gevaert to nie tylko oznaczenie pochodzenia produktu — to także symbol jego wysokiej jakości.

**BŁONY
PŁYTY
PAPIERY**

fotograficzne GEVAERT'a to owoce 35-letniej usilnej pracy i wszechstronnych doświadczeń.

Żądajcie w składach fotoararacjnych.

nw 4359

W sprawie zapobiegawczej firmy „DROGERJA UNIVERSUM“, właściciel Stefan Porawski, w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 38, z powodu otwarcia postępowania układowego wyznacza się w celu ustalenia listy wierzycieli po myśli art. 40 rozporządzenia z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 27 poz. 244) w porozumieniu z Sądem Grodzkim w Poznaniu termin sprawdzenia wiarygodności na dzień **11 sierpnia 1931 r., od godz. 9—12**, w lokalu wyżej wspomnianej firmy w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Lista wierzycieli będzie wyłożona w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój nr. 25, od dnia 20 sierpnia 1931 r. Od daty wyłożenia listy osoby interesowane mogą zaskarżyć w terminie siedmiodniowym postanowienia nadzorców sądowych co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzyciela na listę do wymienionego Sądu, który spór ostatecznie rozstrzyga. Pw 5 803-30,54

(—) Pieczyński (—) St. Jakubowski nadzorczy sądowi.

KONKURS

Przy tutejszej administracji wakuje zaraz posada budowniczego miejskiego.

Warunki: Ukończona szkoła budowlana, kilkuletnia praktyka w samorządach, znajomość przepisów prawnych budownictwa na- i podziemnego. Pobory według umowy, mieszkanie (4-pokojowe) zapewnione.

Oferty należy składać najpóźniej do 10. VIII. 1931 r. **Chełmża, dnia 30. VII. 1931 r.**

MAGISTRAT

dw 701

(—) Kurzętkowski, burmistrz.

Licytacja zastawu.

W sobotę, 1 sierpnia, od godz. 9.00, sprzedawac będę w firmie C. Hartwig, ul. Towarowa 15/20, na odpowiedzialność interesentów najwięcej dającym za gotówkę:

większą partję porcelany, wodę toaletową, mydła, kredę, klej, farby, różne meble, sprzęty kuchenne, wirówki i różne inne drobne przedmioty.

Obejrzeć można 15 min. przed licytacją. Pw 5 807-30,75

Brunon Trzeciak

zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na województwo poznańskie. Ul. Wroniecka 4. Tel. 21-26 i 31-75.

LICYTACJA

Dnia 25 sierpnia 1931 r., o godz. 10-tej, w magazynie Ekspedycji Towarowej w Zbąszyniu, sprzedaje się w drodze licytacji:

5106 kg. złomu miedzi i mosiądzu. dw 697
 Towar można oglądać w godzinach służbowych.

Ekspedycja Towarowa Zbąszyń (—) Kowalski.

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

We wtorek, dnia 4. 8. 1931 r., o godz. 17-tej, sprzedawac będę w Gnieźnie przy ulicy Witkowskiej 6 (Fabryka Maszyn) najwięcej dającym za gotówkę:

5 pil taśmowych, 2 pily wahadłowe, 6 gryzarek do obróbki drzewa, wyrówniarke, pilę skombinowaną (z wiertarką i gryzarką), 11 przystawek do maszyn, 6 hoblarok do obróbki drzewa, wyrówniarke z przyrądem do czopowania, strugarke grubościową, 4 koźły fornierskie, żniwiarke do zboża, maszynę rzeźniczą nową, szafę ogniotwałą do pieniędzy.

Dziurła, kom. sąd. w Gnieźnie.

nw 4331

Ratunek dla skórno-chorych!

Krem na skóre „HEILWUNDER“ patent gdański: Nr. 1919. Niezwykła kosmetyka do pielęgnacji skóry skutkuje z powodu swoich właściwości w rozpaczliwych wypadkach wszystkich liszaj, nawet liszaji ropnych, ranach u nóg, egzemie, pryszczach, wyrutach wszelkiego rodzaju, zerwaności twarzy i nosa, odmrożeniach itd. Przy zamówieniach uprasza się o rel użyteczność. Święte uznania. Jeżeli bez skutku, zwrot pieniędzy. Cena 8,60 zł. Wysyłka za zaliczką. Przy wysyłce sumy zgóry bez portorjum. nw 4425

Chem. Kosm. Laboratorium „KLOSSIN“ Gdansk 2. Hundegasse 43.

Rutynowanej buchalterki

władającej językiem polskim i niemieckim w słowie i piśmie, mogącej się wykazać długoletnią praktyką w przedsiębiorstwach spedycyjnych, poszukujemy zaraz. Reflektujemy na siłę tylko pierwszorzędna. Oferty z dołączeniem życiorysu i odpisami świadectw należy skierować pod: „Boismine“ Sp. z o. o. Gdynia. zw 10 309

Składnica

w śródmieściu blisko dworca, obszerne, suche i widne ubikacje ca 30x12 mtr. w nowym betonowym budynku — winda elektr. do użytku — zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 10 306.

Noże i widelce

Lżyki i lżyeczki
 Młynki do kawy
 Maszynki do mięsa
 Wagi kuchenne
 Żelazka do prasowania
 Garnki emalowane
 Garn i aluminiowe
 Karnisze do okien

poleca korzystnie

Jan Deierling

skład żelaza

Poznań, Szkołna 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 5 808-30,74

CERATY

obrussy i z metra kupuje się bardzo korzystnie

u Waligórskiego

w Poznaniu:

przy ul. Pocztowej 31

i w Bydgoszczy:

Gdańska 164

obok Hotelu pod Orłem

Podróżującego

z branży cukrów i czekolady, namiasto Poznań, poszukuje generalne przedstawicielstwo bardzo poważnych fabryk od zaraz. Zgłoszenia z podaniem referencji i odpisami świadectw li tylko pierwszorzędnych, dobrze zaprowadzonych sprzedawców uprasza Kurjer Pozn. pod zw 10308

Gospodarstwo

76 morgowe, blisko stacji kolejowej Fałkowo. pow. Gniezno. z powodu starości właściciela sprzedam. Informacyj udzieli **Vater, Fałkowo,**

powiat Gniezno.

zw 10 304

Mieszkania

3 pokoi z łazienką od 1. 9. lub później, poszukuję. Nowoczesne mieszkania — pierwszeństwo. Oferty Kurjer Poznański pod zw 10 305

PRZETARG

na prace brukarskie przy ul. Ostroroga.

Magistrat stoł. m. Poznania rozpisuje przetarg na prace brukarskie włącznie dostawy żwiru i kamienia na ul. Ostroroga od ul. Grunwaldzkiej do ul. Marcelesińskiej.

Termin wnoszenia ofert do 14 sierpnia b. r., godz. 9 rano, w pokoju 33, w ratuszu. Tamże otrzymać można podkładki ofertowe w cenie po 2 zł. Blższych informacyj udzieli się w pokoju 54 w ratuszu.

nw 4 857/8

MAGISTRAT VII

Czeladnik
 szewski zaraz. Długa 10.
 zd 47 220

Linoleum

gładkie w różnych kolorach i deseniach oraz

dywany i chodniki

kupuje się bardzo

korzystnie

u Waligórskiego

w Poznaniu:

przy ul. Pocztowej 31

na przeciw poczty

i w Bydgoszczy:

Gdańska 164

obok Hotelu pod Orłem

Pw 5137-40,33

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Rzeźnictwo

połączone z piekarnią i 12 mórg dobrej roli w wiekszej wsi sprzedam. Stacja kolejowa 4 km. — Franciszek Alczyński, Tur, powiat Szubin. Pw 5 784-63.395

Miód

pszczelny lipcowy 18 złotych, morele dziczkę, 13 zł 50 gr pięciokolorowe opakowania franco pobranem, S. Horowitz, Zaleszczyki, zdw 46 422

Skład

papierni zabawek przedwojenny, dobrze prosperujący, z mieszkaniami, okazjnie sprzedam tanio. Pedracki Bydgoszcz, Sniadeckich 41. zdw 46 415

Młockarnia

„Lehigk Vetschau“ jak nowa, młoci w godzinie 15 — 20 ctr. czystego, gotowego do sprzedaży zboża przy sile 6—8 P. S., tanio na sprzedaż także na spłaty. Fimmel, Nowy Tomysl, tel. 39. zdw 46 413

Miód

kuracyjny 18 złotych, morele dziczkę 13 złotych pięciokolorowe opakowanie franco pobranem wysła P. Horowitz, Zaleszczyki, zdw 46 423

Szory

wyjazdowe, dobrze utrzymane sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 46 822

W powiatowym mieście Poznańskiego, gimnazjum, garnizon, sąd, cukrownia, mleczarnia, ze szkoła, sprzedam lub wydzierżawie restaurację z salą, kino, ogród z kregielnią, zajazd pod korzystnymi warunkami. Mieszkanie 6 pokojowe z kuchnią i 2 pokoje dla służby wolne. — Ogniówka 95 000 zł, areal 2 morgi w śródmieściu. Oferty: Rybnik, Górny Śląsk, skrzynka pocztowa 51. zdw 43 581

Skórki

blamy, ceny hurtowe. Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska), zdw 46 866

Plugi parowe

oryginalne „Powler“ prawie nowe, dostawa zaraz blisko Poznania sprzedam. Zgłoszenia do „Par“, Al. Marcinkowskiego 11, pod „Najrentowniejsza uprawa“ Pw 5 576-56.88

Parcela

2 500 przy Grudzieńcu tanio do sprzedania. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 46 848

Motocykl

używany w beznagannym stanie korzystnie sprzedam. Smigielski, Wawrzynca 12. zdw 46 857

Sprzedam

ładny folwark 300 mórg w wysokiej kulturze. Cena 130 000 zł. — Wpłata 60 000 zł. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 46 871

Motocykl

500 bardzo mało używany, kompletne wyposażenie sprzedam tanio. Adres Kurjer Pozn. zdw 46 862

Młockarnia

manewowa, wąsko-bijąca tanio na sprzedaż. Leczyca, Poznań, Gospodarstwo 22. zdw 46 861

Pianino

czarne „Karl Ecker“ w dobrym stanie tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdw 46 935

Sypialka

kompletna z 150 Grotzera 14. mieszk. 9 zdw 46 934

Okazja

kufer szafkowy, system amerykański, prawie nowy do sprzedania. Ratajczaka 29, parter, lewo. zdw 46 923

Jamniki

czarne, czteromiesięczne, czystej rasy tanio sprzedam. Waly Zyguntta Starego 6, m. 8. zdw 46 922

Okazyjnie

sprzedaje wszelką biżuterię nowo-wytworzoną skład „Occasion“, Al. Marcinkowskiego 23. zdw 47 083

Rasowy dog

suka także szczeniaki na sprzedaż. Maleckiego 33, m. 4, od 3.30—5. zdw 47 055

Skład

kolonialny z mieszkaniami na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 47 052

Bemberga

Pończochy

św. Marcin 56, I. pt. według cennika fabrycznego p. leca Hurtownia Pończoch. zdw 47 097

Zakład fryzjerski

damski 4 meski 4 obsługi, mieszkaniami 4-pokojowym w powiatowym mieście jest do zamienienia na Poznań. Może być mniejszy z mieszkaniami. Ewentualnie sprzedam. Pośrednicy wykluczeni. Informacji udzieli Antoni Piński, Poznań, Górna Wilda 17. zdw 46 930

Dwie sypialki

biała i debowa, dobrze utrzymana, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia: Półwiejska 3, Jankowski, od3—6. zdw 47 035

3.00 Bemberga

oryginalne pończochy. Bemberg pri ma4.00, jedwab do prania 1.50, florie pończochy prima 1.80, prima macco 1.50, berety czeskie 1.85, kolnierzyki wodne 70 gr, kalesony macco 1.80, rekawiczki 1.10, tylko Wielkie Garbary 10, Kazimierz Jamont. zdw 47 047

Dla młynów

pytel płaski, 4 działowy, fabrykat Strelau Söhne, schody żelazne do generatora korzystnie oddam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 050

Naręczonym

ślubne obrączki, złoczone para od 6 zł, złote od 16 zł, pierścienki, zegarki od 6 i 10 zł. Własna pracownia Chwikowski, św. Marcina 40. zdw 47 038

Cukiernia i kawiarnia

w centrum z ogrodem nad wodą z powodu choroby do oddania. Dobrze prosperuje. Przejęcie 12.000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 46 782/3

Pianino

czarne zagraniczne sprzedam. Matejki 39, m. 7. zdw 47 089

Klubowy

garnitur elegancki, jak nowy sprzedam 230.—. Grobla 4, Lewicki. zdw 47 094

Miód

pod gwarancją czysto pszczelny, lipcowy zbioru, z pasieki własnej jako środek odżywczy i leczniczy wysyła za pobraniem pocztowym w zaplombowanych blaszankach franko z opakowaniem 5 kg. — z 17.50, 10 kg. — z 32.50. Pasieka Braci Kulmatyckich, Horodyszcze, poczta Kozłów k/Tarnopola. Pw 5 799-30.39

„Radiolux“

do masażu sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 554

Ważne na 1 sierpnia

Hurtownia Porcelany, Wronecka 24, sprzedaje każdemu słoje zamknięte 0.75, serwis 8.50, obiadowe — porcelana 39.—. Prezenty alpakowe — mosiężne — srebrzone — porcelanowe — szklane — fajansowe — miedziane — całkowite wyprawy zupełnie tanio. zdw 47 092

Kanapy

leżanki, materace, łóżka składane, łóżka metalowe, kluby własny wyrób tanio tylko przy ulicy Strzeleckiej 31. „Uwaga“ drugi skład tej branży od placu Świętołzyskiego. zdw 46 986-7

Pończochy Bemberga

po cenie fabrycznej oddamy detalicznie. Hurtownia Pończoch „Atlantic“, Wrocławska 15, I. p. zdw 47 109/10

Place budowlane

od 50 groszy metr pod Poznaniem sprzedaje na długoletnie spłaty ponadto parceluje, przeprowadza pomiary, bierze w komisowa sprzedaż majątki ziemskie, domy Dom Abdank-Kolaczkowski, Narewski, Aleje Marcinkowskiego 13 pokój 15, tel. 29-58. zdw 46 854/5

Dom

7 pokoi, kuchnia, 2 morgi ogrodu, przy Poznaniu, cena 16.000, wpłata 10.000, natychmiast sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 017

Parcele

piękne, Rataje, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 2 284

Wyprzedaje

tanio wiosenne płaszcz damskie. Stary Rynek 76 Szuster. zdw 47 115

Okazja

Każdy jest w stanie nabyć pare bucików! Meskie wysokie 15 zł, meskie półbutki 14 zł, damskie chromowe 13 zł, damskie lakierki 14 zł, gumowe (oblewane): od 22/27 2.75, od 28/34 3.20, 35/41 3.60, 42/46 4.20. „Dom obuwia“, Półwiejska 15. rw 2 222

Gramofon

szafkowy i rower nowy tanio sprzedam. Kraszewskiego 8, „Toro“, skład. jw 1 162

Rower

nowy meski i damski tanio sprzedam. Słowackiego 48, II., prawo jw 1 164

Skład

mniejszy przy Starym Ryнку oddam korzystnie, bez towaru. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 2 269

Szafa

żelazna. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 273

Urządzenie

składowe, też częściowo, Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 274

Wózek

dziecięcy, biały, niklowy. Kozłowska, Dolna Wilda 77. rw 2 281

Dom

narożnikowy, Śródka, tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 2 283

Parowy

garnitur, mało używany, gotowy do użytku, korzystnie, również pojedynczo na sprzedaż. — Selmann, Zegrze Poznań, rw 2 285

Samochód

limuzyna, mało używany, tanio sprzedam. Krzesiński, Piekary 8. zdw 47 144

Urządzenie

fryzjerskie na 5 obsług korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 168

Do fabryk

marmolady, przetworów chemicznych, tłuszczów jadalnych i innych dostarcza w dowolnej ilości i po cenach konkurencyjnych kubki, sagany, wianiki i beczki bakowe i jowowe. Fabryka Bezczeł S. A. Piłak w Pecenizynie. zdw 47 162

Maszynę

damska 100 zł sprzedam Warsztat Mechaniczny, Kraszewskiego 5. zdw 47 026

Na pończochy

wielka zniżka cen — A Szymański Specjalny magazyn pończoch. Poznań św. Marcina 1 przy placu św Krzyskim Pw 5122/3 25.131/2

Dom

z ogrodkiem przy ulicy Poznańskiej z sześcioma ubikacjami, nadający się na każde przedsiębiorstwo sprzedam. Szczepan Sekretarczyk Ławica - wieś pod Poznaniem. zdw 46 746

Ford

1930 limuzyna, 4 osobowa, 4 siedzeniowa, pierwszorzedna sprzedam okolicznościowo. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 053

Sprzedam

zaraz skład kolonialny z towarem i urządzeniem, mieszkaniami przyległym 4 pokoje kuchnia, w dużym mieście powiatowym. Pośrednicy pożądanymi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 47 156

Panom dentystom

skombinowana wiertarka i szlifierka elektryczna 220 volt, używana, sprzedam Franpol, Grobla 27. zdw 47 189

Półszorki

siodło używane. — Ptasiewicz, Wierzbicice 33 zdw 47 172

Bufet

oddam na rachunek, kaucja. — Adres Kurjer Pozn. zdw 47 182

Samochodowe sygnały

nowe Bosch i inne zakręczone sprzedam korzystnie Franpol, Grobla 27. zdw 47 181

60

mórg przy Poznaniu, ogrodowa ziemia, Cena 25.000. Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 47 189

Skład

pokój, kuchnia od właściciela. — Adres Kurjer Pozn. zdw 47 186

Skład

kolonialny, 2 pokoje, kuchnia, magiel, tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 47 194

Dom

pod Poznaniem 4 000, wpłaty 2 000, Rolpol, Wrocławska 22. zdw 47 218

Rower

sprzedam, Wandelt, Ostrówek 15. zdw 47 214

Platforma

25 do 30 centarów bardzo korzystnie na sprzedaż. (Wilda) Gen. Umińskiego 15. zdw 47 227

Luksusowe

meskie nowe laki nr. 38 tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 47 210

5 KUPNA

Jadalnię

używaną kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 46 846

Kamienię

w Poznaniu, wpłata 150.000 zł kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 883

Samochód

mały, używany w dobrym stanie marki D. K. W. lub podobny kupię lub zamienię z dopłatą na kartkę Forda r. 26. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 46 870

Piekarnię

kupię gotówką. Kolasiński, Poznań, Spokojna 16. zdw 46 896

Kupię

wóz reklamowy piekarski. Zawiadomienie Maleckiego 27, m. 6. zdw 46 920

Pianino

lub fortepian kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 939

Kupię

dobrze utrzymany dywan 3x4, Poznań, Ogrodowa 6, m. 14. zdw 46 933

Maszynę

do pisania używaną tanio kupię, Szczegóły, marka, cena Kurjer zdw 46 927

Jabłka

(spadek) i sliwki damasyny na marmeladę kupuję w każdej ilości Wytwórnia cukierków i marmelady L. Sledziński, Poznań, Wroniecka 16, tel. 12-42 i 21-31. zdw 46 919

Piec

westfalski w dobrym stanie kupię. Fredry 12, m. 10. zdw 47 070

Pianino

lub fortepian kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 991

Maszynę

do szycia damską, używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 000

Poszukuje

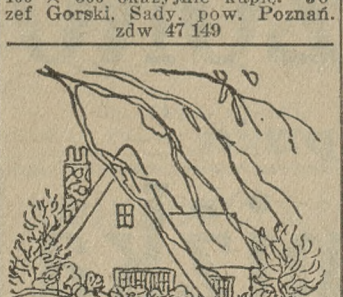
do wyrobów cementowych formy do rur, maszyny do dachówek i inne przedmioty. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 4 866

Gospodarstwo

5 do 20 mórg, ziemia III, kl. przy szosie i budynkach do 10 km od Poznania kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 084-5

Gniotkę

lub stosowany postaw walcowy 400 x 300 okazjnie kupię. Józef Gorski, Sady, pow. Poznań. zdw 47 149

Własny dom

to przecież jedna z najdoskonalszych lokat kapitału. Dziś jest bardzo wiele korzystnych okazji kupna domu, trzeba tylko ogłosić chęć kupna w najpocześniejszym Kurjerze Poznańskim.

Leicę

kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 028

Teren

około 200 metrów kupię lub wydzierżawie. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 131

6 KAMIENICE

Kupię

kamienice komfortowa, dobrze zbudowaną lub wille. Wpłata 100 do 150 000 gotówką i listami hipotecznymi 60 000. Pośredników nie oplacam. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 46 665

Kamienica

w centrum, cena 80 000 zł, wpłaty 50 000 zł, dochód ca. 10 000 zł. St. Faleński, ul. 27. Grudnia 5, III, ptr. zdw 46 984

Kamienica

2-piętrowa, podwórce, stajnia, lokal, wolne mieszkanie, czynsz miesięczny 300 zł, zaraz na sprzedaż. Cena 35.000. Zgłoszenia: gospodarz, Grybowo 37, Gniezno. nw 4 862

7 PIENIADZ

Fabryka

plotów przyjmie wspólnika 25.000 tys. zł na I. hipoteke większych zamówień. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 491

Za wypożyczenie

5.000 na I. hipoteke oddam mieszkanie parterowe, 3 pokoje kuchnia ogródek Mosina Poznańska 15. zdw 46 881

40.000

złoty poszukuje na I. hipoteke folwarku 300 mórg wartości ca 150.000 złotych. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 46 869

3.000—5.000 zł

wypożycze I. hipoteke. Jako procent dwu-trzypokojowe mieszkanie z kuchnią. Oferty Kurjer Pozn. z

Solidnemu
pokój, św. Józefa 9 a, parter, prawo. zdw 46 912

Czysty
umeblowany. Działyskich 2, m. 6. zdw 46 941

Mały
pokój wynajme, elektryczność. — Matejki 66 mieszkanie 7. zdw 46 938

Pokój
dla pani. Rom. Szymańskiego 3 I ptr., lewo. zdw 46 932

Tanio
elegancki pokój wynajme. — Wielka 16, mieszkanie 3. zdw 40 929

Pokój
saras. Krasieńskiego 14, m. 9. zdw 46 928

Pokój
Michalska, Piekary Sa, II. zdw 46 243

Przy Zamku
balkonowy, wszelkie wygody. — Waly Zygmunta Augusta 10 a, mieszkanie 10. zdw 46 947

Mickiewicza 19
pokój dwuosobowy, wysoki parter, front, duży, elektryczność, inteligentem, pościel pożądana. — Właściciel domu, Dąbrowskiego 15. zdw 46 948

Frontowy
panienkom. Półwiejska 13, mieszkanie 5. zdw 46 962

Pokój
wynajme. Św. Marcin 4, III. Jedrowiak. zdw 46 961

Pokój
niekrepujący. Kreta 6, podwórze, lewo, m. 18. zdw 46 960

Pokój
wolny. Św. Józefa 3, ptr., pr. zdw 46 959

Dobrze
umeblowany, niekrepujący. Łąkowa 16, I, prawo. zdw 46 958

Pokój
do wynajęcia. Solacz, Podolska 20. zdw 46 971

Dwuosobowy
wynajme. Rybaki 9, III, prawo. zdw 46 977

Pokój
wynajme. Piekary 5, m. 8. zdw 46 975

Pokój
pokoiłk tanio. Wrocławska 38, dom boczny, m. 32. zdw 46 979

Śródmieście
pokój frontowy dwuosobowy z elektrycznym światłem, centralnym ogrzewaniem zaraz, Młyńska 3, Montua. zdw 47 002

Umeblowany
Piekary 5, m. 6. zdw 47 016

Pokoik
Wybickiego 2, IV., prawo (Włoda). zdw 47 009

Paniom
Kwiatowa 9, III. zdw 46 967

Pokój
elegancki z elektrycznością, frontowy, III, piętrowo, ewentualnie z utrzymaniem, Strzelecka 3 a, mieszkanie 6. zdw 46 955

Pokój
lepszemu panu. Grudnia 19, m. 11 zdw 46 956

Pokój
umeblowany 1-2 osobom wynajme. Gwarna 17, mieszkanie 9. zdw 46 966

Pokój
dobrze umeblowany. Wielkie Garbary 1, III., lewo. zdw 46 965

Pokój
umeblowany. Św. Marcin 64, dom środkowy, III. zdw 46 963

Pokój
ul. Kreta 4, II., prawo. zdw 47 063

Tanio
1-2 osobowy. Gwarna 10, m. 6. zdw 47 061

Gwarna 10
pokój niekrepujący zaraz. Mieszkanie 9. zdw 47 067

Ladny
duży pokój umeblowany. Ogrodowa 4, parter. zdw 47 066

Elegancki
umeblowany i sypialnia, telefon wydzierżawie. Zwierzyniecka 1, II., lewo. zdw 47 062

Elegancki
pokój. Kreta 7, m. 8. zdw 47 073

Pokój
Wierzbicice 37 a, m. 4. zdw 47 077

Pokój
Przemysłowa 12, m. 8. zdw 47 075

Gabinet
telefon wynajme. Ratajczaka 40, Ogurkowska. zdw 47 074

Pan
na wspólny. Kraszewskiego 5, m. 9, w podwórzu. zdw 47 072

Elegancki
czysty, gustownie umeblowany, balkonowy pokój. Światło, łazienka, telefon. Dom kulturalny. Wyspiańskiego 18, I, piętrowo, prawo. zdw 47 040

Skromny
Zielona 7, parter, podwórze. zdw 47 082

Pokój
dobrze umeblowany. Piekary 13 b, mieszkanie 9. zdw 47 081

Słoneczny
Kochanowskiego 5, m. 1. zdw 47 083

Elegancki
pokój solidnie osobie wynajme. Waly Zygmunta Augusta 10 a, m. 5. zdw 46 988

Małżeństwu
lub na pracownie wynajme. Marcin 78, II., lewo. zdw 46 983

Dwuosobowy
frontowy solidnym, elektryczność Wielkie Garbary 2, II., prawo. zdw 46 982

Pokój
dla pana wspólny. Skarbowska 20, mieszkanie 9. zdw 46 980

Pokój
wejście niekrepujące również skromny tanio. Plac Sapieżyński 3, III., lewo. zdw 46 996

Frontowy
pokój. Chudzińska, Rzeczypospolitej 2. zdw 46 995

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Strzelecka 3, III., prawo. zdw 46 990

Jasna
1, II., lewo, pokój wynajme. zdw 47 010

Paniencie
wspólny pokój. Św. Marcin 29, podwórze, lewo, III., prawo. zdw 47 006

Elegancki
czysty, słoneczny. Różana 4 a, II., lewo. zdw 47 005

Jedno - dwuosobowy
duży, jasny, elektryczność. Wierzbicice 10, I, m. 3. zdw 46 671

Słoneczny
pokój dla 1 lub 2 osoby do wynajęcia. Łąkowa 18 a, III., prawo. zdw 47 079

Pokój
frontowy. Małe Garbary 3, parter, lewo. zdw 47 041

Pokój
wspólny, skromny dla pani. Św. Marcin 41, Podorecka. zdw 47 042

Pokój
umeblowany, czysty. Kramarska 5, II. zdw 47 044

Pokój
umeblowany dla małżeństwa. — Poznańska 27, Müller, II., prawo. zdw 47 043

Paniencie
skromnej wspólny, śródmieście, tanio. Wskaże Kurjer Poznański zdw 47 046

Pokój
z klatki schodowej dla małżeństwa do wynajęcia. Wroniecka 13, restauracja. zdw 47 090

Willa
pokój umeblowany wynajme inteligentowi. Topolowa 6, I, kocię Ratajczaka. zdw 47 093

Pokój
św. Marcin 64, III., front. zdw 47 100

Pokój
utrzymanie bez panu. Czesława 15, II., prawo. zdw 47 096

Pokój
umeblowany. Matejki 5, III., prawo, front. zdw 47 098

Pana
na stancje od zaraz. Grobla 27, mieszkanie 6 Wojtczak. zdw 47 095

Ladny
dwuosobowy, elektryczność. — Młyńska 12 a, m. 6. zdw 47 104

Pokój
słoneczny, czysty, elektryczność. Półwiejska 26, mieszkanie 42. zdw 46 989

Zupełnie
niekrepujący z klatki. Piekary 24, m. 2. zdw 47 101

Pokój
tanio wynajme, małżeństwo nie wyklucone. Senko, Wierzbicice 43, I, ptr. zdw 46 329

Pokój
niekrepujący wejście. Zielona 6, II. zdw 47 137

Pokój
wynajme. Matejki 6, mieszkanie 18. zdw 47 136

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św. Marcin 5, m. 11. zdw 46 988

Ladny
dwuosobowy. Skryta 10, mieszkanie 1. zdw 47 141

Umeblowany
dom kulturalny. Wierzbicice 3, I., lewo. zdw 47 169

Słoneczny
elektryczność. Różana 4, mieszkanie 6. zdw 47 148

Pokój
wynajme. Św.

Nauczycielka
z dyplomem seminarjalnym z roczną praktyką szuka dla braku posad państwowych posady do młodszych dzieci zaraz lub później, Początki muzyki, Skromne wymagania. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 46 416

Szofer
z wieloletnią praktyką, obeznany z wszelkimi typami, wykonuje reparacje samodzielnie, w posiadaniu bardzo dobrych świadectw, uczony ślusarz maszynowy, lat 36, kawaler, poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 411

Książkowy
szofer mechanik kilkoletnia praktyka, zna język niemiecki, poszukuje posady w większym majątku lub przedsiębiorstwie, Pełnić może obydwie funkcje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 45 626

Ogrodnik
strzelec poszukuje posady od 1 lub 1,5 Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 46 553

Ogrodnik
samotny, starszy szuka posady od zaraz lub później, Zgłoszenia Szubert, Lasek ul. Łączna 4, p. Żabikowo. zdw 46 567

Książkowa
początkująca oraz maszynistka poszukuje posady przy skromnych wymaganiach. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 626

Gospośia
kucharka w średnim wieku z dobrymi długoletnimi świadectwami poszukuje posady u księdza lub u samotnego pana od zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 46 650

Majster drenański
poszukuje pracy. Baliszewski, Skape, poczta Chelmska. zdw 46 660

Osoba
inteligentna w średnim wieku, której zależy mniej na wynagrodzeniu, jak na dobrym traktowaniu, poszukuje posady wyręczycielki lub gospodyni, zna wszelkie prace gospodarstwa domowego, leśnictwie lub osobnym majątku. Oferty Kurjer Poznański zdw 45 093

Drogerzystka
dyplomowana poszukuje posady. Zgłoszenia Bronisław Kaczyński, Wąbrzeźno. zdw 46 829

Kuchmistrz
który pracował we większych zakładach i to: pensjonatach, uzdrowiskach, sanatoriach, szpitalach, kasynach, restauracjach, hotelach przyjmie odpowiednią posadę od 15 sierpnia lub później. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 45 745

Czeladnik
stolarski poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 853

Stolarz
z własnymi narzędziami poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 860

Posługi
poszukuje sumienna dziewczyna do lub przed południem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 885

Pracznica
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 879

Gorzelnik
poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 910

500
złoty dam jeżeli otrzymam wskazana mi posadę żon, urzęd., gospod. Osoby które wiedzą o wakującej wgl. w przyszłości wolnej posadzie zechcą podać swój adres do Kurjera Pozn. zdw 46 905

Ekspedjentka
z branży bielizny z dobrym poleceniem szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 899

Kucharka
poszukuje posady zaraz lub od 15 sierpnia z dobrym gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 173

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Marjanna”.
- Aurora: „Walki ze zwierzętami i czarna maska”.
- Colosseum: „Wyspa zatopionych serc”.
- Corso: „Małżeństwo na złość” oraz „Fenomenalny silacz”.
- Edison: „Most Świętego Ludwika z Rey”.
- Metropolis: „Gwiazda Morza” i rewja p. t.: „Poradnik dla młodych mężatek”.
- Odeon: „Małżeństwo”.
- Renaissance: „Krolowie bez korony” i „Biały Kieł”.
- Słońce: „Lokomotywa 2329”.
- Tęcza: Królewska tancerka.
- Wilsona: „Intrygant”.

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 893

Kupiec
po 9-letn. prowadzeniu własnego sklepu żelaza porcelany i szkła poszukuje odpowiedniego stanowiska, reflektuje również na podrożowanie z kier. auta. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 46 892

Szukam
posady od zaraz do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 914

Szukam
posady do restauracji od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 913

Dobry
posady z gotowaniem szuka rzeźnika, zaufana osoba. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 943

Pracznica
poszukuje prania i prasowania twardej bielizny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 942

Biuralista
w średnim wieku od 2 lat bez pracy, w krytycznym położeniu przyjmie jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 46 926

Gospodyni kucharka
szuka posady w cukierni, w restauracji lub kasynie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 46 949

Elewka
z szkołą gospodarstwa wiejskiego szuka posady w majątku zaraz lub później. Zna gotowanie, pieczenie, zaprawianie, chów drobiu, zarzynictwo i pszczelnictwo. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 106

Poszukuje
posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 140

Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych, najchętniej do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. rw 2 286

Sierota
uczciwa, kochająca dzieci poszukuje posady z gotowaniem i 8. Oferty Kurjer Pozn. zdw 47 123

Młodsza gospośia
z dobrymi świadectwami, poszukuje stale, samodzielnej posady na wsi od 1. 9. lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 47 164

Młody
emeryt kolejowy szuka jakiegokolwiek pracy za pożytek. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 779

Dziewczyna
pracowita, uczciwa z gotowaniem, szuka posady do lepszemu domu. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 843

Panienska
inteligentna poszukuje posady do prowadzenia domu u samotnej osoby. Miejsce obojętne. — Oferty Kurjer Poznański zdw 46 722

Dziewczyna
czysta, uczciwa, pracowita, do wszystkiego, cokolwiek szyciem, chce przyjąć posadę od 1 sierpnia. Łaskawe zgłoszenia proszę do Kurjera Pozn. zdw 46 734

Służąca
do wszelkich prac z cośkolwiek gotowaniem lub za pokojówkę poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 832

Starsza
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem, samodzielna poszukuje posady od 1. 8. Oferty Kurjer Poznański rw 2 258

23 WOLNE MIEJSCA

Poszukuje
uczniaka ma'arskiego. Edm. Markiewicz, Kostrzyn. zdw 46 897/8

Czeladnik
rzeźnicki, który zna masarnie potrzebny zaraz. Zgłoszenia Holog, Stęszew. n 4 853

Potrzebny
uczeń cukierniczy. Gdzie? wskazuje ekspedycja Oredownika zd 46 1 18

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę zaraz. Wierzbicice 33. zdw 47 004

Pomocnik
fryzjerski na sobotę Strzelecka 7. zdw 47 015

Pomocnik
fryzjerski, znający ondulacje potrzebny. Wjazdowa 8. zdw 47 049

Dziewczyna
wiejska potrzebn. Grobla 13, Fischbach. zdw 47 078

Propagandzistki
potrzebne. Szwajcarska 16, mieszkanie 16. zdw 47 080

Potrzebna
ekspedjentka restauracyjna zaraz. H. Halaś, Marszałka Focha 23. zdw 46 981

Poszukuje
skromnej i biegłej ekspedjentki do składu towarów krótkich, pożądana znajomość szycia. Pensja 40 zł miesięcznie z całkowitem utrzymaniem, zaraz. Holog, Sroda, Dąbrowskiego 15. zdw 47 007

Fryzjer
potrzebny na wypomóżkę. Wroniecka 6. zdw 47 048

Marszantki
pierwszorzędne potrzebne. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 051

Poszukuje
przedstawiciela inkasenta na województwo poznańskie za małą kaucją do 200 zł. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 198. nw 4 863

Współprace
stała, zapewniona otrzyma zaraz Pan (i) z gotówką 1 500—2 000 złotych. Fachowość niekonieczna. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 4 086

Wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką, posiadająca dobre referencje i zdolność, początki muzyki, do dwójga dzieci szkolnych potrzebna od zaraz lub później. Opis świadectw z skromnym wynagrodzeniem podać Kurjer Poznański zdw 47 091

Potrzebne
3 panny zaraz. Zgłoszenia o 7.30 wieczorem. Nowy i nek 9-10. zdw 47 153

Początkująca
biuralistka może się zgłosić. M. Pieczyński, Poczta 11. zdw 47 024

Przyjmę
panienkę na kurs ondulacji, manicure. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 122

Laczkarz
bambosznik potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański jw 1 159

Pomocnik fryzjerski
damsko-męski potrzebny zaraz. Zgłoszenia pisemne: Ruta, Gdynia, Szosa Gdańska, dom Szaniawskiej. nw 4 864

Młoda dziewczyna
godna zaufania, mówiąca po polsku i niemiecku, do prowadzenia gospodarstwa domowego (gdzie niema pani domu) potrzebna. B. Biedermann, hodowla srebrnych lisów, Tomnice, pow. Krotoszyn. zdw 47 167

Samodzielny
pomocnik cukierniczy potrzebny zaraz, reflektuje tylko na dobre go fachowca z dłuższą praktyką. Zgłoszenia z c- isem świadectw cukierni Marciniak i Leszew. zdw 47 166

Chłopiec
dziewczyna potrzebni. Słusarska 7, księgarnia. zdw 47 184

Introligator
potrzebny. Słusarska 7. zdw 47 183

Samodzielna bufetowa
do prowadzenia śniadalni potrzebna od 15. 8. Zgłoszenia z podaniem pensji, przy wolnym utrzymaniu i odpisami świadectw. Kaucja wymazana. Kurjer Poznański nw 4 869

8 pań
w średnim wieku, bez względu na dotychczasowy zawód przyjmujemy na stale do przyjemnej pracy za wysokim wynagrodzeniem Paniom, szukającym uczelwego nie krepującego zajęcia damy stała in'ratna posadę. Zgłoszenia z dokumentami w sobotę od 10—1 i 4—5. Prusiewicz, Mińska 9. zdw 47 190

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę. Koscielna 11. zdw 47 202

Służąca
gotowaniem, praniem i prasowaniem zaraz. Zgłoszenia sobota 5—7 godziny. Pluciński, Wierzbicice 59. zdw 47 231

Panienska
inteligentna, władająca dobrze polskim i niemieckim z pomocą w lekcjach do dziesięcioletniego chłopca, pożądana szycie. Restauracja Zamkowa św. Marcina 40. zdw 47 203

Dziewczyna
do dziecka i lekkich prac domowych potrzebuj. Mostowa 5, III., prawo. zdw 47 224

Posługaczka
zaraz. Orzeszkowej 16. II. Zgłoszenia sobota rano. zdw 47 221

Ekspedjentka
z branży białawot i towarów krótkich potrzebna. Karas Poczta 3. zdw 47 113

Wycieczki morskie i rzeczne
należą do nielicznych, a najmiłszych naszych wspomnień życiowych....
Spienione morze, bałwany, uroczyste życie na statku, piękno zwiedzanych okolic, to wszystko aż prosi się o zdjęcie fotograficzne.
Pospieszmy więc zaopatrzyć się w aparat fotograficzny z firmy:

FOTO-GREGER
KAZIMIERZ GREGER
POZNAŃ 3, ul. 27 Grudnia nr. 20.
Największy w Polsce magazyn aparatów i przyborów fotograficznych. Egzystuje w niezmiennych rękach od r. 1910.
Obszerne katalogi na rok 1931/32 za nadesłaniem 5. groszy w znaczkach pocztowych na kosztą przesyłki.

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego 1 sierpnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 954

Panienska
znająca maszynę i stenografię, szuka jakiegokolwiek posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 058

Bufetowa zdolna
poszukuje posady zaraz, miejscowość obojętne. Łaskawe oferty poste - restante Książ. M. Nawrockiej. zdw 46 985

Panienska
do cerowania i sporządzania bielizny poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 056

Stebnerka
rutynowana poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 47 036

Inwalida
wojenny, pielęgniarz, poszukuje posady najchętniej u samotnego pana lub u Sióstr. — Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań, Fredry 7, pokój 47, telefon 39-97. zdw 47 223/a

Panienska
inteligentna, nawskroś uczciwa, sierota, poszukuje posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 47 032

Gospodyni
starsza, skromna, gotuje smacznie i zna się doskonale na chowie drobiu poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 47 130

Gospośia
młoda szuka posady w lepszym domu pod dyspozycję pani (ukończyła szkołę gospodarczą) miejscowość obojętne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 125

Młynarz
żonaty, lat 30, poszukuje posady zaraz lub później ewentualnie z kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 165

Poszukuje
posady najchętniej u samotnej, ewentualnie u starszych państwa, obojętne gdzie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 47 112

Krawcowa
rutynowana szuka posady, dziennie 350. Oferty Kurjer Poznański rw 2 261

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 710

Pomocnik
fryzjerski poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 46 651

Gospośia
w średnim wieku, samodzielna, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 780

Dziewczyna
z prowincji do prac domowych z gotowaniem, z dobrymi świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 46 675

Dziewczyna
umiejąca gotować, poszukuje posady 1. 8. 31 r. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 46 674

Stenotypistka
polsko-niemiecka — kilkoletnia praktyka poważnych przedsiębiorstw (także adwokacka), znająca obie stenografie, przyjmie posadę 15/8 lub później. Łaskawe zgłoszenia pod „Rutynowana” do „Par”, Bydgoszcz. Pw 5 787-63.400

Dziewczyna
zaukana, samodzielna, dobrem gotowaniem, dobrymi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 769

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 788

Dziewczyna
ze wsi, lat 17, szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 787

Urzędnik
poszukuje posady Dłuższa praktyka, dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 790

Kreślarz
techniczny poszukuje posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 791

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 46 793

Apteka
bliisko Poznania poszukuje od 1 września asystenta (ki) z wojew. egzaminem lub magistra (trę) z roczną praktyką. Zgłoszenia z podaniem warunków i referencji do Kurjera Poznańskiego zdw 45 142

Zredukowani
pracownicy umysłowi i fizyczni wszystkich branż i zawodów popłatane zajęcia do objęcia Zgłoszenia „Gozakred” Lwów Walo-wa 11a. Pw 5171-72.61

Apteka
we Wielkopolsce poszukuje od 1. 9. rb. magistra farmacji (żeńską siłę) z roczną lub dłuższą praktyką. Zgłoszenia z podaniem bliższych warunków do Kurjera Poznańskiego pod dw 687

Kucharki
restauracyjnej pierwszorzędnej od 15. 8. 31. poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 46 877

Dziewczę
do dzieci może się zgłosić. Polna 1, parter, lewo. zdw 46 873

Potrzebna
służąca młoda, gotowaniem. Wypiańskiego 18. m. 7. zdw 46 908

Bony freblanki
poszukuje od 1 września z długoletnią praktyką, energicznej do trzech ch opców wieku około 5 do 8 lat. Zgłoszenia z odpisami świadectw z podaniem pensji skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 46 900

Oddam
pokoik w zamian posady. Półwiejska 11, mieszkanie 24. zdw 46 976

Potrzebna
panna do cukierni. Zgłosić się w cukierni Beely, plac Nowomiejski 1. zdw 46 997

Posługaczka
młodsza do wszystkiego zaraz. Wierzbicice 14, Kuszewski. zdw 47 059

Uczni
branży sportowej poszukuje „Sport”, pl. Świętokrzyski 4. zdw 1 068

Wolki zbożowe i wszelkie szkodniki zbożowe
tępi radykalnie świeca dezynfekcyjna „FUMIGATORE CIMEX”
Świeca ta tępi również radykalnie w przeciągu 5 godzin, wszelkie insekty, pluskwy, wszy, mole, karaluchy i mikroby chorobotwórcze po wypadkach chorób
Zakłady Chemiczne - Dezynfekcyjne „Salwator”, Katowice, Teatralna 10, tel. 2901
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach. Biuro dezynfekcyjne w Poznaniu: Roman Kurczewski, Chelmońskiego 9, tel. 71-14. Ponadto we wszystkich większych ośrodkach biura dezynfekcyjne p. f. „Fumigatore Cimex”. Pw 1821

Humor zagraniczny

— Wujciu, zmień mi tę złotówkę,
— A jak ci ją zmienić?
— Na pięćzłotówkę!
(Vart Hem., Sztokholm). S. F.

Przedpłata
na sierpień 1931, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada. część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.